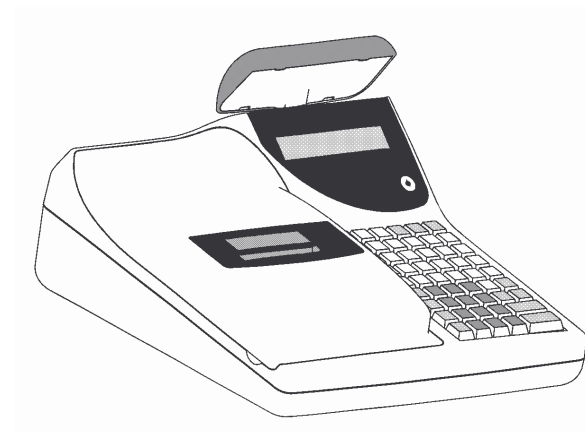

Instrukcja obsługi

Kasa Fiskalna

SYSTEM / FIESTA

33-300 Nowy Sącz ul. Nawojowska 118

INFOLINIA: 0801 13 00 23, www.novitus.pl, info@novitus.pl

Wydanie VIII © NOVITUS 2005

Co powinienś znać i wiedzieć przed przystąpieniem do pracy z kasą fiskalną SYSTEM / FIESTA:

- parametry techniczne kasy (parz punkt 2.1)
- warunki gwarancji (karta gwarancyjna)
- obsługę funkcji fiskalnych dostępnych dla użytkownika

Każda nieprawidłowość w pracy kasy powinna być natychmiast sygnalizowana do autoryzowanego serwisu producenta!

Odlączenie kasy od sieci następuje po odłączeniu wtyczki zasilacza od gniazda sieciowego, które powinno być usytuowane w pobliżu kasy i być łatwo dostępne.

W kasach SYSTEM / FIESTA zastosowano akumulatory kwasowo – ołowiowe. Akumulatory tego typu po całkowitym rozładowaniu powinny być jak najszybciej ponownie naładowane.

Pozostawienie rozładowanego akumulatora na dłuższy czas spowoduje utratę jego pojemności, a tym samym drastycznie skróci jego żywotność!

W kasach dostarczanych przez producenta akumulatory są odłączone, należy podnieść pokrywę mechanizmu drukującego i podłączyć przewód do zacisku akumulatora.

Jeśli kasa nie będzie używana przez dłuższy czas, zaleca się odłączenie przewodu z zacisku akumulatora.

W kasach SYSTEM / FIESTA zastosowano drukarkę termiczną. Zaopatrując się w papier należy zażądać od dostawcy papieru certyfikatu, potwierdzającego, że może on być stosowany w urządzeniach fiskalnych, a wydrukowane na nim dokumenty mogą być przechowywane przez czas określony Ordynacją Podatkową. Należy również pamiętać o warunkach, w jakich producent papieru zaleca jego przechowywanie. W przypadku nieprzestrzegania tych wymagań może dojść do utraty danych (kopii paragonów i raportów) do przechowywania których użytkownik kasy jest zobowiązany.

Urządzenie to spełnia wymagania w zakresie dopuszczalnych poziomów emisji zaburzeń elektromagnetycznych dla klasy A. W środowisku mieszkalnym może to powodować powstawanie zakłóceń radioelektrycznych. W takich przypadkach, jego użytkownik zobowiązany jest do zastosowania odpowiednich środków zaradczych.

Przed wymianą papieru należy obowiązkowo dotknąć dłońmi uziemionej części metalowej.

Zabrania się używania telefonów komórkowych w bezpośrednim sąsiedztwie kasy!!!

Zużyte urządzenie lub jego części (baterie) należy przekazać do recyklingu lub pozbyć się ich zgodnie z obowiązującymi przepisami! Nie wyrzucać do miejskich lub domowych pojemników na śmieci!!! O ewentualne informacje dotyczące utylizacji zwrócić się do sprzedawcy lub serwisu.

Spis treści:

1. INFORMACJE OGÓLNE.....	5
1.1. Przeznaczenie kasy fiskalnej SYSTEM / FIESTA.....	6
1.2. Cechy podstawowe kasy	6
2. OPIS TECHNICZNY KAS SYSTEM / FIESTA	8
2.1. Parametry techniczne	8
2.2. Funkcje fiskalne	8
2.3. Wygląd kasy.....	9
2.4. Pokrywa drukarki.....	9
2.5. Złącza komunikacyjne i zasilające	9
2.6. Mechanizm drukujący	10
2.7. Klawiatura.....	10
2.8. Wyświetlacze	14
2.9. Stacyjka operatora.....	14
3. URUCHOMIANIE KASY SYSTEM / FIESTA	15
3.1. Logowanie i wylogowanie kasjera.....	15
3.2. Podłączanie i konfiguracja czytnika kodów kreskowych.....	15
3.2.1. Kody ważone	16
3.3. Podłączanie wagi	17
3.4. Podłączanie komputera	17
3.5. Podłączenie i współpraca z terminalem płatniczym EFT.....	17
3.6. Współpraca kilku kas SYSTEM / FIESTA z komputerem	19
3.7. Wymiana papieru	19
3.8. Mechanizm starzenia kodów PLU	19
3.9. Praca kasy ON-LINE	20
4. PROGRAMOWANIE KASY SYSTEM / FIESTA	21
4.1. Programowanie P1: (1) Tekst Reklamowy	21
4.2. Programowanie P1: (2) Działy Towarowe.....	22
4.3. Programowanie P1: (3) Artykuły PLU oraz opakowania.....	26
4.4. Programowanie P1: (4) Kasjerzy	33
4.5. Programowanie P1: (5) Klawisze kodów bezpośrednich.....	35
4.6. Programowanie P1: (6) Wykaz tandemów.....	37
4.7. Programowanie P1: (7) Opcje Globalne	38
4.8. Programowanie P1: (8) Hasło do raportów:.....	41
4.9. Programowanie P1: (9) Klawisze Rabatu i Narzutu	42
4.10. Programowanie P1: (10) Tablica HALO	43
4.11. Programowanie P1: (11) Usuwanie kodów nieużywanych.....	44
4.12. Programowanie P1: (12) Numer kasy	45
4.13. Programowanie P1: (13) Nagłówek	46
4.14. Programowanie P1: (14) Data i Czas	47
4.15. Programowanie P1: (15) Stawki PTU	48
4.16. Programowanie P1: (16 – 17) Ustawienie raportu łańcuchowego	50
4.17. Programowanie P1: (18) Tryb menedżerski.....	51
4.18. Programowanie P1: (19) Kody dowiązane.....	52
4.19. Programowanie P1: (20) Tablica rabatów	53
4.20. Programowanie P1: (21) Definicja karty	53
4.21. PROGRAMOWANIE: (22) Kurs EURO	55

4.22.	Programowanie NIP	55
5.	ZAŁECANE USTAWIENIA KASY PRZY RÓŻNYCH KONFIGURACJACH SYSTEMU	57
5.1.	Zalecane ustawienia przy pracy kasy bez komputera	57
5.2.	Zalecane ustawienia przy pracy kasy z komputerem	57
6.	SPRZEDAŻ ZA POMOCĄ KASY FISKALNEJ SYSTEM / FIESTA	59
6.1.	Schematy obsługi klawiatury w trybie sprzedaży	59
6.2.	Sprzedaż przy użyciu Działów Towarowych	61
6.3.	Sprzedaż przy użyciu kodów PLU	62
6.4.	Sprzedaż przy użyciu bezpośrednich klawiszy PLU	63
6.5.	Sprzedaż za pomocą czytnika kodów kreskowych - skanera	63
6.6.	Sprzedaż przy podłączonej wadze	64
6.7.	Sprzedaż towarów połączonych w tandemy	64
6.8.	Usuwanie opakowania z tandemu	64
6.9.	Sprzedaż i zwrot opakowań (butelek)	65
6.10.	Automatyczne obliczanie reszty	65
6.11.	Zakończenie paragonu przy różnych formach płatności	66
6.12.	Przeglądanie otwartego paragonu na wyświetlaczu obsługi	67
6.13.	Usuwanie pozycji z paragonu – stornowanie	67
6.14.	Zmiana ilości sprzedanego artykułu	67
6.15.	Anulowanie całego paragonu	68
6.16.	Otwieranie szuflady	68
6.17.	Numer bez sprzedaży	68
6.18.	Udzielanie rabatu	68
6.19.	Dodawanie narzutu	70
6.20.	Wpłata i wypłata gotówki z szuflady	70
6.21.	Sprawdzenie zaprogramowanej ceny towaru	70
6.22.	Wyświetlenie należności za ostatni paragon	71
6.23.	Wyświetlanie daty i godziny	71
6.24.	Obsługa waluty EURO	71
7.	WYKONYWANIE RAPORTÓW	74
7.1.	Raport stanu kasy	74
7.2.	Raport obrotów w działach	75
7.3.	Raport obrotów PLU	76
7.4.	Raport obrotów kasjerów	77
7.5.	Raport opakowań zwrotnych	77
7.6.	Raport dobowy	78
7.7.	Raport okresowy	79
7.8.	Raport kodów nieużywanych	80
7.9.	Zestawienie towarów zaprogramowanych	81
7.10.	Zestawienie opakowań zwrotnych	81
7.11.	Ostatni raport dobowy	82
7.12.	Raport łańcuchowy	82
7.13.	Raport godzinowy	83
7.14.	Raport kodów dowiązanych	84
7.15.	Raport miesięczny	84
7.16.	Raport opisów stałych	84
8.	PRZYKŁADOWE WYDRUKI	85

8.1.	Paragon fiskalny	86
8.2.	Wpłata do kasy	88
8.3.	Wypłata z kasy	88
8.4.	Paragon anulowany	89
8.5.	Paragon z pozycją stornowaną	89
8.6.	Raport fiskalny dobowy	90
8.7.	Raport stanu kasy	91
8.8.	Raport obrotów PLU	92
8.9.	Raport okresowy wykonany jako pełny	93
8.10.	Raport okresowy wykonany jako podsumowanie (skrótowy)	95
9.	DODATKOWE FUNKCJE KŁAWISZY	96
9.1.	Tabela przekształceń liter / znaków:	97
10.	WYKAZ KOMUNIKATÓW	98
10.1.	Błędy zgłaszane przez kasę	98
11.	SCHEMATY PRZEWODÓW ŁĄCZĄCYCH	108
11.1.	Przewód połączeniowy kasa – komputer	108
11.2.	Przewód połączeniowy kasa – waga	109
11.3.	Przewód zasilający	109
12.	CERTYFIKATY	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Uwaga:

Informacje zamieszczone w niniejszej instrukcji mają charakter wyłącznie informacyjny i nie stanowią oferty handlowej w rozumieniu Kodeksu Cywilnego.

Producent zastrzega sobie prawo zmiany danych oraz funkcjonalności kasy fiskalnej zawartych w niniejszej instrukcji bez wcześniejszego uprzedzenia.

Producent zastrzega, że nie będzie ponosić odpowiedzialności za uszkodzenia powstałe wskutek użytkowania kasy fiskalnej niezgodnego z instrukcją, używania niewłaściwego zasilacza, narażania urządzenia na oddziaływanie silnego pola elektrostatycznego, elektromagnetycznego, promieniowania rentgenowskiego lub działania szkodliwych substancji chemicznych czy też promieniotwórczych.

Producent nie ponosi również odpowiedzialności za ewentualne roszczenia karno – skarbowe ze strony Urzędu Skarbowego wobec podatnika – użytkownika kasy fiskalnej wynikające z ujawnionej niewłaściwej eksploatacji urządzenia.

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Przeznaczenie kasy fiskalnej SYSTEM / FIESTA

Kasy fiskalne **SYSTEM** oraz **FIESTA** są kasami najnowszej generacji przeznaczonymi do pracy w małych, średnich i dużych placówkach handlowych. Mogą pracować jako pojedyncze urządzenie fiskalne, lub w połączeniu z komputerem jako system. Kasy zostały przedstawione w Ministerstwie Finansów i otrzymały homologację numer:

Kasa SYSTEM: PP7-8012/339/1760/04/JS

Kasa FIESTA: PP7-8012/341/1760/04/JS

jako kasy rejestrujące, spełniające wymogi zawarte w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 lipca 2002 roku w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 108, poz. 948 z dnia 17 lipca 2002 r. Dokument homologacji kasy został umieszczony w rozdziale **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.** niniejszej instrukcji.

UWAGA! W związku z wprowadzanymi zmianami w programie pracy kas, urządzenia są poddawane kolejnym weryfikacjom w Ministerstwie Finansów, dlatego aktualny wykaz homologacji dostępny jest na stronie internetowej producenta kas: www.novitus.pl.

1.2. Cechy podstawowe kasy

- Możliwość zaprogramowania 42 Działów Towarowych (jako bezpośrednie lub pośrednie – zamiennie z PLU);
- Możliwość zaprogramowania ok. 22 000 kodów towarowych PLU kasa **SYSTEM** oraz ok. 16 000 kodów towarowych kasa **FIESTA**;
- Możliwość zaprogramowania 2 000 kodów dowiązanych do kodów głównych (kilka kodów kreskowych dla jednego towaru) (tylko kasa **SYSTEM**);
- Możliwość zaprogramowania 42 dowolnych PLU jako bezpośrednie (zamiennie z Działami Towarowymi);
- Współpraca z komputerem (złącze RS232C);
- Współpraca ze skanerem (czytnikiem kodów kreskowych);
- Współpraca z elektroniczną wagą kalkulacyjną;
- Współpraca z terminalem płatniczym (EFT);
- Współpraca z szufladą na pieniądze;
- Obsługa waluty EURO
- Komunikacja ON-LINE z komputerem – programowanie, raporty, zakończone paragony mogą być na bieżąco odbierane do komputera podczas pracy kasjerów;
- Zastosowano dwuwierszowy, czterdziestoznakowy, alfanumeryczny wyświetlacz obsługi LCD wyświetlający tekstowe komunikaty oraz nazwy sprzedawanych towarów;
- Możliwość edycji paragonu na wyświetlaczu obsługi i stornowania artykułów faktycznie sprzedanych bez możliwości popełnienia pomyłki;
- Ewidencja pracy 32 (dla kasy **SYSTEM**) lub 8 (dla kasy **FIESTA**) kasjerów rejestrowanych kodem;

- Tryb menedżerski – zabronienie kasjerom na dokonywanie stornowań, anulowania paragonu, wpłat i wypłat, rabatów i narzutów oraz otwierania szuflady bez posiadania kluczyka trybu X (funkcja dostępna tylko w kasie **SYSTEM**);
- Nazwa artykułów PLU i Działów od 2 do 18 znaków (liter i cyfr)
- 12 rodzajów raportów niezerujących, 7 rodzajów raportów zerujących;
- Udzielanie rabatów i narzutów procentowych i kwotowych, zaprogramowanych jako domyślne lub wpisywanych dowolnie z klawiatury, na dowolną pozycję lub na cały paragon;
- Możliwość udzielania rabatu na karty rabatowe z kodem kreskowym – kod karty rabatowej czytywany jest skanerem, w zależności od zaprogramowanych opcji dla danej karty udzielany jest rabat w zaprogramowanej wysokości;
- Rejestracja 5 rodzajów płatności za sprzedawane towary: gotówka, czek, karta płatnicza, kredyt, talon. Płatność kartą może być realizowana przez terminal płatniczy podłączony do kasy lub terminal działający samodzielnie;
- Możliwość podawania ceny w złotych (z kropką dziesiętną), lub w groszach (dwie ostatnie cyfry ceny traktowane są jak grosze);
- Możliwość anulowania paragonu po wprowadzeniu częściowej płatności;
- Możliwość powiązania artykułów z opakowaniami w tzw. tandemy;
- Zwroty opakowań – podczas otwartego paragonu, jak również poza paragonem. Gospodarka opakowaniami (zwrot i sprzedaż) nie są wliczane do obrotu, traktowane są jako wpłata i wypłata gotówki z kasy (szuflady). Obrót opakowaniami można sprawdzić na specjalnym raporcie;
- Możliwość drukowania jednego z 5 tekstów komercyjnych pod paragonem;

UWAGA!

Kasa **FIESTA** jest "zubożoną" wersją kasy **SYSTEM**. Dlatego niektóre funkcje opisane w niniejszej instrukcji nie występują w kasie **FIESTA**. Przy funkcjach tych jest adnotacja: **Funkcja dostępna tylko w kasie SYSTEM!**

2. OPIS TECHNICZNY KAS SYSTEM / FIESTA

2.1. Parametry techniczne

Zasilanie: napięcie stałe 24 – 35 V.

Gniazdo zasilania: gniazdo na wtyk walcowy Ø 5,5 / 2,5 mm, masa zasilania na zewnątrz.

Zasilacz: wejście: zewnętrzny, wejście 230 V, 50 Hz,
wyjście: napięcie stałe 30 V, wtyk walcowy Ø 5,5 / 2,5 mm

Bateria wewnętrzna: 12V 3,3 Ah

Moc: 30 W

UWAGA: ODŁĄCZENIE ZASILANIA KASY FISKALNEJ SYSTEM / FIESTA NASTĘPUJE PO ODŁĄCZENIU WTYCZKI ZASILACZA Z GNIAZDA SIĘCOWEGO, KTÓRE POWINNO BYĆ ŁATWO DOSTĘPNE I ZNAJDOWAĆ SIĘ W POBLIŻU KASY.

ZABRANIA SIĘ WYŁĄCZANIA KASY PRZEZ ODŁĄCZENIE WTYCZKI ZASILACZA OD KASY.

Dopuszczalna temperatura pracy: 5 – 40°C

Dopuszczalna wilgotność pracy: 10 – 80 %

Szerokość: 330 mm

Głębokość: 320 mm

Wysokość: 165 mm (215mm po podniesieniu wyświetlacza klienta)

Ciężar: 3,85 kg (+0.40 kg zasilacz)

RS232C – trzy złącza – do komunikacji ze skanerem, z komputerem, wagą i terminalem kart płatniczych (EFT)

2.2. Funkcje fiskalne

Kasa fiskalna **SYSTEM / FIESTA** posiada wbudowaną pamięć fiskalną mogącą pomieścić raporty w okresie 5 lat. Pamięć ta jest nierozdzielnie złączona z obudową kasy, zalana jest specjalną masą uniemożliwiającą ingerencję do jej wnętrza, oklejona jest specjalnymi plombami identyfikacyjnymi. W pamięci fiskalnej zapisany jest (w procesie produkcji) numer unikatowy urządzenia nadany przez Ministerstwo Finansów. Numer ten będzie drukowany na każdym paragonie i raporcie fiskalnym (po zafiskalizowaniu kasy).

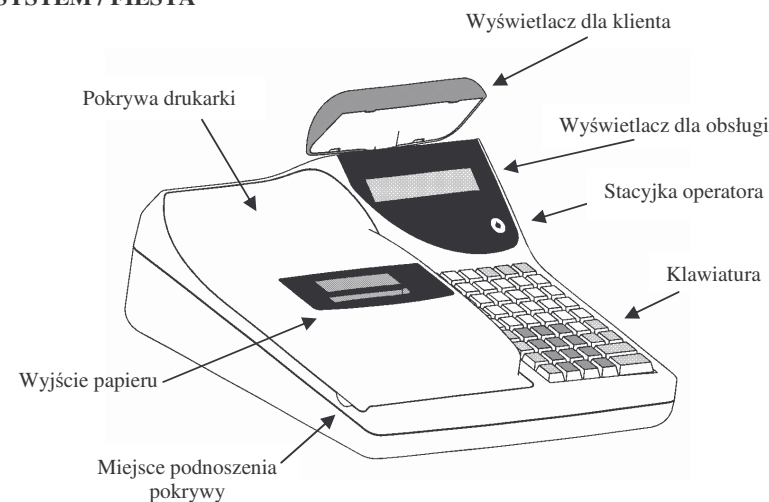
Kasa **SYSTEM / FIESTA** może pracować w trybie fiskalnym i niefiskalnym. W trybie fiskalnym (po zafiskalizowaniu) kasa rejestruje wszelką sprzedaż, która jest dokonywana za jej pośrednictwem, dane te, z rozbiorem na poszczególne stawki PTU, wartości sprzedaży, ilości wystawionych paragonów, informacje o dokonanych zmianach w bazie towarowej zapisywane są do pamięci fiskalnej podczas wykonywania raportu dobowego zerującego. Do pamięci zapisywane są również wszelkie zerowania **systemowe** z uwzględnieniem daty i godziny oraz przyczyny zerowania. W pamięci

znajduje się również zapisany NIP użytkownika oraz aktualnie zaprogramowane stawki PTU. Użytkownik może wykonać maksymalnie 30 zmian stawek PTU w całym fiskalnym "życiu" kasy. W trybie fiskalnym możemy wykonać raport okresowy będący odczytem z pamięci fiskalnej raportów z zadanego okresu (według dat oraz według numerów).

Przed fiskalizacją – w trybie niefiskalnym (treningowym) wszystkie w/w dane (oprócz numeru unikatowego) przechowywane są w pamięci RAM kasy i mogą być dowolnie kasowane i modyfikowane bez zapisywania ich do pamięci fiskalnej. W trybie niefiskalnym nie ma możliwości wykonania raportu okresowego, gdyż w pamięci fiskalnej nie ma zapisanych żadnych raportów dobowych.

2.3. Wygląd kasy

Na poniższym rysunku przedstawiono wygląd i ważniejsze elementy kasy **SYSTEM / FIESTA**

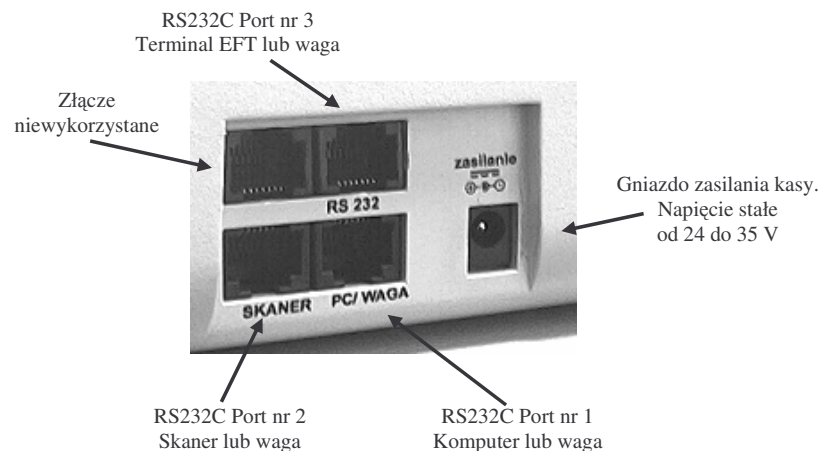

2.4. Pokrywa drukarki

Pod pokrywą znajduje się mechanizm drukujący wraz z mechanizmem odwijania i nawijania papieru. Aby zdjąć pokrywę mechanizmu drukującego należy chwycić pokrywę w miejscu podnoszenia wskazanym na rysunku i podnieść przód pokrywy ku górze. Z tyłu pokrywa trzymana jest dwoma zaczepami. Zakładanie pokrywy odbywa się w odwrotnej kolejności: najpierw należy umieścić zaczepy z tyłu pokrywy w odpowiednich miejscach w obudowie kasy, następnie przód pokrywy opuścić ku obudowie kasy trafiając na odpowiednie zatrzaski.

2.5. Złącza komunikacyjne i zasilające

Złącza komunikacyjne i zasilające znajdują się w prawej bocznej ścianie kasy

2.6. Mechanizm drukujący

W kasie **SYSTEM / FIESTA** zastosowano mechanizm drukujący LT482 japońskiej firmy CITIZEN. Jest to mechanizm termiczny. Parametry mechanizmu:

- 2 x 22 znaki w wierszu
- prędkość druku: 12,5 linii / sek.
- dwie rolki papieru szer. 49 mm (± 1 mm)

Mechanizm drukujący drukuje na dwóch paskach papieru paragony i wydruki będące potwierdzeniem działania kasy, raporty, wydruki kontrolne. Jeden pasek papieru jest nawijany wewnątrz kasy na nawijacz, jest to tzw. kopia lub dziennik, natomiast druga taśma papieru jest odrywana i wręczana klientom (paragon fiskalny) lub jeśli to jest raport – przechowywana przez obsługującego.

UWAGA! Kupując papier do mechanizmu termicznego należy zwrócić uwagę, czy może on być stosowany w urządzeniach fiskalnych. Bardzo ważne jest, czy wydrukowane na nim dokumenty mogą być przechowywane przez okres wymagany ordynacją podatkową bez utraty jakości wydruku. W sprawach przechowywania papieru należy stosować się bezwzględnie do zaleceń producenta papieru.

2.7. Klawiatura

Klawiatura kasy **SYSTEM / FIESTA** posiada 52 klawisze, które mają naniesiony opis informujący o zastosowaniu klawisza.

Wygląd klawiatury:

Opis znaczenia klawiszy:

Klawisz służy do załączania i wyłączania kasy (należy nacisnąć i przytrzymać przez ok. 2s)

Klawisz służy do przewijania (podciągania) rolek papieru

Klawisz służy do rejestracji zwrotu opakowań

Klawisz służy do anulowania paragonu (kosz)

Klawisz służy do stornowania (usuwania) jednej pozycji z paragonu

Klawisz służy do wejścia do edycji paragonu (przeglądania na wyświetlaczu obsługi)

- Klawisz służy do logowania (rejestrowania) kasjera
- Klawisz służy do otwierania szuflady i rejestracji numeru bez sprzedaży
- Klawisz służy do potwierdzania wpłaty gotówki do kasy
- Klawisz służy do potwierdzania wypłaty gotówki z kasy
- Klawisz służy do dodania narzutu kwotowego do pozycji lub całego paragonu
- Klawisz służy do udzielania rabatu kwotowego na pozycję lub cały paragon
- Klawisz służy do dodania narzutu procentowego do pozycji lub całego paragonu
- Klawisz służy do udzielania rabatu procentowego na pozycję lub cały paragon
- Klawisz służy do zmiany poziomu Działów lub PLU, oraz „w górę” przy przeglądaniu paragonu podczas edycji, zmiany funkcji następnego klawisza (np. wybór płatności talon, EURO), oraz jako SHIFT podczas programowania
- Klawisz służy do zmiany poziomu Działów lub PLU, oraz „w dół” przy przeglądaniu paragonu podczas edycji
- Klawisz służy do komunikacji kasy z wagą – odczytanie wagi towaru
- Klawisz służy do akceptacji płatności czekiem – kończy paragon
- Klawisz służy do akceptacji płatności jako kredyt – kończy paragon
- Klawisz służy do akceptacji płatności kartą kredytową – jeśli do kasy podłączony jest terminal płatniczy, następuje komunikacja z terminalem, i paragon jest kończony dopiero po zaakceptowaniu płatności przez terminal.

- Klawisz służy do sumowania pozycji na paragonie, oraz do wyświetlania sumy za poprzedni paragon
- Klawisz służy do zakończenia paragonu przy płatności gotówką, (jeśli wcześniej naciśnięto , płatność odbywa się w EURO)
- Klawisz służy do potwierdzenia, że wpisana liczba była ceną artykułu oraz do wejścia w tryb sprawdzania zaprogramowanej ceny towaru. (jeśli wcześniej naciśnięto , cena towaru zostaje przeliczona na EURO)
- Klawisz służy do mnożenia ilości, przejścia w tryb wyświetlania daty i godziny
- Klawisz służy do potwierdzenia, że wpisana liczba była kodem towaru oraz do powtórnego wprowadzenia ostatniego towaru.
- Klawisz służy do wychodzenia z sytuacji błędnych, wyłączanie sygnału dźwiękowego „błąd”
- Klawisze służą do wybierania Działu lub PLU bezpośredniego, Klawisze te posiadają wymienną wkładkę, na której można opisać, co jest zaprogramowane pod danym klawiszem.
- Klawisze:
-            są klawiszami numerycznymi, służą do wpisywania cen, ilości, numerów PLU, wybierania numerów opcji przy programowaniu, itp.
- Klawisz (przecinek) służy do oddzielania całości od części dziesiętnej wprowadzanej ilości lub wartości.

Prawie wszystkie klawisze posiadają jeszcze szereg innych funkcji przy programowaniu ręcznym kasy i przy wykonywaniu raportów. Na klawiszach są również naniesione litery i znaki, które można używać przy programowaniu kasy. Dodatkowe znaczenie klawiszy jest opisane przy programowaniu każdej z funkcji kasy.

W rozdziale DODATKOWE FUNKCJE KŁAWISZY (rozdz. 9) zostały opisane inne funkcje, jakie klawisze mają podczas programowania: przypisane litery, funkcje edycyjne, itp.

2.8. Wyświetlacze

Kasa fiskalna **SYSTEM / FIESTA** wyposażona jest w dwa wyświetlacze:

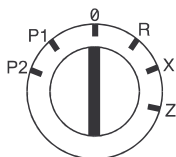
- ❑ **obsługi:** alfanumeryczny LCD, 2 x 20 znaków – wyświetlający cyfry i w pełni zrozumiałe dla obsługującego komunikaty tekstowe podczas sprzedaży, programowania kasy oraz wykonywania raportów;
- ❑ **klenta:** numeryczny LED, 9 pozycji (możliwość podniesienia i obrotu – tak, aby był dobrze widziany przez klienta)

2.9. Stacyjka operatora

Stacyjka operatora zastosowana w kasie **SYSTEM / FIESTA** posiada 6 pozycji pracy: PROGRAMOWANIE P2, PROGRAMOWANIE P1, WYŁĄCZONA, TRYB SPRZEDAŻY, RAPORTY NIEZERUJĄCE, RAPORTY ZERUJĄCE.

Każda z pozycji (z wyjątkiem WYŁĄCZONE) jest opisywana na wyświetlaczu LCD. W pozycji 0 (WYŁĄCZONE) wyświetlacze obsługi i kasjera gasną.

Dla poszczególnych trybów pracy (położeń) potrzebne są odpowiednie kluczyki

0 – kasa wyłączona

R – tryb sprzedaży (rejestracji)

X – tryb raportów niezerujących

Z – tryb raportów zerujących

P1 – tryb programowania użytkownika

P2 – tryb programowania serwisowego

Klucze operatorów

Do kasy dołączone są w komplecie klucze z następującymi opisami:

R – umożliwiający włączenie kasy w tryb sprzedaży

X – umożliwiający włączenie kasy w tryb sprzedaży i tryb raportów niezerujących

Z – umożliwiający włączenie kasy w tryb sprzedaży, tryb raportów niezerujących i zerujących

P1 – klucz umożliwiający włączenie kasy w tryb programowania P1

3. URUCHOMIANIE KASY SYSTEM / FIESTA

Po naciśnięciu i przytrzymaniu klawisza kasa uruchomi się wykonując wewnętrzne testy **systemowe**. Następnie kasa przejdzie do trybu sprzedaży. Kasa zasilana wyłącznie z baterii wewnętrznej posiada (dla oszczędności energii) opcje automatycznego wyłączenia się, w przypadku, gdy nie będzie używana przez czas dłuższy niż 1 min.

3.1. Logowanie i wylogowanie kasjera

Jeśli po włączeniu przekręcimy klucz w pozycję R, na wyświetlaczu pojawi się na chwilę komunikat: TRYB SPRZEDAŻY, a potem, (jeśli w kasie jest zaprogramowany kasjer) kasa zapyta o hasło kasjera. Należy wówczas wpisać cyfry kodu kasjera, jaki został zaprogramowany. Wpisywanie kodu odbywa się „w ciemno”, tzn. na wyświetlaczu nie pojawiają się wpisywane cyfry tylko gwiazdki. Po wpisaniu hasła kasjera należy

nacisnąć klawisz: Cała prowadzona sprzedaż, dokonywane wpłaty i wypłaty, zwroty zaliczane będą „na konto” kasjera którego hasło zostało wpisane. Będzie to widoczne na wydruku raportu kasjerów.

Po zalogowaniu kasjera na wyświetlaczu pojawia się 0 – kasa jest gotowa do pracy w trybie sprzedaży.

Wylogowanie kasjera następuje przez naciśnięcie klawisza bez wpisywania wcześniej żadnego kodu. Kasa oczekuje wtedy na podanie kodu kasjera, nie ma wówczas możliwości prowadzenia sprzedaży, nie ma możliwości dokonywania wpłat i wypłat, otwarcia szuflady. Będzie to możliwe po podaniu właściwego kodu kasjera.

Jeśli podczas pracy kasy następuje zmiana kasjera to przychodzący kasjer po-

winien wpisać swój kod i potwierdzić go klawiszem. Wszystkie dokonane od tej chwili transakcje, wpłaty i wypłaty liczone będą jako obrót zalogowanego kasjera.

Po każdej zmianie położenia kluczyka zmiany trybów kasa będzie oczekiwać na zalogowanie kasjera.

Jeśli w kasie nie ma zaprogramowanego żadnego kasjera, kasa nie będzie kontrolować kodu kasjera, wszystkie operacje z kasą może wykonywać każdy kto posiada klucz zmiany trybów pracy. **UWAGA!** Nie jest wówczas dostępny raport obrotów kasjerów (Tryb X lub Z, 4).

3.2. Podłączanie i konfiguracja czytnika kodów kreskowych

Kasa **SYSTEM / FIESTA** może współpracować z czytnikiem kodów kreskowych (skanerem). Doboru oraz konfiguracji czytnika powinien dokonać uprawniony

serwisant. Gniazdo skanera znajduje się w prawej bocznej ścianie kasy. Podłączać skaner do kasy należy tylko przy wyłączonym zasilaniu kasy.

UWAGA! Skaner powinien posiadać własne zasilanie zewnętrzne.

Jeśli identyfikacja towarów odbywać się będzie za pomocą skanera, należy zwrócić uwagę na ustawienie opcji w "opcjach globalnych" (programowanie P1): czy kasa ma kontrolować poprawność kodu EAN (opcja nr 19 w Opcjach Globalnych (tryb P1, 7 X/T)), jaki typ kodu wagowego ma być obsługiwany przez kasę (opcja nr 25 w Opcjach Globalnych (tryb P1, 7 X/T)). Sposób konfiguracji opcji opisano w rozdziale 4.7. Dopuszczalne wartości ustawień opcji 25 (kodów ważonych) opisano w następnym rozdziale.

3.2.1. Kody ważne

Jeśli w sklepie zastosowano elektroniczne wagi metkujące, które w kodzie kreskowym mogą kodować numer PLU ważonego towaru, jego wagę lub cenę, a kasa współpracuje ze skanerem, należy odpowiednio skonfigurować opcję nr 25 w "opcjach globalnych" w trybie programowania kasy (rozdz. 4.7), aby czytnik bezbłędnie identyfikował kody wydrukowane przez elektroniczną wagę metkującą.

W poniższej tabeli przedstawiono sposoby konfiguracji kodu wagowego dla kasy. Wartość 0 wyłącza obsługę kodów wagowych, umożliwiając identyfikację towaru przy użyciu kodu EAN13 rozpoczynającego się od cyfry 2 tak, jak według każdego innego kodu EAN. Ponadto dopuszczalne są wartości flagi:

Wartość	EAN/JEAN	PLU (ilość znaków)	Waga (ilość znaków)
1	2XCCCCAWWWWB	CCCC (4)	WWWWW (5)
3	2XCCCCCWWWWB	CCCCC (5)	WWWWW (5)
4	2XDCCCCWWWWB	CCCC (4)	WWWWW (5)
5	2XDDCCCWWWWB	CCC (3)	WWWWW (5)

Wartość	EAN/JEAN	PLU (ilość znaków)	Cena (ilość znaków)
6	2XCCCCXPPPPB	CCCCC (5)	PPPP (4)
7	2XCCCCAPPPPB	CCCC (4)	PPPPP (5)
8	2XCCCCCPPPPB	CCCCC (5)	PPPPP (5)
9	2XCCCCPPPPPB	CCCC (4)	PPPPPP (6)
10	23CCCCAPPPPB 24CCCCAPPPPB 27CCCCAWWWWB 29CCCCAWWWWB	CCCC (4)	PPPPP (5)

gdzie:

X – dowolna cyfra

C – cyfra wewnętrznego kodu towaru (kod krótki kasy)

W – cyfra liczby oznaczającej masę / ilość towaru (z dokładnością do 1 kg)

P – cyfra liczby oznaczającej cenę towaru (z dokładnością do 1 grosza)

A – cyfra kontrolna wartości masy / ilości lub ceny

B – cyfra kontrolna kodu EAN

D – dowolna (pomijana) cyfra

Każdy kod EAN8 bądź EAN13 z 2- lub 5-cyfrowym rozszerzeniem może być używany do identyfikacji towarów nie podlegających sprzedaży z wagi.

Ustawienie odpowiedniej wartości flagi najlepiej skonsultować z serwisantem.

Ważne jest, że cyfry CCCCC wewnętrznego kodu towaru muszą być **kodek krótkim** kasy, czyli kodek o ograniczonej wartości maksymalnej. Dla kasy **SYSTEM** kodami krótkimi są kody z zakresu od 1 do 28193, natomiast dla kasy **FIESTA** kodami krótkimi są kody z zakresu od 1 do 21081. W kasie programowane są tylko kody towarów (CCCCC) bez identyfikatora kodu ważonego (2X, 23, 24, 27, 29)

3.3. Podłączanie wagi

Kasa może współpracować z elektroniczną wagą kalkulacyjną. Wagę można podłączyć do dowolnego złącza RS232 w kasie, w zależności, z jakimi urządzeniami kasa będzie współpracować. W Opcjach Globalnych (P1, 7, opcja 15) należy określić, na którym porcie jest podłączona waga – jest możliwość wybrania: 0 – brak wagi, 1 – waga podłączona do portu 1 (PC), 2 – waga podłączona do portu 2 (Skaner), 3 – waga podłączona do portu 3 (Terminal EFT). Doboru wagi powinien dokonać uprawniony serwisant. Kasę należy również skonfigurować do współpracy z danym typem wagi. Służy do tego flaga nr 26 w Opcjach Globalnych (tryb P1, poz. 7). Schemat przewodu łączącego kasę z wagą zamieszczono w rozdziale 11.

Uwaga! Ustawienie opcji 15 na 1 spowoduje, że w trybie sprzedaży nie będzie możliwa komunikacja kasy z komputerem.

3.4. Podłączanie komputera

Kasa **SYSTEM / FIESTA** posiada możliwość współpracy z komputerem. Do komunikacji z komputerem służy gniazdo w prawej bocznej ścianie kasy. Do podłączenia kasy z komputerem niezbędny jest specjalny przewód połączeniowy. Schemat przewodu zamieszczono w rozdziale 11. W komputerze i w kasie (opcje globalne) należy ustawić identyczne prędkości transmisji. Protokoły komunikacyjne kasa – komputer udostępnione są na stronie internetowej: www.novitus.pl

3.5. Podłączenie i współpraca z terminalem płatniczym EFT

Do kasy **SYSTEM / FIESTA** można podłączyć terminal płatniczy EFT. Terminal ten realizuje płatności kartami płatniczymi. Preferowanym urządzeniem jest terminal Trintech COMPACT 9000i, współpracujący z Centrum Rozliczeniowym PKO S.A. Dzięki połączeniu kasy **SYSTEM / FIESTA** z terminalem zakończenie paragonu przy płatności kartą płatniczą powoduje skomunikowanie się kasy z terminalem, przesyłana jest od razu do niego informacja z kwotą do zapłaty (wyeliminowana możliwość pomyłki przy przepisywaniu kwoty z paragonu do terminala oraz przyspieszona sama transakcja). Dalszy sposób obsługi terminala znajdzie Użytkownik w Instrukcji Obsługi terminala. Po pozytywnie zakończonej płatności, terminal przesyła do kasy potwierdzenie, co automatycznie kończy paragon. Jeśli terminal płatniczy nie jest wyposażony we własną drukarkę, kasa wydrukuje potwierdzenie płatności kartą płatniczą w dwóch kopiach. Na jednej z nich klient powinien złożyć podpis identyczny z podpisem na karcie.

Podłączenia terminala do kasy powinien dokonać uprawniony serwisant, posiadający uprawnienia na serwisowanie kas **SYSTEM / FIESTA** oraz terminali płatniczych.

Podłączenia należy dokonać przy wyłączeniu zasilania tak kasy, jak i terminala płatniczego. Do podłączenia służy złącze RS232 w prawej bocznej ścianie kasy (rozdz. 2.5). Po podłączeniu terminala konieczne jest ustawienie flagi mówiącej o obecności terminala. Flagę tę należy załączać tylko w przypadku, gdy kasa **SYSTEM / FIESTA** jest podłączona do terminala. Jeśli terminal nie ma możliwości podłączenia do kasy **SYSTEM / FIESTA**, flaga ta powinna być ustawiona na 0, płatność kartą płatniczą automatycznie zakańcza paragon, bez komunikacji z terminalem EFT.

Załączenie flagi **terminal EFT** na 1 uaktywnia dodatkowe możliwości kasy (opisana powyżej komunikacja z terminalem), oraz:

- przy zamkniętym paragonie naciśnięcie klawisza otwiera **Menu Terminala**, w którym są dostępne pozycje:

1. Otwarcie dnia – po wybraniu tej funkcji i zatwierdzeniu klawiszem następuje komunikacja z terminalem (jeśli terminal tego wymaga, po tym poleceniu może nastąpić komunikacja terminala z Centrum Rozliczeniowym)
2. Zamknięcie dnia – po wybraniu tej funkcji i zatwierdzeniu klawiszem następuje komunikacja z terminalem, czego efektem może być komunikacja z Centrum Rozliczeniowym i rzut danych za dany dzień.
3. Raport według organizacji – po wybraniu tej funkcji i zatwierdzeniu

klawiszem następuje komunikacja z terminalem i terminal wykona raport zrealizowanych transakcji z podziałem na typy kart płatniczych. Jeśli terminal nie ma własnej drukarki, raport ten zostanie wydrukowany na drukarce kasy.

- Po **Menu Terminala** poruszamy się klawiszami i .
- Po zakończonym paragonie naciśnięcie klawiszy i uruchamiana jest funkcja **Schematu lojalności**. Jeśli terminal płatniczy podłączony do kasy **SYSTEM / FIESTA** realizuje dopuszczony w protokołach kasy schemat lojalności, do terminala wysyłana jest informacja o wysokości transakcji i wówczas terminal (w zależności od realizowanego schematu lojalności) udziela posiadaczowi Karty Stałego Klienta punktów za dokonanie transakcji. Do terminala oprócz informacji o wysokości transakcji mogą być przesłane również wszystkie pozycje, jakie znajdują się na paragonie. Sposób działania Systemu Lojalności i sposób przyznawania punktów jest uzależniony od zaimplementowanego w terminalu schematu.

3.6. Współpraca kilku kas SYSTEM / FIESTA z komputerem

W celu połączenia kilku kas do komputera, który będzie zarządzał pracą tych kas, dokonywał ich programowania, odbierał informacje o sprzedaży, należy zastosować kartę wieloportową do komputer, lub multiplexer.

Karta wieloportowa pozwala na współpracę komputera z tyloma kasami ile dodatkowych portów RS232 dodaje komputerowi.

Multiplexer współpracuje z komputerem przez złącze RS232, umożliwiając (w zależności od typu) współpracę z kilkoma lub kilkunastoma kasami **SYSTEM / FIESTA**. Program komputerowy współpracujący z kasami musi posiadać możliwość współpracy z danym typem multiplexera.

3.7. Wymiana papieru

Wymiana papieru jest czynnością, którą użytkownik dość często będzie wykonywał podczas pracy z kasą, dlatego bardzo uważnie powinien przeczytać ten punkt instrukcji obsługi, aby szybko i bez problemu wykonywać tę operację.

Koniec papieru sygnalizowany jest na wyświetlaczu obsługi oraz przerywanym sygnałem dźwiękowym. Komunikatu tego nie da się skasować wcześniej niż po założeniu nowej rolki papieru. Umieszczenie czujników papieru powoduje, że papier zużywany jest do końca. W rolkach papieru dostarczanych przez producenta zbliżanie się do końca rolki sygnalizowane jest kolorowym paskiem. Nie zawsze trzeba wymieniać obydwie rolki papieru równocześnie. Zależy to od długości nawiniętego papieru.

Aby wymienić rolki papieru na nowe należy:

1. Podnieść pokrywę mechanizmu drukującego;
2. Podnieść białą dźwignię znajdującą się u góry po prawej stronie mechanizmu drukującego – zwolniony zostanie docisk papieru;
3. Ręcznie wysunąć z mechanizmu resztę papieru, z łoża odwijacza usunąć pozostałości po starym papierze, jeśli wymienianym papierem jest kopia paragonu (prawy pasek papieru) zdjąć szpulę z nawiniętą kopią.
4. Odwinąć kawałek papieru na nowych rolkach, koniec papieru musi być równo obcięty;
5. Wprowadzić i przesunąć papier przez mechanizm drukujący, nawinąć prawy pasek papieru na szpulę nawijacza, lewy pasek papieru wysunąć z mechanizmu;
6. Opuścić białą dźwignię dociskającą papier;
7. Założyć pokrywę mechanizmu drukującego przewlekając taśmę paragonu

przez otwór w pokrywie. Klawiszami: oraz sprawdzić poprawność obiegu papieru. Klawiszem skasować komunikat: *Brak papieru*.

3.8. Mechanizm starzenia kodów PLU

Kasa **SYSTEM / FIESTA** ma możliwość kontroli kodów, które nie były używane w określonym zakresie czasu. W Opcjach Globalnych (P1, 7) opcja nr 27 **Czas sta-**

rzenia PLU jest możliwość określenia w tygodniach czasu, po którym towar, jeśli nie zostanie sprzedany jest uważany jako nieużywany (martwy). Czas starzenia można ustawiać od 1 do 52 tygodni. Po wpisaniu cyfry ilości tygodni pokaże się na wyświetlaczu data, kiedy nastąpi kolejne starzenie kodów. Podczas wykonywania Raportu Dobowego zerującego w tym właśnie dniu nastąpi przeszukanie bazy PLU i oznaczenie towarów, które nie były sprzedawane w kontrolowanym okresie.

Również w programowaniu P1 na pozycji 11 jest opcja: Usuw kod nieuzyw. – w funkcji tej możemy przeglądać na wyświetlaczu kody PLU które nie były używane jak również możemy usunąć z bazy PLU te towary które uznamy za niepotrzebne w bazie i zrobimy w niej miejsce na nowe towary.

Jeśli flaga czasu starzenia zostanie ustawiona na 0, to mechanizm kontroli starzenia zostaje wyłączony.

3.9. Praca kasy ON-LINE

Kasa **SYSTEM / FIESTA** umożliwia pracę kasy ON-LINE z komputerem. Możliwe jest jej programowanie oraz odczytywanie danych o sprzedaży bez konieczności przerywania sprzedaży. Do komputera mogą być przesyłane zakończone paragony (np. w celu wystawienia faktury dla danego paragonu). Mogą być wykonywane raporty niezerujące (poglądowe) oraz zerujące: obrotów PLU, obrotów w działach, stanu kasy, obrotów kasjerów, obrotów opakowań zwrotnych. Zaprogramować można: nowe towary, opakowania, kody dowiązane, połączyć towary w tandemy z opakowaniami, w towarach już oprogramowanych można zmienić cenę, rodzaj ceny, sposób sprzedaży. Bufor ON-LINE paragonów może pomieścić 10 000 pozycji w kasie **SYSTEM**, oraz 500 pozycji w kasie **FIESTA**. Pozycjami są sprzedane towary, stornowania, sprzedane i przyjęte opakowania itp.

4. PROGRAMOWANIE KASY SYSTEM / FIESTA

Zaprogramować kasę, oznacza przystosować ją do potrzeb sprzedawcy w danym sklepie. Przed przystąpieniem do programowania należy dokładnie zapoznać się z parametrami kasy, jej możliwościami, aby po zaprogramowaniu obsługa tej kasy była najprostsza, gdyż każda sprzedaż będzie odbywać się za pomocą tej kasy, więc sprzedawca musi dość szybko operować klawiaturą i prowadzić sprzedaż. Należy zdecydować, jaki układ klawiatury będzie najbardziej przyjazny dla obsługującego – przydzielenie klawiszy bezpośrednich dla Działów Towarowych, dla PLU, czy podzielić je pomiędzy Działy a PLU. Należy również przejrzeć wszystkie dostępne w kasie opcje (flagi), aby tak dobrać ich ustawienia, aby realizowane były wszystkie wymagane przez obsługę funkcje.

Aby programowanie kasy było możliwe należy klucz oznaczony P1 przekręcić w pozycję P1 – jest to tryb programowania kasy. Przy każdym programowaniu opisane są również warunki, jakie należy spełnić, aby móc oprogramować (zmienić) daną funkcję.

4.1. Programowanie P1: (1) Tekst Reklamowy

Kasa ma możliwość drukowania tekstu reklamowego (komercyjnego) pod każdym paragonem. Przykładowe teksty reklamowe zostały zawarte w programie kasy i tylko spośród nich można dokonać wyboru drukowanego tekstu.

Zmienić tekst reklamowy można w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!) bez konieczności wykonywania wcześniej żadnych raportów jedynie z klawiatury kasy (nie można takiego wyboru dokonać z poziomu komputera!).

Dostępne są następujące pozycje:

0 – brak tekstu

1. **Tekst nr 1:** Dziękujemy za zakupy!

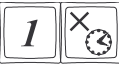

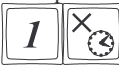

2. **Tekst nr 2:** Dziękujemy! Zapraszamy!

3. **Tekst nr 3:** Zapraszamy ponownie!

4. **Tekst nr 4:** Zakupy u nas to dobry wybór!

5. **Tekst nr 5:** Wesołych Świąt!

Instrukcja programowania (tryb P1):

 (lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 1 i nacisnąć klawisz - wejście w tryb programowania tekstu reklamowego, następnie wpisujemy numer wybranego tekstu, np. i klawiszem zatwierdzamy wybór. Naciskając klawisz wychodzimy z trybu programowania tekstu reklamowego. Po ponownym wejściu do funkcji programowania tekstu reklamowego - sekwencja: , i naciśnięciu klawisza , nastąpi wydruk próbny (raport) tekstu reklamowego.

Tryb pracy PROGRAMOWANIE, naciskamy klawisze: (lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 2 i nacisnąć) – wejście do programowania Działów Towarowych. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Numer działu:

Wybieramy numer działu który chcemy oprogramować: i zatwierdzamy klawiszem (lub klawisz bezpośredni Działu 3). Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

3 Dział 3
PTU – nieaktywne

Zaprogramujemy nazwę działu: **Mięso**: - wejście do edycji nazwy działu, na wyświetlaczu pojawia się dotychczasowa nazwa oraz kursor na pierwszej literze nazwy działu. Od tej chwili do wyjścia z edycji programowania nazwy klawiatura działu w trybie tekstowym. Wykorzystujemy klawisze z naniesionymi literami, znakami, lub klawiaturę numeryczną według Tablicy przekształceń oraz klawisze opisane w rozdziale DODATKOWE FUNKCJE KLAWISZY. Podczas wpisywania nazwy na wyświetlaczu możemy kontrolować co wpisujemy i ewentualnie na bieżąco korygować błędy. Po wpisaniu nazwy wychodzimy z trybu edycji nazwy klawiszem

Nazwa została zapisana. Dalej programujemy opcje (flagi) A, B i C:

- ustawiono opcje: PTU (A) zwolniony (przyjmujemy, że zwolnieniu z podatku odpowiada litera G, a więc cyfra 7), cena (B) otwarta (1), sprzedaż (C) normalna (0). Opcje te można programować osobno (według schematu). Programowanie takie zostanie przedstawione przy następnym dziale. Następnie należy

zaprogramować nr pozycji w tabeli HALO: - przyporządkowano 1 pozycję tabeli HALO. Dział został oprogramowany. Zaprogramowanie całkowite działu nastąpi po przejściu do programowania innego działu lub wyjściu z programowania za pomocą

klawisza .

Podczas programowania wszystkie opcje można przeglądać na wyświetlaczu poruszając

się za pomocą przycisków: oraz . Na wyświetlaczu naraz są widoczne 2 spośród 5 linii. Poruszając się tymi klawiszami będziemy widzieć:

1 Mięso
PTU – zwolniony

Po naciśnięciu klawisza zobaczymy:

PTU – zwolniony
Otwarta

Po naciśnięciu klawisza :

Otwarta
HALO[1]=20000000.00zł

Jeszcze raz :

HALO[1]=20000000.00zł
CENA=0,00zł

Przeglądu na wyświetlaczu można dokonywać w dowolnym momencie programowania działu.

Programujemy następny dział: **Alkohol** – dział nr 15. Klawisze: - wejście do edycji programowania działu nr 15. Programujemy nazwę działu:

- wejście w tryb programowania nazwy, klawiatura przestawiona jest w tryb tekstowy. Wpisujemy nazwę (jak w poprzednim przypadku) po wpisaniu nazwy

nacisnąć - wyjście z programowania nazwy. Programujemy opcje A, B, C – tym razem osobno. Domyślnie wszystkie opcje ustawione są identycznie jak w

poprzednio programowanym dziale.   - zaprogramowano stawkę PTU A

(22%),   - opcja B – rodzaj ceny zadeklarowano jako zaprogramowana / otwarta (3). Sposób sprzedaży normalny nie wymaga wpisywania ustawień (załączenie

lub wyłączenie flagi *powtarzalny* następuje przez naciśnięcie klawisza , natomiast

flagi *pojedynczy* – przez naciśnięcie klawisza . Przyporządkujemy dział do tabeli

HALO nr 5:   Stała cena działu ma być 2,50 zł, więc:

2 . 5 Cena lub

 zobaczmy na wyświetlaczu:

15 Alkohol
PTU=22.00%

Po naciśnięciu klawisza zobaczmy:

PTU=22,00%
Zapr/Otw

Po naciśnięciu klawisza :

Zapr/Otw
HALO[5]=10000000,00zł

Jeszcze raz

HALO[5]=10000000,00zł
CENA=2,50zł

Wyjście z programowania Działów Towarowych klawiszem .
Kolejność programowania opcji (A, B, C), pozycji z tabeli HALO, ceny, nazwy, jest dowolna.

Jeśli jeszcze raz wejdziemy do programowania działów towarowych – sekwencja:

2   i naciśniemy klawisz to nastąpi wydruk (raport) ustawień zaprogramowanych działów.

4.3. Programowanie P1: (3) Artykuły PLU oraz opakowania

W kasie **SYSTEM** może być zaprogramowane 22 000 różnych towarów, w kasie **FIESTA** 16000 kodów towarowych. Każdy towar może mieć nazwę liczącą od 2 do 18 znaków (zarówno liter jak i cyfr). **UWAGA! Kasa kontroluje unikalność nazwy, oznacza to, że towar o danej nazwie może wystąpić w bazie towarowej tylko raz! Przy próbie zaprogramowania towaru o nazwie, która już istnieje, kasa zgłosi błąd.** Każdy towar musi mieć zaprogramowany kod wybierany z klawiatury lub odczytywany skanerem. W kasie rozróżnia się dwa rodzaje kodów: **kody krótkie** i **kody długie**. **Kody krótkie** stosuje się najczęściej do prostej identyfikacji towarów dla sprzedaży ręcznej. Kody te charakteryzują się ograniczoną maksymalną wartością - od 1

do 28193 dla kasy **SYSTEM**, oraz od 1 do 21081 dla kasy **FIESTA** - oraz ignorowaniem zer nieznaczących, co oznacza, że podając np. 003 kasa przyjmie kod towaru o nr 3. Powyżej tych wartości kasy będą identyfikować już kod jako **kod długi** (np. kod kreskowy EAN). Kody długie przyjmują wszystkie cyfry a zera nieznaczące nie są ignorowane. Oznacza to, że nie można identyfikować kodu np. 000002 jako nr 2. Aby dokonana została identyfikacja muszą być wpisane (sczytane) wszystkie cyfry kodu.

Każdy towar musi być przyporządkowany do stawki PTU. Może mieć zaprogramowaną cenę, deklarację rodzaju ceny, przyporządkowanie do któregoś z istniejących Działów Towarowych, określoną precyzję (z iloma miejscami po przecinku może być podana ilość towaru).

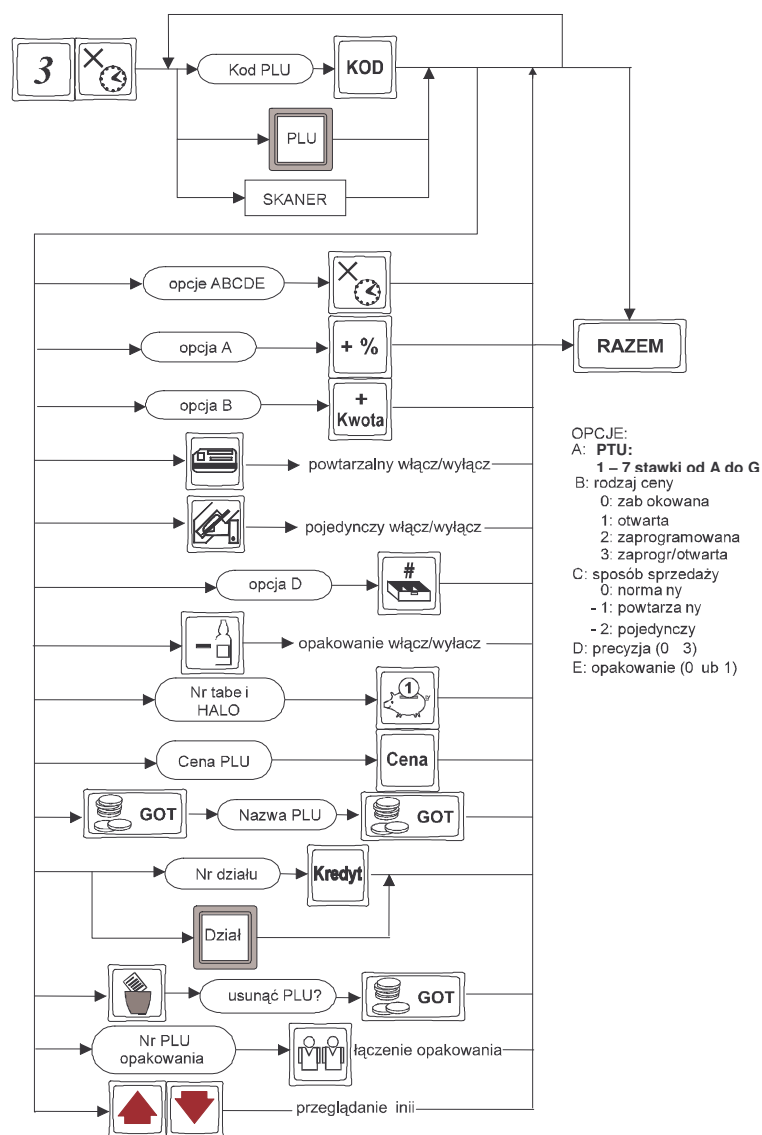
Jeśli programowany towar ma być opakowaniem zwrotnym, to po włączeniu opcji *opa-*

 kowanie zwrotne (klawiszem) niedostępne są opcje: przypisania do Działu, przypisania do stawki PTU. **Cena musi być zaprogramowana.** Zarówno sprzedaż jak i zwrot takiego towaru (opakowania) drukowane jest pod paragonem fiskalnym. Gospodarka opakowaniami prowadzona jest w oddzielnych raportach. Zaprogramowana nazwa takiego opakowania drukowana jest **tylko** na raporcie opakowań zwrotnych, natomiast podczas sprzedaży i zwrotów drukowany jest deskryptor: **Opak. zwr.** i numer PLU pod jakim opakowanie zostało zaprogramowane.

UWAGA! Każda zmiana w bazie towarowej (zaprogramowanie nowego towaru, zmiana nazwy lub stawki PTU towaru, usunięcie towaru) połączona jest zawsze z wydrukiem potwierdzającym tę operację.

Schemat programowania PLU:

Objaśnienie opcji przy programowaniu PLU:

A – Przyporządkowanie towaru do stawki PTU:

- 0 – towar **zwolniony** z podatku PTU;
- 1 – przyporządkowanie towaru do stawki A;
- 2 – przyporządkowanie towaru do stawki B;
- 3 – przyporządkowanie towaru do stawki C;
- 4 – przyporządkowanie towaru do stawki D;
- 5 – przyporządkowanie towaru do stawki E;
- 6 – przyporządkowanie towaru do stawki F;
- 7 – przyporządkowanie towaru do stawki G;

B – Rodzaj ceny:

- 0 – **zablokowana** – cena jest zablokowana, nie ma możliwości sprzedania artykułu;
- 1 – **otwarta** – cena musi być podana z klawiatury w momencie sprzedaży
- 2 – **zaprogramowana** – towar ma zaprogramowaną cenę i tylko z tą ceną można go sprzedawać. Nie można wpisać z klawiatury innej ceny;
- 3 – **zaprogramowana / otwarta** – towar może być sprzedawany z ceną jaką jest zaprogramowana ale można również podać z klawiatury inną cenę i towar zostanie z nią sprzedany.

C – Sposób sprzedaży:

- 0 – **normalny** – dla sprzedaży danego artykułu nie wprowadza się żadnych obostrzeń ani zezwoleń
- 1 – **powtarzalny** – jeśli sprzedamy towar oznaczony tą flagą wpisując wcześniej cenę z klawiatury, to powtórne naciśnięcie klawisza KOD lub klawisza kodu bezpośredniego spowoduje sprzedaż jeszcze raz tego artykułu z tą samą ceną co poprzednio bez konieczności powtórzenia wpisywania ceny i numeru PLU;
- 2 – **pojedynczy** – jeśli towar oznaczony tą flagą zostanie sprzedany, nastąpi automatyczne zamknięcie paragonu (opcja używana przy sprzedaży bardzo drogich towarów, lub jeśli zachodzi konieczność, by na paragonie nie było innych pozycji poza tym towarem);

D – Precyzja:

- 0 – 3 – Określenie z iloma miejscami po przecinku może być podawana ilość danego towaru. Jeśli jest to np. mięso – należy ustawić precyzję 3 (można sprzedać wówczas np. 1,348 kg mięsa), jeśli towarem jest np. rower lub orazada to precyzję należy ustawić na 0 (nie może być sprzedany taki towar w ilości np. 1,5 tylko w całościach) **UWAGA! Jeśli do jakiegoś towaru chcemy dołączyć opakowanie, to precyzja tego towaru musi być ustawiona na 0. Jeśli przy towarze ustawimy flagę że jest on opakowa-**

niem, precyzja automatycznie zostanie przestawiona na 0;

E – Opakowanie:

- 0 – Programowany towar nie jest opakowaniem;
- 1 – Programowany towar jest opakowaniem (np. butelka), może być wiązany z innymi towarami w tandemy. Opakowanie nie ma przyporządkowanej stawki PTU, nie jest przyporządkowane do żadnego działu, musi mieć zaprogramowaną cenę.

Zaprogramować nowy artykuł PLU można w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!) z klawiatury (P1, 3 X/T) oraz z komputera. Przy programowaniu nowych artykułów z komputera „pomiędzy paragonami” nie jest konieczne przestawianie kasy w tryb P1 – można to zrobić również w trybie R (sprzedaży).

Aby zmienić nazwę zaprogramowanego już artykułu PLU, lub zmienić stawkę PTU przyporządkowaną do artykułu należy wcześniej wykonać raport dobowy (Z, 6 X/T) zerujący oraz raport zerujący obrotów (danego) PLU. Wykonywanie takiego raportu opisano w rozdziale 7.3. niniejszej instrukcji. Dopiero po wykonaniu tych raportów będzie możliwa zmiana nazwy lub stawki PTU.

Zmiana innych opcji przy programowaniu PLU (cena, tablica HALO, rodzaj ceny, rodzaj sprzedaży, precyzja, przyporządkowanie do działu) – w dowolnym momencie pracy (zamknięty paragon) z klawiatury (P1, 3 X/T) lub z komputera – tryb P1 lub R.

Instrukcja programowania artykułów PLU z klawiatury (klucz P1 w pozycji P1):

W niniejszej instrukcji przedstawione zostanie programowanie czterech artykułów, dwóch z kodem klawiaturowym i dwóch z kodem odczytywanym za pomocą skanera.

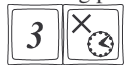
Pierwszym artykułem jest **Mięso wołowe**, numer PLU 1, z ceną 12,40 zł, należąc będzie do Działu 3, towar zwolniony z podatku PTU, cena zaprogramowana / otwarta, sposób sprzedaży – normalny, precyzja 3, ograniczenie kwoty (HALO) z pozycji nr 13 – 100zł.

Drugim artykułem będzie **Butelka 0,33L**, numer PLU 8, cena 0,30 zł. Pozostałych flag i opcji dla opakowania nie programujemy.

Trzecim artykułem będzie **Piwo b/al. 0,33l**, numer PLU będzie odczytywany skanerem, cena 2,35 zł, należąc będzie do Działu 5, PTU 22% (stawka A), cena zaprogramowana / otwarta, sposób sprzedaży – powtarzalny, precyzja 0, do tego artykułu dołączone będzie w tandem opakowanie – wcześniej zaprogramowana butelka 0.33l – nr PLU 8.

Czwartym artykułem będzie **Konserwa mięsna**, numer PLU odczytywany z towaru skanerem, cena 4,15 zł, należąc będzie do Działu 4, PTU 7% (stawka B), cena zaprogramowana / otwarta, sposób sprzedaży: powtarzalny, precyzja 0 (nie można sprzedać pół konserwy).

Przebieg programowania:

(lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 3 i nacisnąć

) – wejście w tryb programowania artykułów PLU. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Kod PLU:

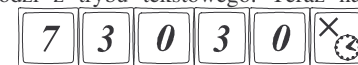
- weszliśmy do programowania kodu PLU numer 1. Można teraz wpisać

nazwę towaru. - wejście do edycji nazwy – na wyświetlaczu pojawia się kursor w miejscu gdzie będziemy wpisywać nazwę. Od tej chwili klawiatura jest przestawiona w tryb tekstowy – wpisujemy nazwę **Mięso wołowe** naciskając odpowiednie klawisze z naniesionymi literami, lub za pomocą klawiatury numerycznej używając Tablicy przekształceń. Dodatkowe informacje na temat funkcji klawiszy i kodów cyfrowych znajdują się w rozdziale: DODATKOWE FUNKCJE KLAWISZY.

Jeśli wpisujemy już całą nazwę artykułu naciskamy klawisz - wychodzimy z edycji nazwy artykułu, klawiatura wychodzi z trybu tekstowego. Teraz należy

zaprogramować ustawienia dla artykułu.

zaprogramowaliśmy kolejno opcje: stawka zwolniona (7) - (przyjmujemy, że zwolnienie z PTU oprogramowane jest na pozycji G stawek podatkowych), cena zaprogramowana/otwarta (3), sposób sprzedaży normalny (0), precyzja do trzech miejsc po przecinku (3), towar nie jest opakowaniem (0). Opcje te można było programować każdą osobno – przebieg takiego programowania zostanie przedstawiony przy artykule drugim.

Następnie: - przypisanie artykułu do działu 3.

- zaprogramowano cenę 12,40 zł.

- przypisano kontrolę maksymalnej kwoty sprzedaży do tabeli HALO numer 13.

Towar został oprogramowany. Całkowite zaprogramowanie towaru nastąpi po przejściu do programowania następnego PLU – podaniu innego numeru PLU i naciśnięciu

klawisza , lub odczytaniu z innego artykułu kodu za pomocą skanera, lub przez

naciśnięciu klawisza - nastąpi zakończenie programowania i wyjście z programowania artykułów PLU.

Wszystkie programowane opcje wyświetlane są na wyświetlaczu obsługującego. Można przeglądać je na wyświetlaczu poruszając się po nim za pomocą

klawiszy oraz . Zawsze widoczne są dwie linie spośród ośmiu. Ostatnio zmieniana linia (wartości) widoczna jest w górnym wierszu.

Następnym artykułem jaki chcemy zaprogramować jest **Butelka 0,33L**. Wpisujemy

więc kod PLU pod jakim chcemy oprogramować ten towar: - programowanie poprzedniego artykułu zostało zapisane, weszliśmy do edycji towaru o

numerze PLU 8. Należy wpisać nazwę towaru: - wejście do edycji nazwy, na wyświetlaczu pojawia się kursor w miejscu gdzie będziemy wpisywać nazwę. Tak jak przy poprzednim artykule wpisujemy nazwę używając klawiszy z literami lub korzystając z Tabeli przekształceń. Po wpisaniu nazwy zatwierdzamy ją klawiszem

 - wyjście z edycji nazwy. Teraz zaprogramujemy opcje (flagi) dla

artykułu. Towar ma być opakowaniem (opcja E) – naciskamy więc klawisz - towar jest opakowaniem. Zaprogramujemy teraz cenę towaru – klawisze:

 - została zaprogramowana cena towaru 0,30 zł. Artykuł został oprogramowany, zatwierdzenie tego programowania nastąpi po wejściu do edycji

programowania innego artykułu lub przez naciśnięcie klawisza - wyjście z programowania PLU.

UWAGI:

Programowania opcji (A,B,C,D,E) oraz działu, ceny, opakowania, tabeli HALO itd. można dokonywać w dowolnej kolejności.

Jeśli rodzaj ceny zostanie ustawiony jako zaprogramowana lub zaprogramowana / otwarta, to musimy zaprogramować jakąś cenę towaru, w przeciwnym razie kasa zgłosi błąd: *Nie podano ceny*.

Trzecim towarem który chcemy zaprogramować jest **Piwo b/al. 0,33L**. Odczytujemy skanerem z artykułu jego kod kreskowy – nastąpi wejście do edycji towaru o kodzie

sczytanym skanerem. Wpisujemy nazwę towaru: wpisanie nazwy

 - zatwierdzenie nazwy. Przy programowaniu pierwszego artykułu pokazano jak wspólnie programować wszystkie opcje od A do E. Teraz pokażemy jak opcje te programować każdą z osobna. Zaprogramujemy następujące ustawienia: stawka A – 22% (1), cena (B) zaprogramowana / otwarta (3), sprzedaż (C) – powtarzalna (1), precyzja (D) – 0, towar nie jest opakowaniem (E=0). Zaczynamy od opcji A – stawka

PTU. Naciskamy kolejno: - numer stawki PTU i zatwierdzamy ją

klawiszem . Następnie Rodzaj ceny: rodzaj i klawiszem potwierdzamy rodzaj ceny. Dalej: sposób sprzedaży: powtarzalny – flagę tę załączamy i

wyłączamy klawiszem . Precyzja 0 – sprzedaż tylko w całościach i

potwierdzenie, że to flaga precyzji klawiszem . Ostatnią flagę mówiącą, czy

towar jest czy nie jest opakowaniem załącza i wyłącza się klawiszem

Towar należy do działu 5: . Do artykułu tego dołączamy opakowanie

(wcześniej zaprogramowana butelka) o numerze PLU 8:   - opakowanie zostało dołączone – na wyświetlaczu pokaże się informacja o nim.

Programowania opcji A,B,C,D,E oraz działu, ceny, opakowania, tabeli HALO itd. można dokonać w dowolnej kolejności!

Czwartym artykułem jest **Konserwa mięsna**. Odczytujemy numer PLU skanerem z towaru – wchodzimy do programowania tego artykułu. Programujemy nazwę:

 - wejście do edycji nazwy, wpisujemy nazwę (litery na klawiszach, Tabela

przekształceń) - zapisanie nazwy artykułu. Opcje A,B,C,D,E:

    - zaprogramowano: PTU B (7%), cena zaprogramowana / otwarta, sposób sprzedaży powtarzalny, precyzja 0, towar nie jest opakowaniem.

Programujemy przyporządkowanie do działu 4:

cena: - zaprogramowano cenę 4,15 zł. Artykuł został

oprogramowany. Wychodzimy z trybu programowania PLU klawiszem . Zakończono programowanie czterech (wcześniej zakładanych) artykułów.

4.4. Programowanie P1: (4) Kasjerzy

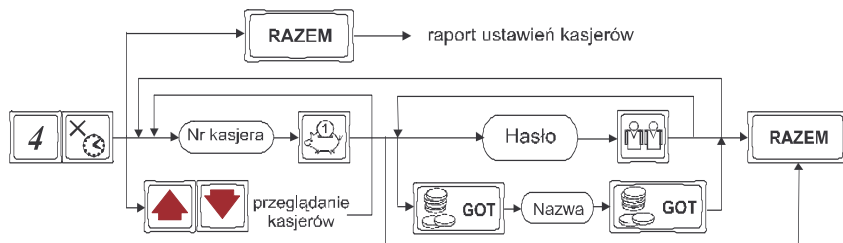
W kasie **SYSTEM / FIESTA** istnieje możliwość zaprogramowania 32 różnych kasjerów. Każdy z nich będzie identyfikowany własnym kodem cyfrowym (od 1 do 4 cyfr), każdy kasjer będzie też posiadał opis (może to być np. imię). Przy każdym włączeniu kasy lub przekręceniu kluczyka w różne pozycje kasa będzie pytać o kod kasjera.

Należy wówczas wpisać kod kasjera i nacisnąć klawisz

UWAGA! Jeśli nie ma zaprogramowanego żadnego kasjera, kasa nie będzie kontrolować kodu kasjera, zezwalając każdemu na dostęp do funkcji kasy. Prowadzona sprzedaż nie będzie przypisana do żadnego kasjera, nie będzie również możliwości wykonania raportu obrotów kasjerów.

Programowania kasjerów można dokonać zarówno z klawiatury jak i z komputera w trybie P1 w dowolnym momencie pracy kasy.

Schemat programowania kasjerów z klawiatury (klucz P1 w pozycji P1):

Instrukcja programowania:

(lub za pomocą klawiszy i) przejść do pozycji nr 4 i nacisnąć – wejście do funkcji programowania kasjerów. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Numer kasjera:

Należy wpisać numer kasjera którego chcemy oprogramować np. 1 i zatwierdzamy

klawiszem . Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Nazwa kasjera nr 1:

Teraz należy wpisać nazwę (opis) kasjera. Opis może być dowolny, np. imię i nazwisko

kasjera – maksymalnie 18 znaków. - wejście w tryb tekstowy klawiatury – możemy wpisywać litery naniesione na klawiszach, lub korzystając z tabeli przekształceń liter i znaków (pkt 8.1). Po wpisaniu opisu kasjera naciskamy

- wyjście z trybu tekstowego klawiatury. Na wyświetlaczu:

Kasjer: opis
HASŁO:

Teraz wpisujemy cyfrowe hasło, jakim programowany kasjer będzie się logował do kasy. Hasło może mieć od 1 do 4 cyfr. Po wpisaniu hasła zatwierdzamy je klawiszem

. Kasa przechodzi do programowania następnego kasjera. Jeśli chcemy wyjść z

programowania kasjerów naciskamy klawisz: . Po ponownym wejściu do

funkcji programowania kasjerów i naciśnięciu klawisza wydrukowany zostanie raport ustawień zaprogramowanych kasjerów. Na wydruku nie będą widoczne hasła zaprogramowanych kasjerów. Wydruku zaprogramowanych kasjerów wraz z ich hasłami może dokonać uprawniony serwisant (tryb pracy P2).

Jeśli chcemy usunąć zaprogramowanego wcześniej kasjera, to po wejściu do

programowania kasjerów (P1, 4) i odszukaniu (za pomocą klawiszy) lub

numer kasjera i) żadanego kasjera (będzie widoczny jego opis na wyświetlaczu)

naciskamy klawisz - kasjer (opis wraz z hasłem) zostanie usunięty.

Jeśli podczas wpisywania hasła użyjemy niewłaściwych znaków (nie cyfr) lub, jeśli dla jakiegoś kasjera wpisujemy hasło, które już wcześniej było zaprogramowane dla innego kasjera, kasa zgłosi błąd pokazując na wyświetlaczu informację: „Błędny kod kasjera” –

należy klawiszem skasować błąd i wprowadzić inne (poprawne) hasło.

4.5. Programowanie P1: (5) Klawisze kodów bezpośrednich

Na klawiaturze kasy znajduje się 14 klawiszy, które możemy oprogramować jako bezpośrednie (szybkie) dla dowolnych artykułów PLU – sprzedaż takiego artykułu polegać będzie na naciśnięciu tylko tego (przypisanego) klawisza bezpośredniego. Możemy do tych klawiszy przypisać towary które najczęściej są sprzedawane w naszym sklepie. Klawisze te można oprogramować w trzech poziomach: bezpośrednim, z uży-

ciem klawisza (górny poziom) oraz z użyciem klawisza (dolny poziom). W sumie więc możemy zaprogramować 42 towary na klawiszach bezpośrednich.

Niżej podano kolejność (numery) poszczególnych klawiszy wraz z poziomami. Kolejność numerowania klawiszy wynika z możliwości przydziału klawiszy bezpośrednich jako Działy i jako PLU (towary).

Numeracja dla opcji:

tylko klaw. Działów:

13	14	34	35
6	7	27	28
20	21	41	42
11	12	32	33
4	5	25	26
18	19	39	40
9	10	30	31
2	3	23	24
16	17	37	38
	8	29	
	1	22	
	15	36	

Działy + KODY

13	14	13	14
6	7	6	7
20	21	20	21
11	12	11	12
4	5	4	5
18	19	18	19
9	10	9	10
2	3	2	3
16	17	16	17
	8	8	
	1	1	
	15	15	

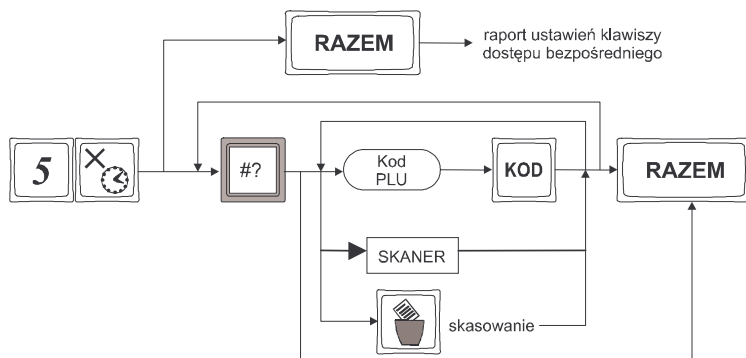
tylko klaw. KODÓW:

34	35	13	14
27	28	6	7
41	42	20	21
32	33	11	12
25	26	4	5
39	40	18	19
30	31	9	10
23	24	2	3
37	38	16	17
	29	8	
	22	1	
	36	15	

Szarym kolorem wyodrębniono klawisze zdefiniowane jako Działy towarowe. Pogrubioną czcionką zaznaczono numery poziomu podstawowego (bezpośredniego).

Programowania klawiszy bezpośrednich można dokonać w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!) zarówno z klawiatury jak i z komputera – tryb P1.

Schemat programowania klawiszy kodów bezpośrednich z klawiatury (klucz P1 w pozycji P1):

Instrukcja programowania:

Wchodzimy do edycji programowania klawiszy kodów bezpośrednich:

(lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 5 i nacisnąć – na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Klawisz kodu bezp.

Należy nacisnąć klawisz bezpośredni do którego chcemy przypisać towar. Klawisze

można wybierać bezpośrednio, z użyciem klawisza - górny poziom, oraz

klawisza - dolny poziom. Jeśli klawisz nie był przypisany do żadnego towaru, na wyświetlaczu pojawi się napis:

Brak przypisania
towaru

Jeśli był przypisany towar, to na wyświetlaczu pojawi się napis:

Towar przypisany
[nazwa towaru]

Aby przypisać towar do wywołanego klawisza należy wpisać numer PLU tego artykułu

i nacisnąć klawisz lub skanerem odczytać kod EAN przypisywanego towaru. Na wyświetlaczu pojawi się zaprogramowana nazwa towaru którego numer wpisaliśmy.

Jeśli chcemy usunąć przypisany towar z klawisza bezpośredniego, należy po wywołaniu tego klawisza (na wyświetlaczu pojawi się nazwa przypisanego towaru) nacisnąć

klawisz - wybrany klawisz zostanie uwolniony od przypisanego wcześniej towaru.

4.6. Programowanie P1: (6) Wykaz tandemów

W opcji tej nie można nic programować, służy ona tylko do drukowania kodów, które w programowaniu artykułów PLU zostały połączone w tandemy z artykułami, które są oznaczone jako opakowanie. Wydruk można wykonać w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!)

Schemat wykonywania wydruku (klucz P1 w pozycji P1):

(lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 6 i nacisnąć – na wyświetlaczu pojawi się:

Potwierdź klawiszem
RAZEM

Po naciśnięciu klawisza nastąpi wydruk opakowań z dołączonymi do nich towarami.

4.7. Programowanie P1: (7) Opcje Globalne

W funkcji Opcje Globalne ustawia się szereg opcji (flag) które odpowiednio konfiguruje działanie kasy. Ustawienia te (dobrze skonfigurowane) mogą bardzo pomóc obsługującemu w codziennej pracy z kasą.

Nazwy i kolejność Opcji oraz wyjaśnienie, co oznaczają:

Nr	Nazwa – opis	Dozwolone wartości
1	Tylko klawisze kodów – wszystkie klawisze bezpośrednio mogą być klawiszami kodów PLU	0 – kody + działy 1 – tylko kody (!)
2	Tylko klawisze działów – wszystkie klawisze bezpośrednio mogą być klawiszami działów	0 – działy + kody (!) 1 – tylko działy
3	Wymagany klawisz RAZEM – przed naciśnięciem płatności musi być wciśnięty klawisz RAZEM	0 – nie wymagany 1 – wymagany (!)
4	Drukuj RAZEM – każde wciśnięcie klawisza RAZEM spowoduje wydrukowanie podsumowania pozycji na paragonie	0 – nie drukowane 1 – drukowane (!)
5	Sprawdzanie szuflady – kasa będzie sprawdzać czy szuflada (opcja) jest zamknięta w czasie sprzedaży	0 – nie sprawdzana (!) 1 – sprawdzana
6	Wymagane hasło do raportów – aby wykonać raporty trzeba będzie wpisać zaprogramowany kod	0 – nie wymagane (!) 1 – wymagane
7	Druk udział działu – na raporcie obrotów działów drukowany będzie procentowy udział tego działu w całkowitej sprzedaży	0 – brak druku (!) 1 – druk
8	Druk udział PLU – na raporcie obrotów PLU drukowany będzie procentowy udział tego towaru w sprzedaży	0 – brak druku (!) 1 – druk
9	Druk kod PLU – na wydruku ustawień oraz raporcie PLU oprócz nazwy drukowany będzie numer PLU towaru	0 – brak druku (!) 1 – druk
10	Druk dział PLU – na raporcie obrotów PLU dla każdego towaru drukowany będzie dział do jakiego przypisano towar	0 – brak druku (!) 1 – druk
11	Druk śr. cenę PLU – przy każdym towarze drukowana będzie średnia cena za jaką sprzedawano towar	0 – brak druku (!) 1 – druk
12	Druk num. kasjera – określa czy w raporcie obrotów kasjerów drukować numery kasjerów;	0 – brak druku (!) 1 – druk
13	Druk kod nieużyw. – na raporcie kodów nieużywanych drukowany będzie numer towaru	0 – brak druku (!) 1 – druk
14	Druk dział nieużyw. – na raporcie kodów nieużywanych obok towaru drukowany będzie dział	0 – brak druku (!) 1 – druk
15	Podłączenie wagi – określa, czy do kasy jest podłączona elektroniczna waga sklepowa oraz jeśli jest, to na którym złączu RS232. Jeśli flaga ustawiona jest na 1, to w trybie sprzedaży nie można komunikować się z komputerem.	0 – brak wagi (!) 1. waga na porcie PC 2. waga na porcie skanera 3. waga na porcie EFT
16	Druk niedost bezp – określa czy w raporcie ustawień kodów bezpośrednich uwzględniać klawisze skonfigurowane aktualnie jako działy towarowe;	0 – brak druku (!) 1 – drukowanie
17	Rap obr PLU doz – zezwolenie na wykonanie raportu obrotów PLU z klawiatury	0 – zabroniony 1 – dozwolony (!)

Nr	Nazwa – opis	Dozwolone wartości
18	Kontrola kodu EAN – załącza lub wyłącza kontrolę poprawności sum kontrolnych czytanego skanerem kodu kreskowego EAN wg zaleceń Państwowego Instytutu Normalizacyjnego	0 – wyłączona (!) 1 – włączona
19	Drukuj EURO – wywołanie przeliczenia ceny lub wartości sprzedanych towarów na paragonie spowoduje dodrukowanie pod paragonem niefiskalnego przeliczenia wartości paragonu na walutę EURO wraz z zaprogramowanym w kasie przelicznikiem PLN/EUR	0 – brak druku 1 – drukowanie
25	Typ kodu wagowego – określa, do jakiego kodu wagowego został skonfigurowany skaner	0 – wyłączona obsługa patrz pkt 3.2 (! 10)
26	Typ wagi – określa rodzaj (typ) wagi, jaka została podłączona do kasy	0 – Medesa (!) 1 – Angel
27	Czas starz PLU – w tygodniach określa czas po jakim kasa ma zaliczyć nieużywane towary jako „martwe”	0 – brak kontroli (!) 1 – 52 – ilość tygodni
28	Prędkość transmisji do PC – określa prędkość transmisji między kasą a komputerem	4800 – 4800 bodów 9600 – 9600 bodów 19200 – 19200 bodów (!)
29	Zmiana PLU z klawiatury zablokowana – możliwość zablokowania ingerencji do bazy towarowej z klawiatury kasy. Jest wówczas możliwość jakichkolwiek zmian bazy tylko z komputera	0 – możliwa zmiana z klawiatury 1 – zablokowane zmiany z klawiatury (!)
30	Podłączenie EFT – określa, czy do kasy podłączony jest terminal płatniczy EFT (opis w rozdz. 3.5)	0 – brak terminala (!) 1 – terminal podłączony
31	PC przed rap. dob – flaga blokująca wykonanie raportu dobowego przed dokonanie odbioru danych z kasy (obrotów PLU, kasjerów, stanu kasy, rap. godzinowego) przez komputer	0 – blokada wyłączona (!) 1 – blokada załączona
32	Brak kontr. obr. PLU – flaga definiuje, czy kasa ma kontrolować obroty PLU przy zmianach nazwy i stawki PTU. Jeśli flaga ustawiona na 1, to przed wykonaniem w/w zmian konieczne jest wykonanie raportu zerującego obroty dla danego PLU	0 – kasa kontroluje obroty przy zmianach 1 – brak kontroli obrotów przy zmianie (!)
33	Nadp. buf.on-line – flaga definiuje, czy kasa ma zgłosić błąd przy przepełnieniu bufora on-line, czy też ma nadpisywać ten bufor nowymi danymi	0 – kasa zgłasza błąd przepełnienia (!) 1 – kasa nadpisuje dane w buforze (od najstarszych)
34	Brak kontr.przepeł.obr. – flaga definiuje, czy kasa ma zgłaszać błąd przy przepełnieniu obrotów PLU, Działów, kasjerów, stanu kasy.	0 – kontrola włączona 1 – brak kontroli (!)
35	Cena w groszach – załączenie flagi powoduje, że podawana cena przyjmowana jest w groszach – bez konieczności naciskania klawisza kropki dziesiętnej. Kasa automatycznie umieszcza kropkę dziesiętną pomiędzy trzecią a drugą cyfrą od końca wpisywanej ceny	0 – cena w złotych (z kropką) (!) 1 – cena w groszach (bez kropki)
36	Dz.41 bez rabatu – po załączeniu flagi na 1 na towary	0 – opcja nieaktywna (!)

Nr	Nazwa – opis	Dozwolone wartości
	przypisane do działu 41 nie będzie udzielany rabat (np. towary objęte akcją, towary przecenione)	1 – opcja aktywna
37	Dz.42 bez rabatu – po załączeniu flagi na 1 na towary przypisane do działu 42 nie będzie udzielany rabat (np. towary objęte akcją, towary przecenione)	0 – opcja nieaktywna (!) 1 – opcja aktywna
38	Blok.rabatu z karty – włączona lub wyłączona możliwość udzielania rabatu na karty rabatowe których numery wpisywane są ręcznie	0 – zezwolenie na rabat z karty (!) 1 – blokada rabatu

W kolumnie Dozwolone wartości czcionką **pogrubioną** zaznaczono wartości zaprogramowane w kasie domyślnie

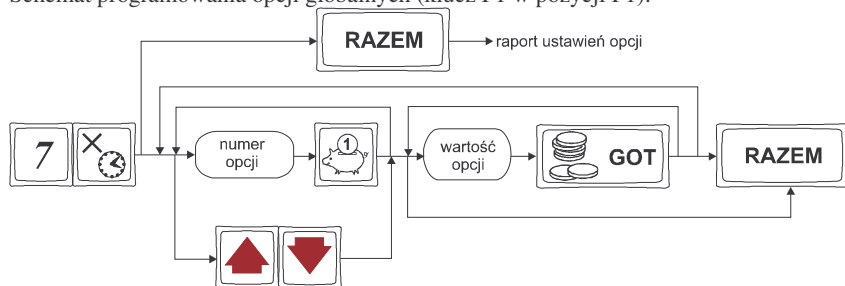
Uwaga! W kasach jest możliwość ustawienia wartości flag wymaganych przy pracy kasy w **systemie** komputerowym! W powyższej tabeli wymagane wartości zostały oznaczone znakiem: (!) Aby ustawić takie wartości należy przestawić klucz w pozycję

P1, nacisnąć równocześnie klawisze: i trzymając je, włączyć zasilanie kasy. Po włączeniu kasa potwierdzi przyjęcie funkcji dłuższym sygnałem (można wówczas puścić trzymane klawisze), a po dokonaniu testów **systemowych** kasa potwierdzi wydrukiem załadowanie ustawień domyślnych dla pracy w **systemie**.

Konfiguracji opcji można dokonać w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!) – tryb P1.

Schemat programowania opcji globalnych (klucz P1 w pozycji P1):

Instrukcja programowania opcji globalnych:

  (lub za pomocą klawiszy i) przejść do pozycji nr 7 i nacisnąć   – wejście do programowania opcji globalnych. Na wyświetlaczu pokazuje się komunikat:

Podaj numer opcji:

wpisujemy numer żądanej opcji i zatwierdzamy klawiszem , lub za pomocą klawiszy lub przechodzimy do żadanego numeru opcji. Na wyświetlaczu pokazywany jest numer wybranej opcji, jej nazwa, oraz w dolnej linii wyświetlacza aktualnie ustawiona wartość. Za pomocą klawiatury numerycznej możemy zmienić wartość opcji (dopuszczalne wartości przedstawione są w tabeli opcji globalnych).

Wpisaną wartość opcji zatwierdzamy klawiszem . Kolejno w identyczny sposób przechodzimy do wszystkich dostępnych opcji, modyfikując je zgodnie z własnymi potrzebami. Po ustawieniu wszystkich opcji wychodzimy z programowania

RAZEM

opcji klawiszem . Po ponownym wejściu do opcji globalnych (7 X/T) i

RAZEM

naciśnięciu klawisza nastąpi wydruk (raport) ustawień zaprogramowanych opcji.

4.8. Programowanie P1: (8) Hasło do raportów:

Wykonywanie raportów na kasie **SYSTEM / FIESTA** może być ograniczone dla różnych osób. Można zaprogramować czterocyfrowe hasło, które będzie kontrolowane podczas próby wykonania jakiegokolwiek raportu. Dopiero znajomość tego hasła zezwala na wykonanie raportów. Oprócz zaprogramowania hasła, należy jeszcze włączyć flagę kontroli hasła do raportów (P1, 7, opcja nr 6 – 1 aktywacja). Hasło do wykonywania raportów można zaprogramować (zmienić) w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!) – tryb P1.

Schemat programowania hasła do raportów (klucz P1 w pozycji P1):

Instrukcja programowania:

Jako kod dostępu do raportów możemy zaprogramować 4 cyfry hasła. Jeśli chcemy zaprogramować kod np. 4378 to programowanie będzie wyglądało w następujący sposób:

  (lub za pomocą klawiszy i) przejść do pozycji nr 8 i nacisnąć   – wejście w tryb programowania hasła, następnie   –

wpisanie kodu, następnie – zatwierdzenie hasła i wyjście z programowania.

Przy próbie wykonania jakiegokolwiek raportu kasa zarząda podania tego hasła.

RAZEM

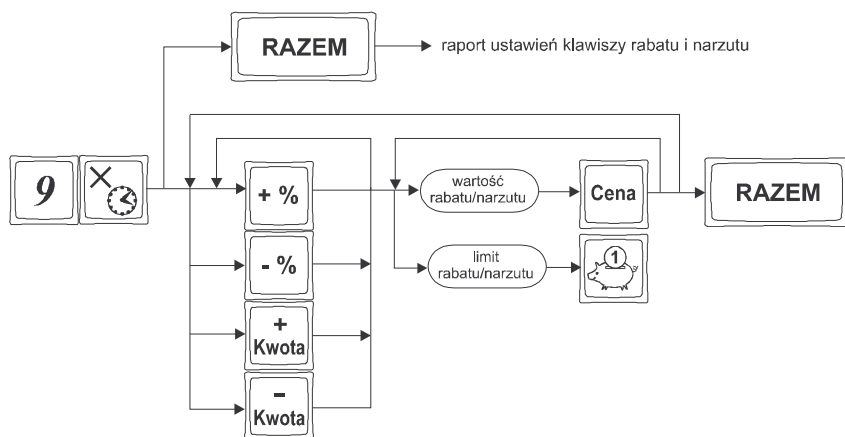
Należy wówczas wpisać to hasło i zatwierdzić klawiszem

4.9. Programowanie P1: (9) Klawisze Rabatu i Narzutu

Podczas sprzedaży sprzedawca może dokonywać narzutów i rabatów zarówno na poszczególne artykuły jak i na cały paragon. Narzutu i rabatu można udzielić zarówno w sposób kwotowy (konkretna kwota) jak i procentowy. Wysokość narzutów i rabatów może być przypisana klawiszom domyślnie, w celu szybszej obsługi.

Programowania można dokonać w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!) z klawiatury – tryb P1.

Schemat programowania klawiszy rabatu i narzutu (klucz P1 w pozycji P1):

Instrukcja programowania:

9 **X** (lub za pomocą klawiszy **↓** i **↑** przejść do pozycji nr 9 i nacisnąć **X**) – wejście do programowania klawiszy rabatu i narzutu. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Klawisz narzut/rabat

Naciskamy ten z klawiszy, który chcemy oprogramować. Jeśli naciśniemy klawisz

+ Kwota (narzut kwotowy) to na wyświetlaczu pokaże się napis:

Narzut: 0.00zł
max: 0.00zł

Należy wpisać wartości: domyślną jaka ma być przypisana do klawisza np. 5 i

zatwierdzić klawiszem **Cena**, oraz maksymalny (dopuszczalny) np. 50 i zatwierdzić

klawiszem **1**. Efekty tego programowania widać na wyświetlaczu. Klawisz został

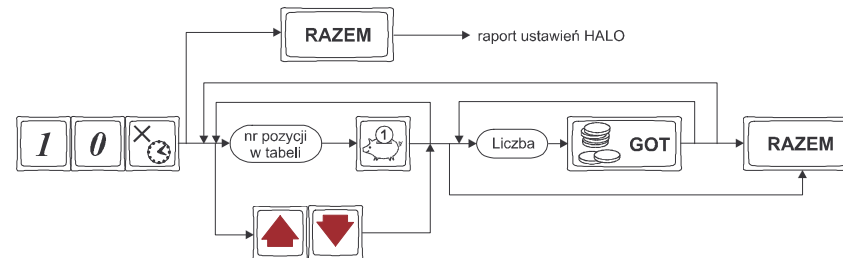
oprogramowany. Naciskając następny z klawiszy rabatu / narzutu **- %** **+ %** **- Kwota**, przechodzimy do programowania tego klawisza. Programowanie identyczne jak pokazano. Na wyświetlaczu zamiast “Narzut” pojawi się “Rabat”, oraz zamiast deskryptora “zł” pojawi się “%” – w zależności od wybranego klawisza.

4.10. Programowanie P1: (10) Tablica HALO

W celu zabezpieczenia przed niefortunną pomyłką sprzedawcy polegającej na wpisaniu zbyt dużej ceny towaru jest możliwość oprogramowania Tablicy Halo – wpisujemy w niej w 15 pozycjach jakieś charakterystyczne wysokości HALO. Potem, przy programowaniu Działów Towarowych i artykułów PLU należy odwołać się do poszczególnej pozycji Tablicy HALO.

Programowania można dokonać w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!) z klawiatury – tryb P1.

Schemat programowania Tablicy HALO (klucz P1 w pozycji P1):

Domyślnie w kasie zaprogramowane są następujące wartości:

[0]	0,00 zł	brak kontroli HALO
[1]	2000000,00 zł	
[2]	1000000,00 zł	
[3]	500000,00 zł	
[4]	200000,00 zł	
[5]	100000,00 zł	
[6]	50000,00 zł	
[7]	20000,00 zł	
[8]	10000,00 zł	
[9]	5000,00 zł	

[10]	20000,00 zł
[11]	10000,00 zł
[12]	1000,00 zł
[13]	100,00 zł
[14]	10,00 zł
[15]	1,00 zł

Instrukcja programowania:

   (lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 10 i nacisnąć) - wejście w tryb programowania tabeli HALO. Na wyświetlaczu pokazuje się pytanie: "Numer pozycji:" Można wpisać numer tabeli HALO i zatwierdzić klawiszem lub za pomocą klawiszy lub przejść do żądanego numeru. Na wyświetlaczu pokaże się:

HALO[1] =
20000000,00zł

cyfra [1] oznacza numer pozycji tabeli HALO (od 1 do 15) natomiast kwota 20000000,00zł oznacza maksymalną wartość za jaką można sprzedawać towar przyporządkowany do tej tabeli. Możemy wpisać dla tej tabeli np. kwotę 57,00 zł. Naciskamy

więc kolejno klawisze: a następnie - zaakceptowanie kwoty. Kwotę można podać z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku (groszy). Pozycja nr

1 została oprogramowana. Przechodzimy do następnej (za pomocą klawiszy i lub wpisując numer i potwierdzając klawiszem) identycznie programujemy następne pozycje wpisując potrzebne maksymalne kwoty. Po

zaprogramowaniu ostatniej pozycji za pomocą klawisza wychodzimy z programowania tablicy HALO.

4.11. Programowanie P1: (11) Usuwanie kodów nieużywanych

Opcja ta pozwala na przeglądanie i ewentualne usuwanie z bazy PLU kodów, które nie były używane w okresie kontrolowanym przez mechanizm starzenia kodów towarowych.

Przeglądać nieużywane towary można w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!) – tryb P1, natomiast usunąć towar można po wykonaniu raportu zerującego dobowego oraz zerującego raportu obrotów danego towaru.

Instrukcja przeglądania i usuwania towarów (klucz w pozycji P1):

   (lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 11 i

nacisnąć) – wejście do opcji przeglądania i usuwania kodów nieużywanych. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Krotn. okresu starz
Od:

Podajemy teraz krotność okresu starzenia PLU (z zakresu od 1 do 3). Jeśli podamy 1, będziemy mogli na wyświetlaczu przeglądać towary, które nie były używane od ostatniego okresu starzenia (jeśli okresem starzenia było 4 tygodnie, to starzenie ma miejsce co 4 tygodnie). Przy każdym towarze będzie informacja ile tygodni dany towar nie był używany. Ilość tygodni jest zawsze zaokrąglana w górę do 4, 8 lub 12 tygodni). Jeśli podamy cyfrę 3 to będziemy mogli na wyświetlaczu przeglądać towary, które nie były używane przez trzy starzenia (czyli w tym przykładzie 8 tygodni). Podaną ilość

okresów starzenia zatwierdzamy klawiszem - na wyświetlaczu obsługi pokaże się nazwa pierwszego towaru znajdującego w bazie PLU który nie był używany

od podanej krotności okresów starzenia. Za pomocą klawisza możemy przejść do następnych, nieużywanych towarów. Jeśli chcemy usunąć z bazy PLU towar który jest

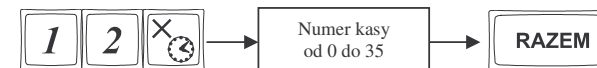
właśnie wyświetlany na wyświetlaczu, to wystarczy nacisnąć klawisz - towar zostanie usunięty, wydrukowane zostanie potwierdzenie usunięcia towaru z bazy PLU.

4.12. Programowanie P1: (12) Numer kasy

Każda kasa może mieć zaprogramowany numer jedno- lub dwucyfrowy, z zakresu 0 – 35, wyróżniający tę kasę na wydrukach spośród innych pracujących w jednym sklepie. Numer ten drukowany jest w stopce na wszystkich fiskalnych i нефiskalnych wydrukach z kasy.

Programowania można dokonać w dowolnym momencie pracy kasy (zamknięty paragon!) zarówno z klawiatury jak i komputera – tryb P1.

Schemat programowania numeru kasy (klucz P1 w pozycji P1):

Instrukcja programowania:

Wejście w tryb programowania numeru kasy: (lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 12 i nacisnąć). Jedna lub dwie cyfry z klawiatury numerycznej (przypisywany numer), np. a potem - zatwierdzenie i wyjście z programowania.

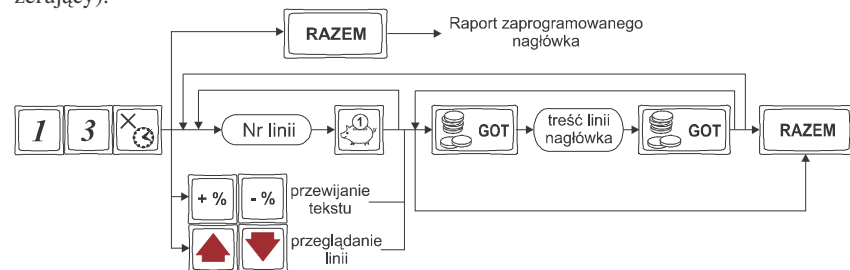
Kasie został przyporządkowany (zaprogramowany) numer 7. Będzie on drukowany na każdym paragonie.

Domyślnie kasa ma zaprogramowany numer 0.

4.13. Programowanie P1: (13) Nagłówek

Możemy zaprogramować maksymalnie 7 linii nagłówka paragonu. Nagłówek ten będzie drukowany na każdym wydruku wychodzącym z kasy. Powinny się tam znaleźć dane użytkownika: nazwa firmy, adres, itp. Nagłówek ten nie jest zapisywany do pamięci fiskalnej, może więc być modyfikowany (po wykonaniu raportu dobowego zerującego). W każdej linii nagłówka można zaprogramować 22 znaki.

Schemat programowania nagłówka (klucz P1 w pozycji P1, wykonany raport dobowy zerujący):

Instrukcja programowania:

(lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 13 i nacisnąć - wejście w tryb programowania nagłówka. Na wyświetlaczu pokazuje się komunikat:

Podaj numer linii:

Za pomocą klawiszy i lub wpisując numer linii i potwierdzając klawiszem przechodzimy do linii nagłówka którą chcemy oprogramować. Na wyświetlaczu pojawia się napis:

Linia 1:

Jeśli w danej linii był zaprogramowany jakiś tekst, będzie on widoczny w dolnej linii

wyświetlacza. Klawiszem wchodzimy do edycji linii – na wyświetlaczu pokazuje się kursor w miejscu gdzie akurat może być wpisywany tekst. Wcześniej wprowadzony tekst można poprawiać (dopisywać, przesuwać) lub należy go skasować (jeśli chcemy zmienić treść linii). Korzystając z liter, cyfr i znaków naniesionych z przodu klawiszy lub z tabeli przekształceń wpisujemy żądany tekst, pamiętając, że w linii może być maksymalnie 22 znaki. Po wpisaniu tekstu w danej linii zatwierdzamy go

klawiszem – nastąpi przejście do następnej linii. Powtarzamy kroki programowania tekstu w drugiej linii, potem następnej. Po zaprogramowaniu wszystkich (potrzebnych) linii wychodzimy z opcji programowania nagłówka

klawiszem . Jeśli po wejściu w tryb programowania nagłówka (13 X/T)

naciśniemy klawisz nastąpi wydruk kontrolny (raport) zaprogramowanego nagłówka.

4.14. Programowanie P1: (14) Data i Czas

Funkcja ta pozwoli użytkownikowi zaprogramować poprawną godzinę w kasie w zakresie ± 1 godzina. Zmiany daty lub czasu w większym zakresie może dokonać tylko uprawniony serwisant. Kasa nie przestawia automatycznie godziny przy przejściu z czasu letniego na zimowy (i odwrotnie), dlatego użytkownik musi sam przestawić godzinę w kasie. Lata przestępne są uwzględniane przez kasę.

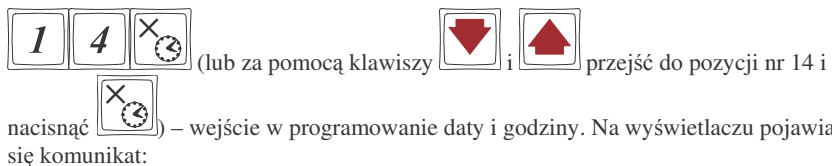
Zmiana godziny możliwa jest tylko po wcześniejszym wykonaniu raportu fiskalnego dobowego zerującego (muszą być zerowe totalizery). Przy każdym programowaniu czasu następuje wydruk potwierdzający programowanie. Na wydruku tym znajduje się poprzednia data i godzina jak również właśnie zaprogramowana data i godzina.

UWAGA ! Nie można zmienić daty na wcześniejszą niż ta, z jaką był ostatni zapis do pamięci fiskalnej – kasa zgłosi błąd. Zapis do pamięci fiskalnej raportu z datą późniejszą niż rzeczywista uniemożliwi późniejsze jej przestawienie na właściwą. Operacje te należy wykonywać bardzo uważnie!

Schemat programowania (tryb PROGRAMOWANIE, wykonany raport dobowy zerujący):

Opis programowania daty i czasu.

Podaj datę (rrmmdd):
1998-02-12

użytkownik może jedynie potwierdzić wyświetloną datę klawiszem lub wyczołnąć się z funkcji klawiszem ZEROW (jeśli użytkownik dokona zmiany wyświetlonych wartości, kasa zgłosi błąd przy próbie zatwierdzenia funkcji programowania daty i czasu).

Na wyświetlaczu pojawi się komunikat:

Podaj czas (GGMM):
12:32

Wpisujemy aktualną godzinę: dwie cyfry – godzina (np. 09 lub 14) i dwie cyfry – minu-

ty. Po wpisaniu tych czterech cyfr należy jeszcze raz nacisnąć klawisz . Nastąpi zapytanie o zaprogramowane wartości:

Czas prawidłowy?
1998-02-12 12:34

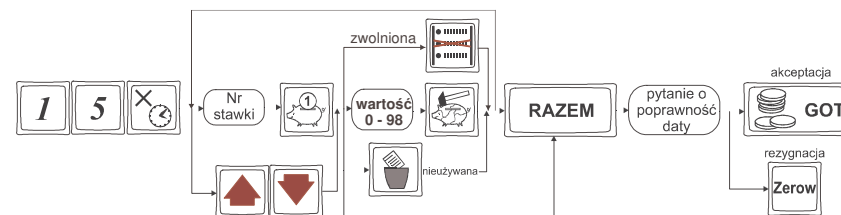
Zatwierdzamy klawiszem . Nastąpi zaprogramowanie daty i czasu oraz wydrukowane zostanie potwierdzenie programowania. Jeśli użytkownik dokona zmiany wyświetlonych wartości daty, lub zmieni godzinę w zakresie większym niż ± 1 godzina, kasa zgłosi błąd.

4.15. Programowanie P1: (15) Stawki PTU

Programowanie stawek PTU jest bardzo ważnym momentem programowania kasy, dlatego należy zrobić to bardzo uważnie. Według wysokości zaprogramowanych stawek kasa będzie naliczać należny podatek PTU. Wysokość stawek PTU określa Ministerstwo Finansów dla poszczególnych towarów. W kasie muszą być zaprogramo-

wane wszystkie stawki PTU dla towarów, jakich sprzedaż prowadzi dana placówka handlowa. Kasa **SYSTEM / FIESTA** ma możliwość oprogramowania 7 stawek PTU – 6 (A,B,C,D,E,F,G) dla dowolnych wysokości od 0% do 98% oraz dowolną z nich jako zwolnioną. Każda zmiana stawek PTU może odbywać się tylko po wykonaniu raportu dobowego zerującego i jest (w kasie fiskalnej) zapisywana do pamięci fiskalnej z dokładnym określeniem daty i godziny zmiany. **Kasa SYSTEM / FIESTA w trybie fiskalnym ma możliwość 30 – krotnej zmiany stawek PTU. Przy próbie wykonania 31 zmiany stawek PTU kasa zgłosi błąd i zmiana ta nie będzie możliwa.**

Schemat programowania stawek PTU (klucz P1 w pozycji P1 wykonany raport dobowy zerujący):

Instrukcja programowania:

nr 15 i nacisnąć - wejście w tryb programowania stawek PTU, następnie wpisujemy numer stawki, wiedząc, że stawka A to 1, B – 2, C – 3, D – 4, E – 5 i F – 6,

np. - wybrano stawkę A i klawisz . Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: Stawka A = . Teraz należy wpisać wysokość stawki. Zaprogramujemy

stawkę A jako 22%. Naciskamy więc klawisze: i . Stawka A została wpisana (ale jeszcze nie zaprogramowana). Stawkę B oprogramujemy jako 7%. Stawce

B odpowiada numer 2. Naciskamy więc kolejno: - wybraliśmy stawkę B,

następnie . Stawka B została wpisana. Następnie wybieramy kolejne stawki i programujemy ich wysokość. Ostatnią ze stawek G oprogramujemy jako zwolnioną:

Za pomocą klawiszy i odszukujemy żadaną stawkę, zamiast wpisywać

jej wartość naciskamy klawisz: . Literze G odpowiadać będzie zwolnienie towarów z PTU. Jeśli jakaś stawka miała wpisana wartość a chcemy aby pozostała

nieoprogramowana, to po wejściu do danej stawki (widoczna na wyświetlaczu) należy

nacisnąć klawisz - stawka zostanie opisana jako nieoprogramowana. Jeśli ustalimy już wysokości lub nieużywanie poszczególnych stawek naciskamy klawisz

RAZEM

Na wyświetlaczu pojawi się pytanie o poprawność daty. Jeśli stwierdzimy, że data nie jest poprawna należy wycofać się z programowania stawek

Zerow

PTU naciskając klawisz . Jeśli data jest poprawna naciskamy klawisz

GOT

- nastąpi programowanie stawek PTU i po chwili kasa wydrukuje potwierdzenie programowania z wysokościami poszczególnych stawek. Pytanie o poprawność daty jest bardzo ważnym momentem przy programowaniu stawek PTU w trybie fiskalnym kasy. **Jeśli nastąpiłoby zaprogramowanie stawek z błędną datą – pamięć fiskalna zostanie uszkodzona, trzeba będzie ją wymienić na koszt użytkownika.** Jeśli programowane stawki PTU będą identyczne jak już wcześniej zaprogramowane, kasa zgłosi błąd: Identyczne stawki są zaprogramowane.

4.16. Programowanie P1: (16 – 17) Ustawienie raportu łańcuchowego

W pozycjach 16 i 17 programowania P1 użytkownik ma możliwość zdefiniowania, które raporty kolejno będą się wykonywać w raporcie łańcuchowym. Raport łańcuchowy pozwala wykonać kilka zdefiniowanych wcześniej raportów automatycznie po sobie, bez konieczności pojedynczego wpisywania numeru i zatwierdzania każdego raportu (przydatne, gdy ktoś codziennie wykonuje kilka raportów na zamknięcie dnia np. raport stanu kasy, obrotów PLU, kasjerów, oraz raport dobowy). W pozycji 16 można zdefiniować raporty wykonywane w trybie niezerującym, natomiast w pozycji 17 w trybie zerującym. Schemat wykonywania zdefiniowanego raportu łańcuchowego opisany został w rozdziale 7.12 niniejszej instrukcji.

Schemat ustawienia raportu łańcuchowego:

Tryb P1, pozycja 16 lub 17 (lub za pomocą klawiszy i) przejść do

pozycji nr 16 lub 17 i nacisnąć – wejście do pozycji programowania. Na wyświetlaczu pokazuje się komunikat: *Podaj numer:* należy podać numer raportu jaki chcemy ustawić jako wykonywany łańcuchowo i zatwierdzić ten numer klawiszem

, lub za pomocą klawiszy   odnaleźć żądany raport (kolejność wyświetlanych raportów i ich nazwy są identyczne jak w trybie raportów zerujących i

niezerujących) i ustawić flagę wykonywania na 1 () i zatwierdzić klawiszem

GOT

- dany raport będzie wykonany w raporcie łańcuchowym. Przy raportach

które chcemy wykonywać “w łańcuchu” ustawiamy flagę na 1 (raporty pomijane w raporcie łańcuchowym flagę muszą mieć ustawioną na 0)

RAZEM

Klawiszem wychodzimy z programowania ustawień raportu łańcuchowego.

UWAGA!!!

Jako raport łańcuchowy można wykonać raporty od nr 1 (stan kasy) do nr 6 (raport dobowy) oraz raport nr 14 (raport godzinowy). Raport godzinowy wykonywany jest przed raportem dobowym.

Przy raportach łańcuchowych nie ma możliwości podania zakresu wykonywania poszczególnych raportów (zakresu PLU, kasjerów, itd.)

4.17. Programowanie P1: (18) Tryb menedżerski

Funkcja opisana w tym podrozdziale dostępna jest tylko w kasie SYSTEM!

Kasa umożliwia nałożenie obostrzeń na czynności wykonywane przez kasjerów. W programowaniu trybu menedżerskiego możemy zabronić kasjerom dokonywania: anulowań paragonów, dokonywania wpłat i wypłat z kasy, dokonywania narzutów i

rabatów, oraz otwierania szuflady klawiszem . Jeżeli poszczególne obostrzenia są uaktywnione, to w momencie próby ich wykonania kasa zgłasza komunikat: *Funkcja dostępna dla menadżera.* Należy wówczas klucz operatora przekreślić w pozycję X, wrócić spowrotem w pozycję R – operacja zostanie wykonana. Jeśli kasjer nie posiada

klucza X, musi wycofać się z operacji klawiszem . Opis programowania trybu menedżerskiego:

Po wejściu do programowania trybu menedżerskiego (tryb P1) klawiszami:

   (lub za pomocą klawiszy i) przejść do pozycji nr 18 i

nacisnąć - wejście w tryb programowania trybu menedżerskiego. Na wyświetlaczu pokazuje się komunikat:

Podaj numer :

wpisujemy numer żądanej pozycji i zatwierdzamy klawiszem , lub za pomocą

klawiszy lub przechodzimy do żądanej pozycji. Na wyświetlaczu pokazywany jest numer wybranej pozycji, jej nazwa, oraz w dolnej linii wyświetlacza aktualnie ustawiona wartość. Dostępne są opcje:

1. Blokada anulowań
2. Blokada wpłat/wypłat
3. Blokada rabatów/narzutów
4. Blokada otwierania szuflady

Za pomocą klawiatury numerycznej aktywujemy dane obostrzenie wartością , lub dezaktywujemy . Wpisaną wartość opcji zatwierdzamy klawiszem . Kolejno w identyczny sposób przechodzimy do wszystkich dostępnych opcji, modyfikując je zgodnie z własnymi potrzebami. Po ustawieniu wszystkich wartości

wychodzimy z programowania opcji klawiszem . Po ponownym wejściu do programowania trybu menedżerskiego (P1, 18 X/T) i naciśnięciu klawisza

 nastąpi wydruk (raport) ustawień zaprogramowanych opcji.

UWAGA! Pomimo załączenia blokady trybu menedżerskiego na rabaty i narzuty, przy poprawnie oprogramowanych tabeli rabatów i definicji karty rabatowej, kasa będzie normalnie udzielać rabatu na karty rabatowe.

4.18. Programowanie P1: (19) Kody dowiązane

W kasie **SYSTEM** dodano możliwość powiązania kilku kodów towarowych (kodów EAN) do jednego towaru nadrzędnego. Stosuje się to wówczas, gdy kilka rodzajów danego towaru chcemy sprzedawać pod jedną nazwą, a na każdym z nich jest inny kod EAN (np. kilka smaków galaretki i każdy ma inny kod kreskowy, itp.). Jako kody dowiązane można zaprogramować kody kreskowe od 6 do 18 cyfr w kodzie.

Przywiązania kodów do kodów głównych dokonujemy w następujący sposób:

   (lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 19 i

nacisnąć - wejście w tryb programowania kodów dowiązanych, na wyświetlaczu pojawia się komunikat: *Kod podstawowy:*

Należy wpisać kod główny, czyli kod, do którego będziemy dowiązywać nowe kody.

Wpisujemy np. kod 355:   . Na wyświetlaczu pojawia się w górnej linii wpisany kod, natomiast w dolnej będzie kreska, która wskazuje, że nie ma dowiązanych żadnych kodów. Należy wpisać dowiązywany kod z klawiatury

zатwierdzając go klawiszem , lub odczytać skanerem z opakowania. Jeśli ma być dowiązanych więcej kodów, należy wpisywać następne kody zатwierdzając je

klawiszem , lub czytywać czytnikiem kodów kreskowych (skanerem). Wszystkich kodów dowiązanych w kasie można zaprogramować 2 000.

4.19. Programowanie P1: (20) Tablica rabatów

Funkcja opisana w tym podrozdziale dostępna jest tylko w kasie SYSTEM!

W kasie **SYSTEM** istnieje możliwość obsługi kart rabatowych i w zależności od karty (uprawnienia nadanego karcie) kasa automatycznie udziela różnych wysokości rabatu. W tabeli tej programuje się wartości rabatów, jakie dla poszczególnych kart kasa będzie udzielać. W definicji karty (rozdział 6.14) przywiązuje się rodzaj karty do poszczególnych pozycji w tabeli rabatów.

Programowanie tabeli:

   (lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 20 i

nacisnąć - wejście w tryb programowania tabeli rabatów. Na wyświetlaczu pokazuje się pytanie: "Numer pozycji:" Można wpisać numer pozycji w tabeli i

zатwierdzić klawiszem , lub za pomocą klawiszy lub przejść do żądanego numeru. Na wyświetlaczu pokaże się:

RABAT [0] =
00,00%

cyfra [0] oznacza numer pozycji tabeli rabatów (od 0 do 9) natomiast kwota 00,00% oznacza wartość udzielanego rabatu przypisanego do tej pozycji. Możemy wpisać dla

tej pozycji np. 7%. Naciskamy więc kolejno klawisze: a następnie - zaakceptowanie wartości. Kwotę można podać z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku. Pozycja nr 1 została oprogramowana. Przechodzimy do następnej (za

pomocą klawiszy i lub wpisując numer i potwierdzając klawiszem , identycznie programujemy następne pozycje wpisując potrzebne wartości rabatów. Po

zaprogramowaniu ostatniej pozycji za pomocą klawisza wychodzimy z programowania tabeli rabatów. Po ponownym wejściu do programowania tabeli

rabatów i naciśnięciu klawisza wydrukuję się raport ustawień tabeli raportów.

Jeśli którąś z pozycji oprogramujemy jako 0,00%, to na kartę rabatową odwołującą się do tej pozycji w tabeli nie zostanie udzielony rabat, zostanie tylko wydrukowany numer karty klienta – funkcja wykorzystywana, gdy występuje potrzeba identyfikowania paragonów z klientami.

4.20. Programowanie P1: (21) Definicja karty

Funkcja opisana w tym podrozdziale dostępna jest tylko w kasie SYSTEM!

W pozycji definicja karty rabatowej użytkownik definiuje, jakie karty rabatowe będą realizowane przez kasę, oraz jakie wartości rabatów będą udzielane dla danego (oprogramowanego) typu karty.

Dostępne (konieczne do oprogramowania) są pozycje:

- **pozycja identyfikatora** karty rabatowej to numer (indeks) cyfry w kodzie karty (liczony od lewej), gdzie rozpoczyna się identyfikator karty;
- **długość identyfikatora** karty to ilość cyfr w kodzie karty (maksymalnie 6, minimalnie 1), które stanowią identyfikator karty rabatowej
- **Wzorzec identyfikatora** karty rabatowej to wzorzec, który jest porównywany z cyframi w kodzie karty rabatowej, poczynając od pozycji podanej jako pozycja identyfikatora. Porównanie dotyczy tylko tylu pierwszych cyfr (licząc od lewej), ile wynosi długość identyfikatora karty. Wystąpienie zgodności identyfikuje odczytany kod jako kod karty rabatowej.
- **pozycja daty ważności** to numer (indeks) cyfry w kodzie karty (liczony od lewej), gdzie rozpoczyna się informacja o dacie upływu ważności karty.
- **Długość daty ważności** na karcie rabatowej to liczby 0,2,4,6 określające, ile cyfr zawiera data ważności zapisana na karcie (licząc od lewej, data w formacie RRMMDD)
  - 0 – brak daty ważności (karta ważna bezterminowo)
  - 2 – tylko pełne lata (cyfry: RR); porównanie na podstawie lat
  - 4 – rok i miesiąc (cyfry: RRMM); porównanie na podstawie roku i miesiąca
  - 6 – pełna data (cyfry: RRMMDD); porównanie na podstawie roku, miesiąca i dnia
- **pozycja numeru rabatu** to numer (indeks) cyfry w kodzie karty (liczony od lewej), która zawiera indeks rabatu w tabeli rabatów (pozycja 19 w trybie P1).

Sposób programowania:

   (lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 21 i nacisnąć - wejście w tryb programowania definicji karty rabatowej. Na wyświetlaczu pokazuje się komunikat:

Definicja karty:

wpisujemy numer żądanej pozycji i zatwierdzamy klawiszem , lub za pomocą

klawiszy lub przechodzimy do żądanej pozycji. Na wyświetlaczu pokazywany jest numer wybranej pozycji, jej nazwa, oraz w dolnej linii wyświetlacza aktualnie ustawiona wartość.

Za pomocą klawiatury numerycznej wpisujemy żądaną wartość. Wpisaną wartość opcji

zatwierdzamy klawiszem . Kolejno w identyczny sposób przechodzimy do następnych opcji, modyfikując je zgodnie z własnymi potrzebami. Po ustawieniu wszystkich wartości wychodzimy z programowania definicji karty klawiszem

RAZEM

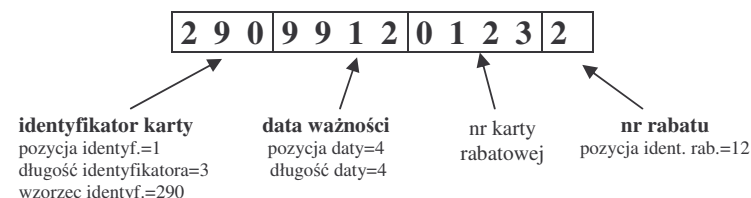
Po ponownym wejściu do programowania definicji karty (P1, 21 X/T) i

RAZEM

naciśnięciu klawisza nastąpi wydruk zaprogramowanych ustawień.

Przykład:

Kod na karcie rabatowej jest 290991201232. Znaczenie poszczególnych cyfr określa poniższy rysunek, poniżej przedstawiono zdefiniowane w kasie wartości:

4.21. PROGRAMOWANIE: (22) Kurs EURO

Kasy SYSTEM / FIESTA umożliwiają przeliczanie wartości oraz ceny sprzedanych towarów na walutę EURO. Przeliczenie to odbywa się według zaprogramowanego w tej pozycji menu programowania przelicznika. Przelicznik programowany jest według wzoru: PLN / EUR i programuje się go z dokładnością do 4 miejsc po przecinku.

Sposób programowania przelicznika:

Tryb Programowanie (klucz P1 w pozycji P1), pozycja 22:   (lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 22 i nacisnąć - wejście do pozycji programowania kursu EURO. Na wyświetlaczu pokazuje się komunikat: *Kurs EURO: 0,0000*. Za pomocą klawiszy cyfr oraz przecinka zaprogramować żądaną

RAZEM

wartość przelicznika i zatwierdzić klawiszem . Przelicznik został zaprogramowany. Według tej wartości będą przeliczane wszystkie ceny oraz wartości sprzedanych towarów. W zależności od ustawienia flagi *19.Drukuj EURO* w Opcjach Globalnych wartości te (wraz z przelicznikiem) mogą być drukowane pod paragonem fiskalnym.

Przeprogramowania wartości przelicznika można dokonać w dowolnym momencie pracy kasy bez konieczności wykonywania żadnych raportów. Sposób obsługi przelicznika został opisany w rozdziale 6.24 niniejszej instrukcji.

4.22. Programowanie NIP

Programowania NIP użytkownika dokonuje uprawniony serwisant. Do wykonania tej operacji potrzebne jest przestawienie stacyjki kasy w pozycję P2 - serwis. Operacja ta, wykonana przez nie przeszkoloną odpowiednio osobę, może doprowadzić

do uszkodzenia kasy. Programowania NIP można dokonać tylko przed fiskalizacją. W chwili fiskalizacji numer ten jest zapisywany do pamięci fiskalnej – po fiskalizacji nie ma możliwości zmiany NIP. **Zobowiązuje się użytkownika do skontrolowania poprawności zaprogramowanego przez serwisanta NIP-u przed fiskalizacją.**

5. ZALECANE USTAWIENIA KASY PRZY RÓŻNYCH KONFIGURACJACH SYSTEMU

5.1. Zalecane ustawienia przy pracy kasy bez komputera

Jeśli kasa nie będzie współpracować z komputerem, lub ta współpraca będzie sporadyczna, prowadząca się do programowania bazy towarowej, należy zwrócić uwagę, na ustawienie flag w Opcjach Globalnych, aby obsługa kasy i gromadzone przez nią informacje odpowiadały użytkownikowi. Ustawienia te uzależnione są również od intensywności pracy na kasie, jak również dodatkowego wyposażenia kasy (sklepu) – czytnik kodów kreskowych, waga itp. W celu doboru odpowiednich ustawień należy skonsultować się z serwisantem, który dokonywał instalacji kasy. Niżej podano informacje, na które należy zwrócić uwagę.

Zalecane ustawienie niektórych flag w opcjach globalnych (opis flag i sposób ich ustawiania opisano w rozdziale 4.7):

- Opcja nr 1 i nr 2: zdefiniowanie, co będzie na klawiszach sprzedaży bezpośredniej. Zalecane jest ustawienie flagi 1 *Tylko klawisze kodów* na 1, natomiast flagi 2 *Tylko klawisze Działów* na 0. Klawisze sprzedaży bezpośredniej będą klawiszami kodów.
- Opcja 15 *Podłączenie wagi* – jeśli waga jest, zdefiniować na którym porcie (rozdział 4.7)
- Opcja nr 29 *Zmiana PLU z klawiatury zablokowana* – zaleca się ustawienie flagi na 0 – zmiany w bazie towarowej kasy będą możliwe z klawiatury
- Opcja 30 *Podłączenie EFT* – jeśli terminal jest podłączony do kasy flagę ustawić na 1, jeśli nie – flagę ustawić na 0.
- Opcja 31 *PC przed raportem dobowym* – jeśli dane o sprzedaży nie będą odbierane przez komputer flagę należy ustawić na 0.

5.2. Zalecane ustawienia przy pracy kasy z komputerem

W zależności od zaawansowania systemu komputerowego i częstotliwości komunikacji między komputerem a kasą należy odpowiednio skonfigurować kasę. Ustawienia te zależą również od dodatkowego wyposażenia kasy (sklepu): skaner, elektroniczną wagę kalkulacyjną, wagę metkującą towary kodem kreskowym, szufladą, terminalem płatniczym. Ustawienia te będą inne dla kasy, w której raz dziennie dokonywany będzie odczyt sprzedaży towarów, oraz programowanie nowych towarów i korekty w towarach już zaprogramowanych, a inne dla kasy, która będzie pracowała z komputerem ONLINE – co parę minut będzie odbierana sprzedaż, programowanie nowych towarów i aktualizacja cen towarów już istniejących

Zalecane ustawienie niektórych flag w opcjach globalnych (opis flag i sposób ich ustawiania opisano w rozdziale 4.7):

- Opcja nr 1 i nr 2: zdefiniowanie, co będzie na klawiszach sprzedaży bezpośredniej. Zalecane jest ustawienie flagi 1 *Tylko klawisze kodów* na 1, natomiast flagi 2 *Tylko klawisze Działów* na 0. Klawisze sprzedaży bezpośredniej będą klawiszami kodów.
- Opcja 15 *Podłączenie wagi* – jeśli waga jest, zdefiniować na którym porcie (rozdział 4.7)

- Opcja nr 29 *Zmiana PLU z klawiatury zablokowana* – zaleca się ustawienie flagi na 1 – wszystkie zmiany w bazie towarowej kasy będą możliwe tylko z programu komputerowego.
- Opcja 30 *Podłączenie EFT* – jeśli terminal jest podłączony do kasy flagę ustawić na 1, jeśli nie – flagę ustawić na 0.
- Opcja 31 *PC przed raportem dobowym* – jeśli dane o sprzedaży będą odbierane przez komputer flagę należy ustawić na 1. Wykonanie raportu dobowego będzie możliwe dopiero po wcześniejszym wykonaniu raportów z komputera, lub zezwoleniu przez komputer na wykonanie tego raportu.
- Pozycja P1 *21.Definicja karty* – jeśli sklep prowadzi sprzedaż premiiową dla stałych klientów, należy zdefiniować dane kart, oraz w pozycji P1 *20.Tablica rabatów* zdefiniować wartości udzielanych rabatów.

W rozdziale 4.7 opisano również sposób szybkiego ustawienia opcji wymaganych przy pracy kasy w systemie komputerowym odbierającym dane o sprzedaży w trybie ON-LINE. Zaznaczono tam również, jakie wartości będą miały poszczególne opcje po tej operacji.

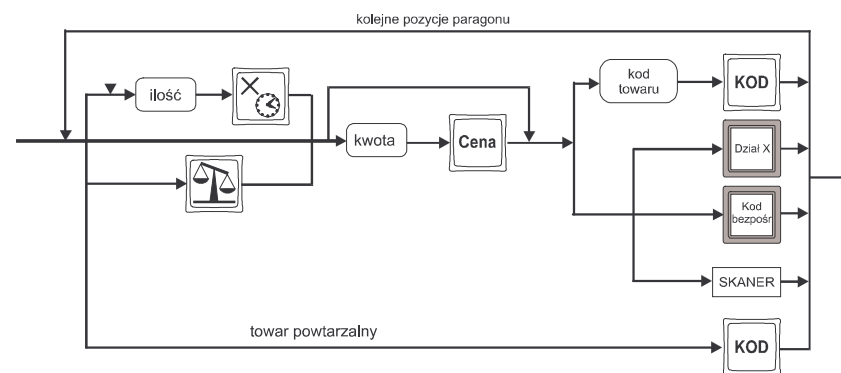
6. SPRZEDAŻ ZA POMOCĄ KASY FISKALNEJ SYSTEM / FIESTA

Sprzedaż za pomocą kasy może się odbywać na kilka sposobów. Można prowadzić sprzedaż za pomocą Działów Towarowych lub za pomocą kodów PLU.

6.1. Schematy obsługi klawiatury w trybie sprzedaży

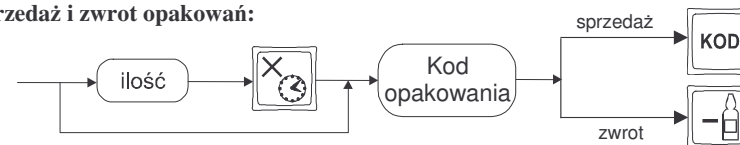
W podrozdziale tym przedstawione zostaną schematy obsługi klawiatury przy wprowadzaniu pozycji na paragon, udzielania rabatów i narzutów, sprawdzania ceny zaprogramowanych towarów, przeglądania paragonu, stornowania pozycji, zakończenia paragonu, zwrotu opakowań

Wprowadzanie pozycji paragonu:

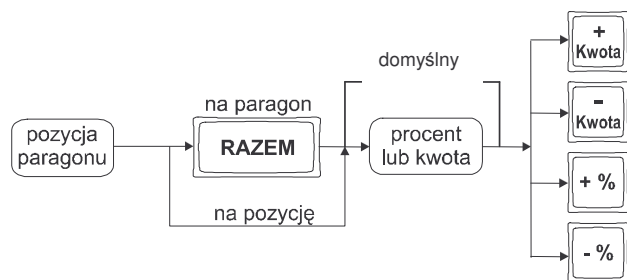
Więcej informacji (opis) znajdzie użytkownik w podrozdziałach od 6.2 do 6.7.

Sprzedaż i zwrot opakowań:

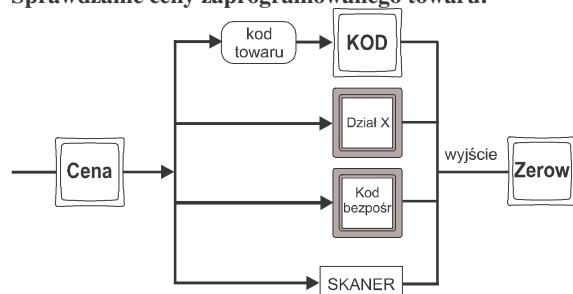
Zwrot opakowań zarówno w otwartym paragonie jak i oddzielnie – poza paragonem. Więcej informacji (opis) w podrozdziale 6.9

Udzielanie rabatów i narzutów:

Więcej informacji (opis) znajdzie użytkownik w podrozdziałach 6.18 i 6.19.

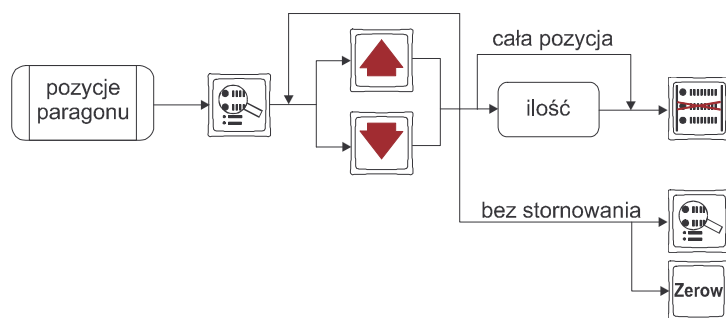
Sprawdzanie ceny zaprogramowanego towaru:

Więcej informacji (opis) w podrozdziale 6.21.

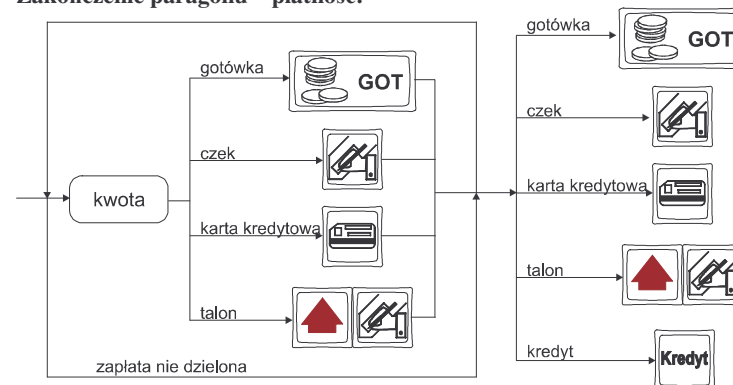
Uwaga!!! Kasa umożliwia przeliczenie na walutę EURO – dodatkowy opis w rozdziale 6.24 niniejszej instrukcji.

Przeglądanie paragonu, stornowanie pozycji z paragonu:

Więcej informacji (opis) w podrozdziale 6.12 i 6.13

Zakończenie paragonu – płatność:

Więcej informacji (opis) w podrozdziale 6.11 i 3.5

UWAGA! Jeden paragon może zawierać maksymalnie 100 pozycji (towarów oraz opakowań).

6.2. Sprzedaż przy użyciu Działów Towarowych

Sprzedajemy 1,34 kg twarogu, w cenie 6 zł 30 gr. za kilogram. Twaróg należy do 1 Działu: Nabiał. Drugim towarem są 2 piwa w cenie 2 zł 15 gr. za sztukę. Piwo należy do 4 Działu: Alkohol.

Naciskamy

kolejno

klawisze:

Na wyświetlaczu obsługi pokazuje się informacja o danych towaru:

Nabiał	
x1.340	8.44zł

Sprzedaliśmy twaróg. Teraz kolej na piwo:

Naciskamy kolejno klawisze:

Na wyświetlaczu obsługi pokazuje się informacja o danych towaru:

Alkohol	
x2	4.30zł

Teraz w zależności od formy, jaką klient zastosuje do zapłaty za zakupy naciskamy stosowne klawisze. Przypuśćmy, że klient płaci gotówką. Daje nam 20 zł. Naciskamy kolejno klawisze:

Jeśli wymagany klawisz razem to:

Następnie:

Wydrukowany zostaje paragon, na którym będą wszystkie sprzedane artykuły wraz z ilościami i kwotami, datą i godziną wydruku, numerem paragonu. Przykładowy wygląd paragonu zamieszczony jest w rozdziale 8.1

6.3. Sprzedaż przy użyciu kodów PLU

Zamiast „zbijać” sprzedaż w poszczególne działy, możemy dokonywać sprzedaży z utrzymaniem pełnej gospodarki towarowo – magazynowej wykorzystując bardziej precyzyjne określenie sprzedawanych towarów: Kody PLU. Również sprzedajemy 1,34 kg twarogu, w cenie 6 zł 30 gr. za kilogram. Twaróg ma numer PLU 45, posiada zaprogramowaną właściwą cenę. Drugim towarem są 2 piwa w cenie 2 zł 15 gr za sztukę. Piwo ma numer PLU 56, również posiada zaprogramowaną właściwą cenę.

Naciskamy kolejno klawisze:

Na wyświetlaczu obsługi pokazuje się informacja o danych pierwszego towaru:

Twaróg tłusty
x1.34   8.44zł

Sprzedaliśmy twaróg. Teraz kolej na piwo:

Naciskamy kolejno klawisze:

Na wyświetlaczu obsługi pokazuje się informacja o danych drugiego towaru:

Piwo jasne 0,5L
x2   4.30zł

Zakończenie paragonu – płatność – identycznie jak przy sprzedaży za pomocą Działów.

6.4. Sprzedaż przy użyciu bezpośrednich klawiszy PLU

Na klawiaturze kasy **SYSTEM / FIESTA** znajduje się 14 klawiszy, które można oprogramować jako bezpośrednie klawisze PLU. Każdy klawisz można oprogramować

w trzech poziomach: podstawowym, z użyciem klawisza (górny poziom) i z

użyciem klawisza (dolny poziom). Możemy więc zaprogramować 42 towary PLU bezpośrednio dostępnych z klawiatury.

Twaróg, oprócz kodu 45 jest zaprogramowany bezpośrednio na podstawowej płaszczyźnie klawisza, piwo oprócz kodu 56 jest zaprogramowane w górnej płaszczyźnie innego klawisza.

Wówczas sprzedaż wygląda następująco:

Sprzedano twaróg, na wyświetlaczu:

Twaróg tłusty
x1.34   8.44zł

teraz piwo:

Na wyświetlaczu:

Piwo jasne 0,5L
x2   4.30zł

Płatność: identyczna jak w poprzednich sposobach sprzedaży.

6.5. Sprzedaż za pomocą czytnika kodów kreskowych - skanera

Jeśli do kasy podłączony jest w skaner (czytnik kodów kreskowych) i w kasie oprogramowano istniejące kody towarowe z kodami kreskowymi, wówczas sprzedaż tych artykułów wyglądałaby następująco:

     [odczyt skanerem z twarogu]   [odczyt skanerem z jednego piwa]

Płatność: identyczna jak w poprzednich sposobach sprzedaży

Podczas sprzedaży za pomocą skanera można oprócz podania ilości również podać cenę artykułu (jeśli cena nie jest zablokowana)

6.6. Sprzedaż przy podłączonej wadze

Jeśli do kasy podłączona jest waga, można jeszcze bardziej usprawnić sprzedaż artykułów ważonych. Zamiast wpisywania na klawiaturze wagi towaru odczytanej z elektronicznej wagi (może nastąpić pomyłka odczytu, zapisu) możemy wykorzystać możliwość komunikowania się kasy z wagą. Sprzedajemy te same artykuły, co poprzednio z wykorzystaniem numerów PLU, skanera i wagi:

Jeśli waga pokazuje wagę towaru, naciskamy: potem: [odczyt skanerem z

tworogu] lub wpisać numer PLU tworogu:

Sprzedaliśmy tworóg. Teraz piwo: [odczyt skanerem z jednego piwa]

Płatność: identyczna jak przy poprzednich formach sprzedaży.

6.7. Sprzedaż towarów połączonych w tandemu

Podczas przystosowywania kasy do codziennej pracy, możemy tak ją oprogramować, że niektóre towary mogą być sprzedawane automatycznie z konkretnymi opakowaniami. Sprzedaż tych towarów odbywa się więc identycznie jak sprzedaż każdego innego towaru. Na wyświetlaczu obsługi w prawym górnym rogu wyświetlana jest litera T, sygnalizująca operatorowi, że oprócz towaru sprzedał również opakowanie. Podczas przeglądania sprzedanych pozycji na wyświetlaczu obsługi (edycji paragonu) widać będzie oprócz towaru również dołączone opakowanie. Natomiast na paragonie sprzedane opakowanie wydrukowane zostanie pod częścią fiskalną paragonu, jako ROZLICZENIE OPAKOWAŃ ZWROTNYCH.

6.8. Usuwanie opakowania z tandemu

Jeśli sprzedany artykuł posiada dołączone w tandemie opakowanie (np. piwo + butelka) a klient kupując ten artykuł ma opakowanie „na wymianę”, trzeba usunąć z paragonu pozycję będącą opakowaniem (wprowadzić zwrot przyniesionych butelek).

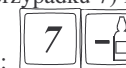
Należy wówczas (po sprzedaży artykułu głównego) nacisnąć klawisz , czyli

wejść w edycję paragonu i nacisnąć klawisz . Jako że po naciśnięciu klawisza

 wyświetlana jest ostatnio sprzedana pozycja, tak więc na naszym podglądzie paragonu tą pozycją będzie właśnie dołączone opakowanie. Opakowanie zostanie przyjęte (zwrócone). Jeśli sprzedano np. 10 piw z opakowaniem a klient ma „na wymianę” 7 butelek, należy właśnie te 7 butelek usunąć z tandemu (przyjąć „na stan”). Po sprzedaży 10 piw (automatycznie następuje wydruk 10 piw oraz 10 butelek) należy nacisnąć

potem wpisać liczbę butelek, jakie klient zwraca (w tym przypadku 7) i klawisz

zwrotu (przyjęcia) opakowań, czyli naciskać kolejno klawisze: . Te 7 opakowań zostaną zarejestrowane przez kasę jako zwrócone (przyjęte). Informacja ta znajdzie się na wydruku raportu opakowań zwrotnych.

6.9. Sprzedaż i zwrot opakowań (butelek)

Kasa SYSTEM / FIESTA ma możliwość rejestracji sprzedaży i zwrotu opakowań. Sprzedaż i zwrot opakowania może nastąpić **w czasie sprzedaży (otwarty paragon) lub poza paragonem**. W obydwu przypadkach należy wpisać liczbę sprze-

dawanych lub zwracanych opakowań (butelek) nacisnąć klawisz a potem wpisać

kod PLU opakowania (butelki) i nacisnąć klawisz aby **sprzedać opakowanie** lub

nacisnąć klawisz aby **zwrócić opakowanie**.

Jeśli sprzedaż lub zwrot opakowania miał miejsce w czasie paragonu – nadal możemy prowadzić sprzedaż lub zakończyć paragon. Jeśli natomiast w/w operacje z opakowaniami miały miejsce poza paragonem należy zakończyć rozliczenie opakowań klawi-

szem. Zarówno w czasie paragonu jak i poza nim na jednym rozliczeniu opakowań można zwrócić kilka rodzajów opakowań.

Fakt (potwierdzenie) zwrotu opakowania drukowany jest zawsze jako oddzielne rozliczenie poza paragonem. Kwota ta będzie również widoczna jako bilans opak. na raporcie obrotów kasjera oraz na raporcie stanu kasy.

Podczas sprzedaży opakowania jako oddzielny artykuł, jest **możliwość podania ceny z klawiatury**. Podczas sprzedaży opakowania w tandemie oraz przyjęcia (zwrotu) opakowania odbywa się to z ceną **zaprogramowaną**. Zarówno sprzedaż jak i zwrot takiego towaru (opakowania) drukowane jest pod paragonem fiskalnym. Gospodarka opakowaniami prowadzona jest w oddzielnych raportach. Zaprogramowana nazwa takiego opakowania drukowana jest **tylko** na raporcie opakowań zwrotnych, natomiast podczas sprzedaży i zwrotów drukowany jest deskryptor: **Opak. zwr.** i numer PLU pod jakim opakowanie zostało zaprogramowane.

6.10. Automatyczne obliczanie reszty

Jeśli chcemy aby została automatycznie obliczona przez kasę reszta, jaką należy wydać klientowi płacącemu za zakupy, a informacja ta znalazła się również na wręczanym klientowi paragonie, należy przed zakończeniem paragonu klawiszem

wpisać kwotę jaką klient podaje sprzedawcy. Wpisujemy więc np. 100 zł

(gdy do zapłaty było np. 83,20 zł) i dopiero wówczas naciśniemy klawisz płatności

Na paragonie zostanie wydrukowana reszta jaką należy (gotówką) klientowi zwrócić. Również na wyświetlaczu pojawi się ta informacja. Jeśli kwota wpisana będzie niższa od kwoty do zapłaty, kasa wyświetli komunikat: Pozostało: xx,xx

zł. Należy dopisać jeszcze wymaganą kwotę lub nacisnąć klawisz – kasa przyjmie, że żądana kwota została dopłacona. Obliczanie reszty można zastosować przy wszystkich akceptowanych przez kasę formach płatności. Wydaną resztą zawsze musi być GOTÓWKA.

Uwaga!!! Kasa umożliwia przeliczenie na walutę EURO oraz zadeklarowanie zapłaty w EURO – dodatkowy opis w rozdziale 6.24 niniejszej instrukcji.

6.11. Zakończenie paragonu przy różnych formach płatności

Kasa SYSTEM / FIESTA daje możliwość rejestracji płatności za sprzedawane

towary w 5 formach: gotówką , czekiem , kartą kredytową ,

jako kredyt , oraz talon – kombinacja klawiszy (kolejno) .

Za jeden paragon można zastosować kilka rodzajów płatności. Np. jeśli klient do zapłaty za paragon ma 552 zł i 45 gr., ma czek na kwotę 250 zł, kartą kredytową chce zapłacić 200 zł a resztę gotówką. Można zrobić to w następujący sposób:

Jeśli wymagany klawisz RAZEM to: a następnie: .

Po każdym rodzaju płatności na wyświetlaczu pokazywana jest kwota, jaką jeszcze

należy zapłacić. Po naciśnięciu klawisza następuje zakończenie paragonu.

Płatność jako kredyt – klawisz - nie może być poprzedzona wpisaniem kwoty kredytu, domyślnie kasa przyjmuje, że płatność kredyt jest na całą kwotę jaka została do zapłaty – paragon jest automatycznie kończony. Jeśli więc nie cała kwota do zapłaty za paragon jest “płacona” jako kredyt, należy najpierw zastosować częściową zapłatę inną

formą płatności (wpisując jakąś część kwoty i potwierdzając np.) a kredytem zakończyć paragon.

UWAGA! Podczas wprowadzania częściowej płatności, jeśli nie została

wprowadzona cała kwota do zapłaty klawiszem można anulować paragon!!!

6.12. Przeglądanie otwartego paragonu na wyświetlaczu obsługi

Kasa fiskalna SYSTEM / FIESTA posiada bardzo wygodną i praktyczną możliwość przeglądania otwartego paragonu na wyświetlaczu obsługującego (edycji paragonu). Nie trzeba podciągać tasemki paragonu i sprawdzać, co było sprzedane, w jakiej

ilości i za jaką cenę. Wystarczy nacisnąć klawisz i cały paragon (wszystkie sprzedane pozycje) można przeglądać na wyświetlaczu poruszając się po nim przyci-

skami . Po wejściu do edycji paragonu na wyświetlaczu pojawia się ostatnio sprzedany artykuł (lub dołączone opakowanie) poprzedzony kolejnym numerem pozycji na paragonie. Funkcja ta jest bardzo przydatna, szczególnie przy opisanych niżej przypadkach zwrotu (stornowania z paragonu) sprzedanej pozycji, zmiany ilości sprzedawanego towaru, lub odłączeniu opakowania od towaru. Wyjście z edycji para-

gonu – przez naciśnięcie klawisza lub .

6.13. Usuwanie pozycji z paragonu – stornowanie

Aby usunąć z paragonu (otwartego) sprzedaną pozycję należy nacisnąć klawisz , czyli wejść do edycji paragonu, za pomocą klawiszy odnaleźć na

paragonie żadaną pozycję i nacisnąć klawisz . Nastąpi usunięcie (wystornowanie) artykułu – na wyświetlaczu zniknie ta pozycja, na paragonie pojawi się informacja o usunięciu artykułu z paragonu. Po każdej operacji stornowania kasa wychodzi z trybu edycji paragonu. Nie ma możliwości popełnienia pomyłki przy dokonywaniu stornowania, gdyż nie trzeba powtórnie wpisywać z klawiatury numeru PLU, ceny.

6.14. Zmiana ilości sprzedanego artykułu

Aby zmienić ilość sprzedanego towaru (np. z 10 szt. na 6 szt.), gdy paragon nie został jeszcze zakończony, należy za pomocą klawisza wejść w edycję parago-

nu, za pomocą klawiszy oraz odnaleźć poszukiwany artykuł, następnie

wpisać o ile sztuk zmniejszamy ilość (w tym przypadku 4) i nacisnąć klawisz . Na paragonie zostanie wydrukowana liczba, nazwa i cena stornowanego artykułu. Kasa automatycznie wyjdzie z trybu edycji paragonu, można prowadzić dalszą sprzedaż.

6.15. Anulowanie całego paragonu

Aby anulować cały paragon, należy nacisnąć klawisz a potem . Paragon został anulowany. Jeśli chcemy anulować paragon, w którym rozpoczęliśmy wprowadzanie częściowej płatności (przed podaniem całej kwoty do zapłaty) należy nacisnąć klawisz .

6.16. Otwieranie szuflady.

Aby otworzyć szufladę, gdy na kasie nie jest aktualnie prowadzona sprzedaż, należy nacisnąć klawisz . Nastąpi otwarcie szuflady. Jeśli funkcja ta zabroniona jest dla kasjera trybem menedżerskim, otwarcie szuflady nastąpi dopiero po przełączeniu kluczyka kasjera w tryb X.

6.17. Numer bez sprzedaży

Jeśli chcemy na paragonie zanotować jakiś numer (np. numer karty kredytowej lub rabatowej klienta lub numer bonu) możemy to zrobić przed wprowadzeniem pierwszej pozycji paragonu (sprzedaniem pierwszego artykułu) należy wpisać ten numer a potem naciśniemy klawisz to wówczas nastąpi jego zapamiętanie, a wydrukowany zostanie dopiero pod paragonem. Numer ten jest traktowany jako opis (tekst). Można dalej wprowadzać pozycje paragonu. Jeżeli oprócz wpisanego numeru nie będzie prowadzonej sprzedaży, należy postąpić jak przy anulowaniu paragonu, czyli nacisnąć klawisz a potem . Otrzymamy wydruk niefiskalny z wpisanym numerem.

6.18. Udzielanie rabatu

Kasa **SYSTEM / FIESTA** ma możliwość udzielania rabatu zarówno na poszczególne artykuły jak i na cały paragon. Rabaty te mogą być kwotowe i procentowe. Rabaty mogą być oprogramowane – domyślnie udzielać można rabatu na zaprogramowaną kwotę jak i stawkę procentową.

Jeśli chcemy udzielić rabatu np. 5 zł na sprzedaną pozycję (pozycja ta musi oczywiście mieć większą wartość niż 5 zł – w przeciwnym wypadku kasa zgłosi błąd),

to po sprzedaniu tej pozycji naciskamy wartość rabatu, czyli a następnie klawisz - został udzielony rabat 5 zł na sprzedaną pozycję. Jeśli rabat kwotowy jest

oprogramowany i domyślnie udziela pewną wartość kwotową rabatu, to po sprzedaży

artykułu wystarczy nacisnąć przycisk - zostanie udzielony domyślny rabat kwotowy.

Jeśli chcemy udzielić rabatu np. 5 % na sprzedaną pozycję, to po sprzedaży tego artykułu naciskamy kolejno (wartość procentową rabatu): a następnie: - potwierdzenie, że rabat miał być procentowy.

Jeśli chcemy udzielić rabatu na cały paragon, to po sprzedaży wszystkich pozycji należy nacisnąć klawisz: potem wpisać wartość rabatu (np. 5) i klawisz rozróżnienia rodzaju rabatu: kwotowy: lub procentowy: . Również w takich przypadkach można zastosować wysokość rabatu zaprogramowaną (domyślną)

Oprócz udzielania rabatu "z klawiatury" kasa **SYSTEM / FIESTA** daje możliwość udzielania rabatów posiadaczom kart stałego klienta. Karty z nadrukowanym kodem kreskowym zawierającym numer karty mogą być czytywane skanerem, porównywane ze wzorcem zdefiniowanym w *Definicji Karty Rabatowej* (pozycja 21 Programowania P1) i udzielony zostanie klientowi rabat w wysokości oprogramowanej w *Tabeli Rabatów* (pozycja 20 Programowanie P1 - *tylko w kasie SYSTEM!*). Szczytania numeru karty stałego klienta należy dokonać po wcześniejszym naciśnięciu klawisza . Numer karty zostanie zapamiętany i wydrukowany na paragonie przy jego zakończeniu.

Jeśli nie można czytać kodu kreskowego z karty skanerem (jest nieczytelny dla skanera) można wpisać ten numer z klawiatury numerycznej zatwierdzając go klawiszem .

** Jeśli kasa ma akceptować karty stałego klienta, których numery nie dadzą się ująć w *Definicji Karty Rabatowej* (np. nie ma identyfikatora), szczytanie takiego numeru należy

poprzedzić sekwencją klawiszy: i dopiero wówczas czytać numer. Jeśli numer będzie wpisywany z klawiatury, to wpisywanie takiego numeru należy

poprzedzić klawiszami   wpisać numer z klawiatury i zatwierdzić go klawiszem .

Na karty stałego klienta niezdefiniowane udzielony zostaje rabat w wysokości zaprogramowanej w *Tabeli Rabatów* na pozycji 0.

(funkcja oznaczona ****** nie jest dostępna we wszystkich wersjach kasy)

6.19. Dodawanie narzutu

Tak samo jak rabatu, można na kasie **SYSTEM / FIESTA** dodawać narzut zarówno na poszczególne artykuły jak i na cały paragon. Narzuty te mogą być również kwotowe i procentowe. Narzuty również mogą być oprogramowane – domyślnie dodawać można zaprogramowaną kwotę jak i stawkę procentową.

Jeśli chcemy dodać narzut np. 2 zł do sprzedanej pozycji to po sprzedaży tej pozycji

naciskamy wartość narzutu, czyli , a następnie klawisz - został dodany narzut 2 zł do sprzedanej pozycji. Jeśli narzut kwotowy jest oprogramowany i domyślnie dodaje pewną wartość kwotową narzutu, to po sprzedaży artykułu wystarczy

nacisnąć przycisk - zostanie udzielony domyślny rabat kwotowy.

Jeśli chcemy udzielić rabatu np. 2% na sprzedaną pozycję, to po sprzedaży tego artykułu

naciskamy kolejno (wartość procentową rabatu): , a następnie: - potwierdzenie, że narzut miał być procentowy.

Jeśli chcemy udzielić narzut na cały paragon, to po sprzedaży wszystkich pozycji należy

nacisnąć klawisz: , potem wpisać wartość narzutu (np. 2) i klawisz

rozdzielenia rodzaju rabatu: narzut: , lub procentowy: . Dodane zostaną narzuty do całego paragonu.

6.20. Wpłata i wypłata gotówki z szuflady

Kasa **SYSTEM / FIESTA** ma możliwość rejestracji wpłat i wypłat gotówki do szuflady. Aby dokonać wpłaty należy (nie może być otwarty paragon) wpisać kwotę

używając klawiatury numerycznej i następnie nacisnąć klawisz: . Nastąpi wydrukowanie potwierdzenia wpłaty i kwota ta zostanie również ujęta jako wpłata na raporcie kasjera. Stan gotówki w kasie zostanie powiększony o tę kwotę.

Jeśli chcemy wypłacić pieniądze z szuflady należy wpisać kwotę używając klawiatury

numerycznej i następnie nacisnąć klawisz . Nastąpi wydruk potwierdzający wypłatę z szuflady. Kwota ta zostanie ujęta w raporcie kasjera, stan gotówki w kasie zostanie pomniejszony o tę kwotę.

6.21. Sprawdzenie zaprogramowanej ceny towaru.

Kasa **SYSTEM / FIESTA** ma możliwość sprawdzenia ceny, jaka została zaprogramowana dla danego artykułu PLU lub Działu. Sprawdzenia takiego można dokonać podczas sprzedaży (przy otwartym paragonie) jak również, gdy paragon nie jest rozpo-

częty. Informacja o cenie będzie wyświetlona na wyświetlaczu obsługi, nie będzie drukowana na paragonie.

Należy przycisnąć klawisz , na wyświetlaczu pojawi się napis: **SPRAWDZANIE CENY**. Następnie należy (w zależności od sposobu prowadzenia

sprzedaży) wpisać kod kontrolowanego towaru i nacisnąć , lub za pomocą skanera odczytać kod EAN z towaru. Można też nacisnąć klawisz bezpośredniego PLU lub Działu. Na wyświetlaczu zostanie wyświetlona informacja o nazwie towaru i zaprogramowanej cenie.

Uwaga!!! Kasa umożliwia przeliczenie na walutę EURO – dodatkowy opis w rozdziale 6.24 niniejszej instrukcji.

6.22. Wyświetlenie należności za ostatni paragon

Jeśli chcemy sprawdzić, jaka była należność za ostatnio zamknięty paragon (jeśli już nam np. data i godzina zasłoniła tę informację), to wystarczy nacisnąć przycisk

. Na wyświetlaczu pojawi się napis: **POPZEDNI PARAGON:** i tu będzie napisana kwota paragonu.

POPZEDNI PARAGON:
45.89 zł

Uwaga!!! Kasa umożliwia przeliczenie na walutę EURO – dodatkowy opis w rozdziale 6.24 niniejszej instrukcji.

6.23. Wyświetlanie daty i godziny

Jeśli chcemy, aby wyświetlacz obsługi i klienta wskazywał aktualną godzinę i

datę, wystarczy nacisnąć (jeśli nie był otwarty paragon). W tryb wyświetlania daty i godziny kasa przechodzi automatycznie po 2 minutach nieużywania.

6.24. Obsługa waluty EURO

Kasa **SYSTEM / FIESTA** umożliwia przeliczanie wartości sprzedanych towarów na walutę EURO. Przeliczenie na walutę EURO ma charakter jedynie informacyjny, a wszystkie dane o paragonie zostaną zapisane na raporcie fiskalnym dobowym do pamięci fiskalnej zawsze w walucie podstawowej.

Aby móc przeliczać ceny i wartości towarów oraz wartość paragonu na walutę EURO należy zaprogramować przelicznik, według którego wartości te będą przeliczane. Programowania dokonujemy według opisu w rozdziale 4.21 niniejszej instrukcji.

Po zaprogramowaniu należy określić, czy informacja o przelicznikach i wartościach mają być drukowane pod paragonem. Jeśli chcemy, aby pod paragonem wręczanym klientowi (podczas wystawiania którego użyto funkcji przeliczania na EURO)

drukowana była informacja o wartości zapłaty przeliczona na EURO według zaprogramowanego kursu, należy w Opcjach Globalnych włączyć (na 1) opcję nr 19. *Drukuj EURO*. Jeśli opcja ta zostanie ustawiona na 0, wówczas informacja o wartości sprzedaży w EURO zostanie tylko wyświetlona na wyświetlaczach: obsługi z opisem EURO, natomiast na wyświetlaczu klienta wartość ta będzie wyświetlana przez 3 sekundy i dodatkowo wyświetlacz będzie wówczas mrugał.

Przeliczanie na EURO zaprogramowanej ceny towaru:

Podczas sprawdzania ceny towaru, jaka została zaprogramowana w bazie towarowej kasy (opis w rozdziale 6.21), w chwili wyświetlania ceny w zł należy kolejno nacisnąć

klawisze: Na wyświetlaczu obsługi pojawi się nazwa towaru i cena przeliczona na EURO.

Przeliczanie na EURO ceny/wartości sprzedanego towaru:

Jeśli na wyświetlaczu (otwarty paragon) widoczna jest nazwa towaru, ilość oraz jego

cena/wartość, należy kolejno nacisnąć klawisze: Na wyświetlaczu obsługi pojawi się nazwa towaru i cena przeliczona na EURO. Na wyświetlaczu klienta wartość przeliczona na EURO będzie wyświetlana (mrugać) przez 3 sekundy, następnie wyświetlacz powróci do wyświetlania wartości w PLN.

Przeliczanie na EURO wartości sprzedanych towarów:

Po naciśnięciu klawisza (otwarty paragon), na wyświetlaczu pojawia się komunikat ***Razem*** i wartość zsumowanych pozycji. należy kolejno nacisnąć

klawisze: Na wyświetlaczu obsługi pojawi się nazwa towaru i cena przeliczona na EURO. Na wyświetlaczu klienta wartość przeliczona na EURO będzie wyświetlana (mrugać) przez 3 sekundy, następnie wyświetlacz powróci do wyświetlania wartości w PLN.

Zakończenie paragonu z przyjęciem zapłaty w EURO:

Kasa umożliwia przyjęcie zapłaty za paragon w walucie EURO. Aby zakończyć para-

gon z przyjęciem zapłaty w EURO należy nacisnąć klawisz , a następnie

podać wartość przyjmowanej kwoty w EURO i nacisnąć klawisze Kasa przeliczy przyjętą kwotę w EURO na PLN i wyświetli na wyświetlaczu obsługi resztę do wydania w PLN. Jeśli przed zatwierdzeniem zapłaty klawiszami

nie zostanie podana żadna wartość, kasa przyjmie, że klient podał w EURO dokładnie taką kwotę, jaka była do zapłaty. Jeśli opcja 5. *Drukuj EURO* w Opcjach Globalnych została ustawiona na 1, wówczas pod paragonem zostanie wydrukowany niefiskalny dodatek, na którym znajdują się wartości sprzedaży oraz reszty

w EURO oraz zaprogramowany przelicznik (kurs) EURO. Przykładowy paragon z przyjęciem płatności w EURO (lub użyciem przelicznika) zamieszczony został w rozdziale 6.11 niniejszej instrukcji).

UWAGI!!!

Nie ma możliwości zapłaty częściowej w EURO!!!

Nie ma możliwości wydania pieniędzy (np. za opakowania zwrotne) w EURO.

Nie ma możliwości przeliczenia kwoty ujemnej (np. za opakowania zwrotne) na EURO.

Przeliczanie na EURO wartości poprzedniego paragonu:

W chwili wyświetlania wartości za ostatni paragon (opis w rozdziale 6.22)

należy kolejno nacisnąć klawisze: Na wyświetlaczu obsługi pojawi się wartość przeliczona na EURO. Na wyświetlaczu klienta wartość przeliczona na EURO będzie wyświetlana (mrugać) przez 3 sekundy, następnie wyświetlacz powróci do wyświetlania wartości w PLN.

7. WYKONYWANIE RAPORTÓW

Kasa **SYSTEM / FIESTA** daje możliwość wykonania 12 różnych raportów jako niezerujące (informacyjne, kontrolne) w pozycji kluczyka X, oraz 7 raportów zerujących – w pozycji kluczyka Z. Procedury wykonywania tych raportów są identyczne zarówno w pozycji kluczyka X jak i Z (różny jest jednak ich skutek), dlatego omówione zostaną wspólnie dla obu położenia kluczyka. Użytkownik wybierze położenie kluczyka w zależności od skutków, jakie ma nieść ze sobą wykonywany raport. Raporty nr 5, 7, 8, 9 i 10 występują tylko w pozycji X – nie są wykonywane jako zerujące z założenia.

Kolejność raportów w trybie X:

1. Raport stanu kasy
2. Raport obrotów w Działach
3. Raport obrotów w PLU
4. Raport obrotów kasjerów
5. Raport opakowań zwrotnych
6. Raport dobowy
7. Raport okresowy
8. Raport kodów nieużywanych
9. Zestawienie towarów
10. Zestawienie opakowań zwrotnych
11. Ostatni raport dobowy
12. Raport bazy kontrolnej
13. Raport łańcuchowy
14. Raport godzinowy
15. Raport kodów dowiązanych

Kolejność raportów w trybie Z:

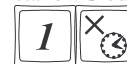
1. Raport stanu kasy
2. Raport obrotów w Działach
3. Raport obrotów PLU
4. Raport obrotów kasjerów
5. Raport opakowań zwrotnych
6. Raport dobowy
13. Raport łańcuchowy
14. Raport godzinowy

7.1. Raport stanu kasy

W raporcie tym mamy informacje na temat stanu gotówki i innych środków płatniczych w szufladzie, dokonywanych wpłatach i wypłatach gotówki, dokonywanych zwrotach gotówki (za opakowania zwrotne), ilości i wartości stornowań i anulowań paragonów, udzielonych rabatów, narzutów.

Schemat wykonywania raportu:

Klucz (X lub Z) w położeniu X lub Z (w Z wraz z wydrukiem następuje zerowanie stanów środków płatniczych)

(lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 1 i nacisnąć

– wejście do wykonywania raportu stanu kasy, na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Potwierdź klawiszem
RAZEM

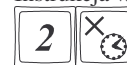
RAZEM

po naciśnięciu klawisza następuje wydruk raportu.

7.2. Raport obrotów w działach

Na raporcie obrotów działów towarowych mamy informację na temat wielkości sprzedaży z poszczególnych działów. Obok nazwy działu jest drukowana kwota za jaką dokonano sprzedaży w danym dziale. Raporty można wykonywać jako zerujące (w pozycji Z) oraz jako poglądowe (niezerujące) – pozycja pracy X.

Instrukcja wykonywania raportu:

(lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 2 i nacisnąć

– na wyświetlaczu pojawia się pytanie:

Obroty w działach:
Od:

należy określić jakie działy ma obejmować raport: jeden wybrany dział, zakres działów od: ... do: ..., czy też wszystkie działy.

RAZEM

Naciśnięcie klawisza spowoduje wydruk raportu wszystkich zaprogramowanych działów towarowych, z których prowadzona była sprzedaż. Można również zrobić raport dla konkretnego działu lub dla działów z zakresu. Po pytaniu o numer

działu można wpisać numer działu np. dział nr 4 – naciskamy klawisz

potwierdzamy klawiszem. Jeśli teraz podamy numer następnego działu np. nr 8 to kasa wykona raport dla działów z zakresu od nr 4 do nr 8, (czyli działy nr 4, 5, 6,

RAZEM

7, 8). Naciskamy więc klawisz a potem – nastąpi wydruk raportu dla działów o numerach z przedziału od 4 do 8. Jeśli zaś chcieliśmy wykonać raport

tylko dla działu nr 4 to zamiast naciskać i wpisywać drugi numer (w tym

RAZEM

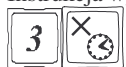
przykładzie 8), od razu naciskamy klawisz - zostanie wydrukowany raport dla działu numer 4.

Można również po pytaniu o nr działu nacisnąć klawisz bezpośredni żadanego działu – zostanie wydrukowany raport tylko tego działu.

7.3. Raport obrotów PLU

Na raporcie obrotów PLU (kodów towarowych) mamy informację na temat wielkości sprzedaży danego towaru. Obok nazwy PLU i jego numeru jest drukowana kwota za jaką dokonano sprzedaży danego towaru. Raporty można wykonywać jako zerujące (w pozycji Z) oraz jako poglądowe (niezerujące) – pozycja pracy X.

Instrukcja wykonywania raportu:

(lub za pomocą klawiszy i) przejść do pozycji nr 3 i nacisnąć

– na wyświetlaczu pojawia się pytanie:

Obroty w kodach:
Od:

należy określić jakie KODY (towary) ma obejmować raport: jeden wybrany KOD, zakres KODÓW od: ... do: ..., czy też wszystkie KODY (towary).

RAZEM

Naciśnięcie klawisza spowoduje wydruk raportu wszystkich kodów towarowych (towarów), które zostały sprzedane od ostatniego raportu zerującego. Po pytaniu o numer kodu początkowego można wpisać numer PLU towaru np. PLU nr 455 – naci-

4 5 5

skamy klawisz i potwierdzamy klawiszem . Jeśli teraz podamy numer innego PLU (towaru) np. nr PLU 500 to kasa wykona raport dla wszystkich towarów z przedziału od nr 455 do nr 500. Naciskamy więc klawisz

5 0 0

RAZEM

a potem – nastąpi wydruk raportu dla towarów o numerach PLU z przedziału od 455 do 500. W czasie wydruku – aż do ukończenia – na wyświetlaczu migać będzie komunikat: *Proszę czekać ...*

Jeśli zaś chcieliśmy wykonać raport tylko dla PLU nr 455 to po wpisaniu tego numeru,

zamiast zatwierdzać klawiszem i wpisywać drugi numer (w tym

RAZEM

przykładzie 500) od razu naciskamy klawisz – zostanie wydrukowany raport dla towaru nr PLU 455. Jeśli chcemy zrobić raport dla towaru który ma zaprogramowany kod EAN (skaner) – należy po pytaniu o numer PLU odczytać skanerem z towaru ten kod lub wpisać kod EAN ręcznie z klawiatury – zostanie wykonany raport tylko dla tego towaru.

Można również po pytaniu o nr PLU nacisnąć klawisz bezpośredni żadanego PLU – zostanie wydrukowany raport tylko tego PLU (towaru).

7.4. Raport obrotów kasjerów

Na raporcie obrotów kasjerów drukowane są informacje o wysokości sprzedaży, dokonywanych wpłatach i wypłatach, środkach płatniczych dla danego kasjera (lub wszystkich zaprogramowanych kasjerów) oraz przyjęciach i wydaniach opakowań zwrotnych.

Instrukcja wykonywania raportu (klucz w położeniu X lub Z):

(lub za pomocą klawiszy i) przejść do pozycji nr 4 i nacisnąć

– wejście do wykonywania raportów kasjerów. Na wyświetlaczu pojawia się pytanie:

Obroty kasjera
Nr:

RAZEM

Naciśnięcie klawisza spowoduje wydruk raportu wszystkich kasjerów, którzy zostali zaprogramowani. Podczas wydruku – aż do zakończenia – na wyświetlaczu migać będzie komunikat: *Proszę czekać ...*

Zamiast tego można wpisać numer jednego kasjera, dla którego chcemy wykonać raport

2

RAZEM

np. kasjer nr 2 – naciskamy klawisz i potwierdzamy klawiszem – zostanie wydrukowany raport dla kasjera numer 2.

7.5. Raport opakowań zwrotnych

Kasa prowadzi gospodarkę opakowaniami zwrotnymi.

Po wejściu do wykonywania raportu kodów nieużywanych (klucz X lub Z w odpowiednią pozycję, zależnie od konsekwencji, jakie ma ze sobą nieść wykonanie tego

raportu), sekwencja: (lub za pomocą klawiszy i) przejść do

pozycji nr 5 i nacisnąć – wejście do wykonywania raportu. Pokazuje się komunikat:

Kod początkowy:
Od:

Dalsze czynności – identyczne jak przy wykonywaniu raportu obrotów PLU (rozdz. 7.3).

7.6. Raport dobowy

Raport dobowy jest najważniejszym raportem jaki każdy użytkownik zobowiązany jest wykonać codziennie jako zerujący. Podczas wykonywania tego raportu w pozycji kluczyka Z następuje zapis do pamięci fiskalnej obrotu z całego dnia (od ostatniego raportu dobowego zerującego) z uwzględnieniem rozdziału kwot podatku na poszczególne stawki PTU, daty i godziny wykonania raportu, ilości wystawionych paragonów fiskalnych. Wydruk tego raportu oznaczony jest numerem unikatowym kasy i logo fiskalnym: stylizowanym z literki PL. **Wydruk ten należy starannie przechowywać – służy jako rozliczenie z Urzędem Skarbowym.**

Wykonanie tego raportu w pozycji X jest tylko raportem informacyjnym, można go wykonywać w dowolnym momencie wiele razy dziennie. Będą na nim dane sumowane od ostatniego raportu zerującego.

Schemat wykonywania raportu dobowego:

Klucz w położeniu X lub Z (Z obowiązkowo codziennie)

(lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 6 i nacisnąć

) – wejście do wykonywania raportu dobowego. Na wyświetlaczu pojawia się pytanie:

Potwierdź klawiszem
RAZEM

należy potwierdzić klawiszem . Nastąpi pytanie o poprawność daty:

Data poprawna?
1998-03-29

jeśli data jest poprawna potwierdzamy klawiszem . Nastąpi wydruk raportu. Jeśli w danym dniu zaistniała potrzeba powtórnego wykonania raportu dobowego zerującego to po potwierdzeniu pytania o poprawność daty nastąpi pytanie:

Kolejny raport o tej
samej dacie?

Potwierdzamy klawiszem

Wykonywanie kilku raportów dobowych zerujących w jednym dniu prowadzi do skrócenia czasu działania kasy – pamięć fiskalna zostanie zapisana wcześniej niż w ciągu przewidywanych 5 lat.

Jeśli podczas wykonywania raportu data pokazana przez kasę **nie będzie zgodna z**

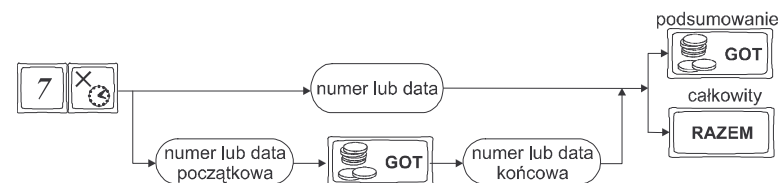
aktualną datą należy za pomocą klawisza wyciąć się z wykonywania raportu i **niezwłocznie powiadomić serwis.**

Zapisanie raportu dobowego do pamięci fiskalnej z niewłaściwą datą spowoduje uszkodzenie pamięci fiskalnej i konieczność jej wymiany na nową na koszt użytkownika.

W trybie pracy X pytanie o poprawność daty jest pominięte.

7.7. Raport okresowy

Raport okresowy jest odczytem z pamięci fiskalnej w zadanym okresie czasu lub pomiędzy zadanymi numerami raportów fiskalnych. Na końcu raportu nastąpi podsumowanie należnego podatku PTU z rozbiciem na poszczególne stawki z zadanego okresu lub zakresu. Na raporcie tym znajdują się również wszelkie informacje o zmianach stawek PTU i wykonywanych zerowaniach w wybranym okresie (zakresie) Raport okresowy wykonany jako pełny jest raportem fiskalnym. Posiada oznaczenia: **#FI-SKALNY#** oraz logo fiskalne PL oraz numer unikatowy kasy. Raport okresowy wykonany jako podsumowanie nie jest raportem fiskalnym, nie ma na nim w/w oznaczeń. Schemat wykonywania raportu okresowego - tryb X:

Instrukcja wykonywania raportu okresowego:

(lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 7 i nacisnąć

) - wejście w tryb wykonywania raportu okresowego. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Raport okresowy:
Od:

Należy podać zakres, za jaki ma być wykonany raport. Zakres może być podany w numerach (numery raportów dobowych) lub w datach – dla danego okresu. Jeśli po pytaniu *Od:* podamy liczbę mającą od 1 do 4 cyfr – potraktowane to będzie jako numer raportu dobowego, jeśli podamy liczbę 6 – cio cyfrową potraktowane to będzie jako data. Datę należy podawać w formacie: RRRMDD (np. 010301 dla daty 2001-03-01).

Podaną liczbę zatwierdzamy klawiszem Teraz należy podać zakres

końcowy jaki ma obejmować raport. Należy wpisać datę, lub numer końcowy raportu okresowego.

Jeśli teraz naciśniemy klawisz - nastąpi wydruk podsumowania raportu okresowego dla podanego zakresu (dat lub numerów). Jeśli natomiast naciśniemy

klawisz - nastąpi całkowity wydruk raportu okresowego.

Można oczywiście wykonać raport dla konkretnej daty lub konkretnego numeru. Należy wówczas po podaniu początkowego numeru lub daty i zatwierdzeniu klawiszem

 od razu przejść do zatwierdzenia raportu okresowego klawiszami (podsumowanie) lub (pełny wydruk raportu).

W raporcie wydrukowanym jako podsumowanie brak jest numeru unikatowego kasy oraz wydruku RAPORT OKRESOWY FISKALNY. Drukowany jest on tylko na raporcie pełnym!!!

7.8. Raport kodów nieużywanych

Jednym z raportów jakie można otrzymać z kasy **SYSTEM / FIESTA** jest raport kodów nieużywanych. Raport ten możemy uzyskać, jeśli mamy włączony mechanizm kontroli starzenia towarów (P1, 7 x/t opcje globalne, opcja nr 27). W raporcie tym drukowane są towary, które nie były sprzedawane w okresie ustawionym jako czas starzenia. Drukowane są również na raporcie wielokrotności tego czasu starzenia (jeśli czas starzenia był ustawiony np. na 4 tygodnie, co 4 tygodnie przy towarach będzie odświeżana flaga nieużywania i zwiększana o 1 – flagą 2 będzie oznaczony towar który nie był sprzedawany od 8 tygodni, flagą 3 – towar który nie był sprzedawany od 12 tygodni).

Po wejściu do wykonywania raportu kodów nieużywanych (klucz w pozycji X, sekwencja: (lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 8 i nacisnąć – wejście do wykonywania raportu. Pokazuje się komunikat:

Krotn. okresu starz
Od:

Podajemy teraz krotność okresu starzenia PLU (z zakresu od 1 do 3). Jeśli podamy 1, otrzymamy raport z towarów nieużywanych przez 1, 2 i 3 okresy starzenia (jeśli okresem starzenia było 4 tygodnie, to wydruk będzie obejmował towary które nie były używane przez 4, 8 i 12 tygodnie. Przy każdym towarze będzie informacja ile okresów starzenia dany towar nie był używany). Jeśli podamy cyfrę 3 to otrzymamy wydruk towarów które nie były używane przez trzy starzenia (czyli w tym przykładzie 8

tygodni). Podaną ilość okresów starzenia zatwierdzamy klawiszem - następuje wydruk raportu.

7.9. Zestawienie towarów zaprogramowanych

W opcji tej Użytkownik ma możliwość sprawdzenia (wydrukowania) wszystkich (zakresu, lub dowolnego) zaprogramowanych w kasie towarów wraz ze wszystkimi przypisanymi im parametrami. Zestawienie (wydruk) można wykonać zarówno dla całej bazy PLU jak i dla przedziału (od numeru PLU ... do numeru PLU ...) oraz dla pojedynczego towaru PLU. Zestawienie może być drukowane wg kodów lub według przyporządkowanej stawki PTU.

Schemat wykonywania zestawienia (klucz w pozycji X):

  (lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 9 i nacisnąć – wejście w tryb drukowania zestawienia.

Na wyświetlaczu pojawia się pytanie o kryterium drukowania: według kolejności numerów PLU czy według przyporządkowanej stawki PTU:

Według stawek (+%)
Według kodów (KOD)

Należy wybrać klawisz wskazujący odpowiednie kryterium: klawiszem wybieramy raport sortujący wydruk wg przyporządkowanych im stawek PTU,

natomiast klawiszem wybieramy raport sortujący wydruk według kodów PLU. Dalszy ciąg wykonywania zestawienia – identyczny jak przy raporcie Obrotów PLU (pkt 6.3) Ustawienie flagi 10 w opcjach globalnych (P1, 7) decyduje, czy oprócz nazwy będzie drukowany również kod PLU lub EAN.

7.10. Zestawienie opakowań zwrotnych

Funkcja ta pozwala na wydrukowanie zestawienia zaprogramowanych w kasie opakowań zwrotnych.

Schemat wykonywania zestawienia (klucz w pozycji X):

   (lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 10 i nacisnąć – wejście w tryb drukowania zestawienia.

Dalszy ciąg wykonywania zestawienia – identyczny jak przy raporcie Obrotów PLU (str. 76)

7.11. Ostatni raport dobowy

Funkcja ta pozwala na powtórne wydrukowanie ostatnio wykonywanego raportu dobowego zerującego. Jest to odczyt z pamięci fiskalnej tego raportu. Można go wykonać tylko jako niezerujący – w pozycji kluczyka X. Wydruk ten będzie posiadał wszystkie informacje, jakie znajdowały się na ostatnim raporcie fiskalnym (oprócz ilości zmian w bazie towarowej), oznaczony będzie informacją: Kopia raportu dobowego, niefiskalny, nie będzie posiadał logo fiskalnego w stopce paragonu ani numeru unikatowego kasy.

Schemat wykonywania raportu (klucz w pozycji X)

   (lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 11 i nacisnąć – wejście w tryb wykonywania raportu, na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Potwierdź klawiszem
RAZEM

RAZEM

Należy potwierdzić klawiszem **RAZEM** – zostaje wydrukowana kopia ostatnio wykonanego raportu dobowego (bez oznaczeń fiskalnych)

7.12. Raport łańcuchowy

Raport ten służy do drukowania kolejno po sobie wcześniej zdefiniowanych (w programowaniu P1, pozycja 19 – niezerujące, 20 – zerujące) raportów. Tę opcję można wykorzystać, gdy ktoś codziennie drukuje te same raporty (np.: raport stanu kasy, sprzedaży PLU, obrotów kasjerów, raport dobowy). Zamiast kolejno podawać numery poszczególnych raportów, można wywołać raport łańcuchowy, który spowoduje automatyczne wykonanie wszystkich, wcześniej zdefiniowanych raportów.

Schemat wykonywania wydruku (tryb X lub Z):

   (lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 13 i nacisnąć - *Raport łańcuchowy* – na wyświetlaczu pojawi się:

Potwierdź klawiszem
RAZEM

RAZEM

Po naciśnięciu klawisza **RAZEM** nastąpi wydruk kolejno wszystkich raportów, które zaznaczono do wykonywania “w łańcuchu”.

Jeśli w łańcuchu znajduje się Raport dobowy zerujący (fiskalny), przed wydrukiem raportów nastąpi pytanie o poprawność daty:

Data: 1999-01-25
poprawna?

Poprawną datę należy zatwierdzić klawiszem . Jeśli data nie jest poprawna

należy wycofać się klawiszem i niezwłocznie powiadomić serwis!

Drukowane raporty można przerwać w dowolnej chwili klawiszem (oprócz raportu dobowego zerującego)

7.13. Raport godzinowy

Na raporcie godzinowym kasa drukuje wartości sprzedaży, ilości wystawionych paragonów, ilości pozycji na paragonach, oraz bilans opakowań zwrotnych z rozbiem na godziny, czyli np. od godz. 9.00 do 10.00, od 10.00 do 11.00 itd.

Wykonywanie raportu godzinowego;

Tryb X (raport niezerujący) lub tryb Z (raport zerujący):

   (lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 14

i nacisnąć – wejście w tryb wykonywania raportu godzinowego. Na wyświetlaczu pojawia się napis: Zakres godzin Od: Należy podać zakres godzin,

wpisując same godziny i zatwierdzić klawiszem ,

następnie należy podać godzinę końcową raportu i zatwierdzić klawiszem **RAZEM** (jeśli raport ma być

wykonany od godziny 9 do 13, to należy naciskać kolejno klawisze:

  RAZEM. Wydrukowany zostanie raport od godziny 9.00 do godziny 13.59. Jeśli raport ma być wykonany dla całego dnia (od godz. 0.00 do godz. 23.59), to

po pytaniu o *zakres godzin* należy nacisnąć klawisz **RAZEM**. Jeśli interesuje nas raport dla jednej godziny, to wpisanie godziny początkowej należy zatwierdzić klawiszem

RAZEM. Wydrukuje się raport dla jednej godziny.

UWAGA! Wykonanie raportu dobowego fiskalnego (Z, 6 X/T) powoduje wyzerowanie danych z raportu godzinowego! Dlatego wykonanie raportu godzinowego zaleca się przed wykonaniem raportu fiskalnego dobowego.

7.14. Raport kodów dowiązanych

Funkcja ta pozwala na wydrukowanie zestawienia zaprogramowanych w kasie opakowań zwrotnych.

Schemat wykonywania zestawienia (klucz w pozycji X):

(lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 15 i

nacisnąć – wejście do wykonywania raportu kodów dowiązanych. Dalszy ciąg wykonywania raportu jak przy raporcie obrotów PLU (str.76)

7.15. Raport miesięczny

Raport miesięczny jest raportem fiskalnym, służy do miesięcznego rozliczenia podatnika z kwot należnego podatku. Raport ten wykonuje się podobnie jak raport okresowy, jako zakres podaje się rok i miesiąc, za jaki chcemy wydrukować dane. Dostępny jest tylko w trybie fiskalnym kasy, lub w trybie "tylko do odczytu". Drukowane są wszystkie zapisy z pamięci fiskalnej z podanego miesiąca. Raport ten posiada oznaczenia: **RAPORT MIESIĘCZNY FISKALNY** oraz logo fiskalne PL oraz numer unikatowy kasy.

Instrukcja wykonywania raportu miesięcznego (tryb X):

(lub za pomocą klawiszy i przejść do pozycji nr 16 i

nacisnąć - wejście w tryb wykonywania raportu miesięcznego. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Podaj datę (rrmm):

Należy podać (w formacie rrmm) miesiąc za jaki ma być wykonany raport i zatwierdzić

klawiszem - nastąpi wydruk wszystkich rekordów zapisanych w pamięci fiskalnej w podanym miesiącu.

7.16. Raport opisów stałych

Raport ten służy do wydrukowania wszystkich opisów stałych zawartych w programie pracy kasy. Wraz z opisami drukuje się nazwa oraz wersja programu pracy kasy.

8. PRZYKŁADOWE WYDRUKI

W rozdziale tym zostaną przedstawione przykładowe wydruki z kasy fiskalnej **SYSTEM / FIESTA** z opisem, co oznaczają poszczególne pozycje na tych wydrukach. Przedstawione zostaną zarówno paragony fiskalne, wydruki raportów, wydruki ustawień, wydruki będące efektem programowania poszczególnych funkcji wraz z opisem jak odczytywać zamieszczone tam informacje.

8.1. Paragon fiskalny

Paragon fiskalny jest drukowany podczas sprzedaży towarów i ich rejestracji na kasie fiskalnej. Przykładowy wygląd paragonu wraz z rozliczeniem opakowań zwrotnych:

KASA SYSTEM		Nagłówek
NIP: 123-456-78-90		NIP użytkownika
2001-05-10 W000088		Data, kolejny numer wydruku
PARAGON FISKALNY		Nazwa wydruku: Paragon Fiskalny

MLEKO 1*1.33	1.33A	Nazwa art., il.szt.*cena jedn. wartość, stawka PTU
SMALEC		Nazwa artykułu(maks. 18 znaków)
1.24*2.20	2.73C	Ilość * cena jednostkowa, wartość, stawka PTU
PIWO 3*3.30	9.90B	Nazwa art., il.szt.*cena jedn. wartość, stawka PTU

Razem:	13.96	Razem – podsumowanie

SP.OP.A:	1.33	Sprzedaż opodatkowana stawką A
PTU 22.00%	0.24	Wysokość stawki, kwota podatku A
SP.OP.B:	9.90	Sprzedaż opodatkowana stawką B
PTU 7.00%	0.65	Wysokość stawki, kwota podatku B
SP.OP.C:	2.73	Sprzedaż opodatkowana stawką C
PTU 0.00%	0.00	Wysokość stawki, kwota podatku C
PTU:	0.89	Suma podatku PTU (A+B+...)
SUMA zł:	13.96	Suma za towary na paragonie
F0000000013		Numer paragonu fiskalnego
kasa: 0 kas-r: 0 12:27		Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
AAA 00000000		Logo fiskalne, numer unikatowy kasy

### NIEFISKALNY ###		niefiskalne rozliczenie opakowań zwrotnych
Opak.zwr. 6		Nr PLU sprzedanego opakowania
3*0.30	0.90	Ilość * cena jedn., wartość

SUMA zł:	14.86	Suma łączna (paragon + rozliczenie opakowań)

Gotówka:	14.86	Gotówka otrzymana od klienta

Przykładowy paragon z przyjęciem zapłaty w EURO

W przykładzie wartość paragonu wynosiła 100 PLN, klient zapłaty dokonuje w walucie EURO, dając sprzedawcy 25 EURO.

Kasa SYSTEM	
NIP: 123-123-12-12	
2004-08-05 W000006	
PARAGON FISKALNY	

Spodnie	
1*100.00	100.00A

Razem:	100.00

SP.OP.A:	100.00
PTU 22.00%	18.03
PTU:	18.03
SUMA zł:	100.00

Gotówka:	114.20
Reszta:	14.20

F0000000001	
kasa: 0 kas-r: 0 12:10	
ADG 12345678	
### NIEFISKALNY ###	
Wartość PLN:	100.00
PLN/€:	4.5680
Wartość €:	21.89
Gotówka €:	25.00
Reszta €:	3.11
### NIEFISKALNY ###	

Nagłówek
NIP użytkownika
Data, kolejny numer wydruku
Nazwa wydruku – paragon fiskalny

Nazwa artykułu
Ilość * cena jedn, wartość, stawka PTU

Razem – podsumowanie (opcja)

Sprzedaż opodatkowana stawką A
Wysokość stawki, kwota podatku A
Suma podatku PTU

Suma za towary na paragonie w PLN

Gotówka przeliczona na PLN z zapłaty w EURO ^{*1}
Reszta w PLN do wydania klientowi ^{*2}

Numer paragonu fiskalnego
Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
Logo fiskalne, numer unikatowy kasy
Dodruk niefiskalny pod paragonem
Wartość paragonu w PLN
Zaprogramowany w kasie przelicznik (kurs)
Wartość paragonu w EURO wg zapogr. kursu ^{*3}
Gotówka w EURO otrzymana od klienta
Reszta w EURO do wydania klientowi ^{*4}

Uwagi:

^{*1} Po wpisaniu zapłaty w walucie EURO kasa przelicza przyjętą od klienta gotówkę EURO na PLN według zaprogramowanego w kasie przelicznika (z zaokrągleniem do dwóch miejsc po przecinku): 25 EUR x 4,5680 = 114,20 PLN.

^{*2} Reszta wynikająca z przeliczenia różnicy podanej przez klienta kwoty w EURO a wartością zapłaty za paragon z zastosowaniem zaprogramowanego przelicznika. Wartość tej reszty (w PLN) wyświetlana jest na wyświetlaczu obsługi.

^{*3} Wartość paragonu przeliczona z PLN na walutę EURO według zaprogramowanego w danej chwili w kasie przelicznika (zaokrąglona do dwóch miejsc po przecinku): 100 PLN / 4,5680 = 21,89 EUR.

^{*4} Reszta w EURO wynikająca z różnicy podanej przez klienta gotówki w EURO a kwotą do zapłaty za paragon przeliczoną na EURO według zaprogramowanego przelicznika. Wartość ta nie jest wyświetlana na wyświetlaczu sprzedawcy ani klienta!!!

8.2. Wpłata do kasy

```

KASA SYSTEM
NIP: 123-456-78-90
2001-05-10 W000091
---
### NIEFISKALNY ###
POKWITOWANIE WPLATY
---
Wplata: 25.00
---
### NIEFISKALNY ###
kasa: 0 kas-r: 0 12:28
00000000

```

Nagłówek
NIP użytkownika
Data, nr wydruku

Rodzaj wydruku

Wartość wpłaty

Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
Częściowy numer unikatowy (same cyfry)

8.3. Wyplata z kasy

```

KASA SYSTEM
NIP: 123-456-78-90
2001-05-10 W000092
---
### NIEFISKALNY ###
POKWITOWANIE WYPŁATY
---
Wyplata: 30.00
---
### NIEFISKALNY ###
kasa: 0 kas-r: 0 12:28
00000000

```

Nagłówek
NIP użytkownika
Data, nr wydruku

Rodzaj wydruku

Wartość wypłaty

Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
Częściowy numer unikatowy (same cyfry)

8.4. Paragon anulowany

```

KASA SYSTEM
NIP: 123-456-78-90
2001-05-10 W000090
---
PARAGON FISKALNY
---
JAJKA ŚWIEŻE
15*0.35 5.25D
---
Razem: 5.25
---
PARAGON ANULOWANY
---
kasa: 0 kas-r: 0 12:36
00000000

```

Nagłówek
NIP użytkownika
Data, nr wydruku

Nazwa wydruku: Paragon Fiskalny

Nazwa artykułu
Ilość * cena jedn., wartość, stawka PTU

Razem – podsumowanie

Informacja o anulowaniu paragonu

Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
Częściowy numer unikatowy

8.5. Paragon z pozycją stornowaną

```

KASA SYSTEM
NIP: 123-456-78-90
2001-05-10 W000089
---
PARAGON FISKALNY
---
MLEKO 3*1.33 3.99A
### STORNO ###
MLEKO-1*1.33 -1.33A
---
Razem: 2.66
---
SP.OP.A: 2.66
PTU 22.00% 0.48
PTU: 0.48
SUMA zł: 2.66
---
Gotówka: 2.66
---
F0000000014
kasa: 0 kas-r: 0 12:28
AAA 00000000

```

Nagłówek
NIP użytkownika
Data, nr wydruku

Nazwa wydruku: Paragon Fiskalny

Nazwa art. ilość*cena jedn., wartość, stawka PTU

Informacja o stornowaniu towaru

Nazwa art. - ilość*cena jedn., wartość, stawka PTU

Razem – podsumowanie

Sprzedaż opodatkowana stawką A

Wysokość stawki, kwota podatku A

Suma podatku PTU (A+B+...)

Suma za towary na paragonie

Gotówka otrzymana od klienta

Numer paragonu fiskalnego

Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
Logo fiskalne, numer unikatowy kasy

8.6. Raport fiskalny dobowy

KASA SYSTEM		Nagłówek
NIP: 123-456-78-90		NIP użytkownika
2001-05-10 W000101		Data, nr wydruku
RAPORT FISKALNY DOBOWY		Rodzaj wydruku – raport dobowy fiskalny
-----		
PTU A	22.00%	Zaprogramowana wysokość stawki A
PTU B	7.00%	Zaprogramowana wysokość stawki B
PTU C	0.00%	Zaprogramowana wysokość stawki C
PTU D	3.00%	Zaprogramowana wysokość stawki D
G	ZW.	Litera G – towary zwolnione z PTU

2001-05-10		Data wykonania raportu
nr rap.: 0014		Nr kolejny raportu

SP.OP.A	129.11	Sprzedaż opodatkowana w stawce A
SP.OP.B	6177.48	Sprzedaż opodatkowana w stawce B
SP.OP.C	2.73	Sprzedaż opodatkowana w stawce C
SP.OP.D	162.36	Sprzedaż opodatkowana w stawce D
SP.ZW. G	0.00	Sprzedaż zwolniona z podatku (G)
KW.PTU A	28.40	Kwota podatku A
KW.PTU B	432.42	Kwota podatku B
KW.PTU D	4.87	Kwota podatku D
SUMA PTU	465.69	Łączna kwota podatku (Kw. pod A+B+D)
NALEŻ:	6937.37	Wartość sprzedaży (brutto: sp. netto + podatek)
IL.PAR.:	00006	Ilość wydanych paragonów fiskalnych
WART.AN.PAR:	5.25	Wartość anulowanych paragonów
IL.AN.PAR.:	00001	Ilość anulowanych paragonów

DOKONANO ZMIAN BAZY TOWAROWEJ		Informacja, że od ostatniego raportu dobowego nastąpiły zmiany w bazie towarowej kasy
-----		
Ilość zmian:	2	Ilość zmian w bazie towarowej kasy

IL.POZYCJI:	00023	Ilość pozycji (linii) wydrukowanych na raporcie
-----		
kasa: 0 kas-r: 0 12:35		Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
AAA 00000000		Logo fiskalne, numer unikatowy kasy

8.7. Raport stanu kasy

KASA SYSTEM		Nagłówek
NIP: 123-456-78-90		NIP użytkownika
2001-05-10 W000100		Data, nr wydruku
### NIEFISKALNY ###		
RAPORT STANU KASY ZERUJĄCY		Rodzaj wydruku Tryb pracy kasy Z (zerujący)
-----		
gotówka:	5650.27	Ilość gotówki w kasie
czeki:	200.00	Wartość płatności czekami
karty płat.:	348.00	Wartość płatności kartami płatniczymi
kredyty:	585.00	Wartość sprzedaży „na kredyt”
talony:	150.00	Wartość płatności talonami
gosp.opak.:	0.90	Bilans obrotu opakowaniami zwrotnymi
wpłaty:	25.00	Wartość wpłat
wypłaty:	30.00	Wartość wypłat

RAZEM:	6933.27	Razem: suma środków płatniczych w kasie
Storno:	1.33	Wartość towarów stornowanych
Rabat:	45.23	Wartość udzielonych rabatów
Narzut:	31.38	Wartość dodanych narzutów
Il.par.anul.:	1	Ilość paragonów anulowanych
Il.poz.storn.:	1	Ilość pozycji stornowanych
Il.poz.rabat.:	0	Ilość pozycji, na które udzielono rabatu
Il.par.rabat.:	7	Ilość paragonów, na które udzielono rabatu
Wart.poz.rabat.:	0.00	Wartość pozycji, na które udzielono rabatu
Wart.par.rabat.:	45.23	Wartość paragonów, na które udzielono rabatu
Wart.par.anul.:	5.25	

### NIEFISKALNY ###		Wydruk niefiskalny
kasa: 0 kas-r: 0 12:35		Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
00000000		Częściowy numer unikatowy kasy (same cyfry)

8.8. Raport obrotów PLU

KASA SYSTEM		Nagłówek
NIP: 123-456-78-90		NIP użytkownika
2001-05-10 W000093		Data, nr wydruku
### NIEFISKALNY ###		
RAPORT OBROTU		Rodzaj wydruku
KODÓW TOWAROWYCH		Tryb pracy Z (zerujący)
ZERUJĄCY		

MLEKO		Nazwa towaru
Ilość:	3.000	Ilość sprzedanych towarów
Wartość:	3.99	Wartość sprzedanych towarów
PIWO		Nazwa towaru
Ilość:	3.000	Ilość sprzedanych towarów
Wartość:	9.90	Wartość sprzedanych towarów
SMALEC		Nazwa towaru
Ilość:	1.240	Ilość sprzedanych towarów
Wartość:	2.73	Wartość sprzedanych towarów

SUMA zł:	16.62	Suma sprzedanych towarów ujętych raportem
Pozycji:	00003	Ilość pozycji na raporcie

### NIEFISKALNY ###		Wydruk nefiskalny
kasa: 0 kas-r: 0 12:29		Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
00000000		Częściowy numer unikatowy kasy (same cyfry)

8.9. Raport okresowy wykonany jako pełny

KASA SYSTEM		Nagłówek
NIP: 123-456-78-90		NIP użytkownika
2001-05-10		Data

RAPORT FISKALNY		Rodzaj wydruku – raport fiskalny
OKRESOWY		Okresowy
za 2001-05-08		Okres, za jaki wykonano raport (od daty – do daty, lub od numeru – do numeru)
do 2001-05-10		Kryterium, według jakiego wykonano raport
Zestawienie wg num.		

STAWKI PTU		Zaprogramowana wysokość stawki A
PTU A	22.00%	Zaprogramowana wysokość stawki B
PTU B	7.00%	Zaprogramowana wysokość stawki C
PTU C	0.00%	Zaprogramowana wysokość stawki D
PTU D	3.00%	Litera G – towary zwolnione z PTU
G	ZW.	

2001-05-08		Data wykonania raportu dobowego
nr rap.: 0013		Numer raportu dobowego

SP.OP.A	16.35	Sprzedaż opodatkowana w stawce A
SP.OP.B	6.17	Sprzedaż opodatkowana w stawce B
SP.OP.C	2.77	Sprzedaż opodatkowana w stawce C
SP.OP.D	1.02	Sprzedaż opodatkowana w stawce D
SP.ZW. G	0.00	Sprzedaż zwolniona z podatku (G)
KW.PTU A	3.60	Kwota podatku A
KW.PTU B	0.43	Kwota podatku B
KW.PTU D	0.03	Kwota podatku D
SUMA PTU	4.06	Łączna kwota podatku (Kw. pod A+B+D)
NALEZ:	30.37	Wartość sprzedaży (brutto: sp. netto + podatek)
IL.PAR.:	00001	Ilość wydanych paragonów fiskalnych
WART.AN.PAR:	0.00	Wartość anulowanych paragonów
IL.AN.PAR.:	00000	Ilość anulowanych paragonów

IL.POZYCJI:	00015	Ilość pozycji (linii) wydrukowanych na raporcie
-----		
2001-05-10		Data wykonania kolejnego raportu dobowego
nr rap.: 0014		Numer kolejnego raportu dobowego

SP.OP.A	129.11	Sprzedaż opodatkowana w stawce A
SP.OP.B	6177.48	Sprzedaż opodatkowana w stawce B
SP.OP.C	2.73	Sprzedaż opodatkowana w stawce C
SP.OP.D	162.36	Sprzedaż opodatkowana w stawce D
SP.ZW. G	0.00	Sprzedaż zwolniona z podatku (G)
KW.PTU A	28.40	Kwota podatku A → ciąg dalszy na nast. stronie

KW.PTU B	432.42
KW.PTU D	4.87
SUMA PTU	465.69
NALEZ:	6937.37
IL.PAR.:	00006
WART.AN.PAR:	5.25
IL.AN.PAR.:	00001
DOKONANO ZMIAN BAZY TOWAROWEJ	
IL.POZYCJI:	00017
2001-05-10	
ŁĄCZNY RAPORT OKRESOWY	
okres: 2001-05-08	
do 2001-05-10	
Zakr.rap.:0013	
do 0014	
SP.OP.A	145.46
SP.OP.B	6183.65
SP.OP.C	5.50
SP.OP.D	163.38
SP.OP.G	0.00
SP.ZW. G	0.00
KW.PTU A	32.00
KW.PTU B	432.85
KW.PTU D	4.90
SUMA PTU	469.75
NALEZ:	6967.74
IL.PAR.:	000007
WART.AN.PAR:	5.25
IL.AN.PAR.:	000001
DOKONANO ZMIAN BAZY TOWAROWEJ	
Ilość zmian:	00001
okres: 2001-05-08	
do 2001-05-10	
Zakr.rap.:0013-0014	
kasa: 0 kas-r: 0 12:36	
AAA 00000000	

Kwota podatku B
Kwota podatku D
Łączna kwota podatku (Kw. pod A+B+D)
Wartość sprzedaży (brutto: sp. netto + podatek)
Ilość wydanych paragonów fiskalnych
Wartość anulowanych paragonów
Ilość anulowanych paragonów

Informacja, że od ostatniego raportu dobowego
nastąpiły zmiany w bazie towarowej kasy

Ilość pozycji (linii) wydrukowanych na raporcie

Data wydruku raportu okresowego
Łączny raport okresowy
Okres od –
- do
Zakres raportów dobowych objętych raportem
okresowym

Łączna sprzedaż opodatkowana w stawce A
Łączna sprzedaż opodatkowana w stawce B
Łączna sprzedaż opodatkowana w stawce C
Łączna sprzedaż opodatkowana w stawce D
Łączna sprzedaż zwolniona z podatku (G)
Łączna kwota podatku A
Łączna kwota podatku B
Łączna kwota podatku D
Łączna kwota podatku (Kw. pod A+B+D)
Łączna wartość sprzedaży (brutto: sp. netto + podatek)
Łączna ilość wydanych paragonów fiskalnych
Łączna wartość anulowanych paragonów
Łączna ilość anulowanych paragonów

Informacja, że w raportowanym okresie miały miej-
sca zmiany w bazie towarowej kasy, ilość zmian
Okres od –
- do
Zakres raportów dob objętych raportem okresowym

Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
Logo fiskalne, numer unikatowy kasy

8.10. Raport okresowy wykonany jako podsumowanie (skrótowy)

KASA SYSTEM	
NIP: 123-456-78-90	
2001-05-10	
### NIEFISKALNY ###	
RAPORT OKRESOWY	
za 2001-05-08	
do 2001-05-10	
Zestawienie wg num.	
SP.OP.A	145.46
SP.OP.B	6183.65
SP.OP.C	5.50
SP.OP.D	163.38
SP.OP.G	0.00
SP.ZW. G	0.00
KW.PTU A	32.00
KW.PTU B	432.85
KW.PTU D	4.90
SUMA PTU	469.75
NALEZ:	6967.74
IL.PAR.:	000007
WART.AN.PAR:	5.25
IL.AN.PAR.:	000001
DOKONANO ZMIAN BAZY TOWAROWEJ	
Ilość zmian:	00001
okres: 2001-05-08	
do 2001-05-10	
Zakr.rap.:0013-0014	
### NIEFISKALNY ###	
kasa: 0 kas-r: 0 12:36	
00000000	

Nagłówek
NIP użytkownika
Data

Rodzaj wydruku – raport okresowy
Podany okres od –
- do

Zestawienie wykonane według numerów rap.dob.

Łączna sprzedaż opodatkowana w stawce A
Łączna sprzedaż opodatkowana w stawce B
Łączna sprzedaż opodatkowana w stawce C
Łączna sprzedaż opodatkowana w stawce D
Łączna sprzedaż opodatkowana w stawce G
Łączna sprzedaż zwolniona z podatku (G)
Łączna kwota podatku A
Łączna kwota podatku B
Łączna kwota podatku D
Łączna kwota podatku (Kw. pod A+B+D)
Łączna wartość sprzedaży (brutto: sp. netto + podatek)
Łączna ilość wydanych paragonów fiskalnych
Łączna wartość anulowanych paragonów
Łączna ilość anulowanych paragonów

Informacja, że w raportowanym okresie miały miej-
sca zmiany w bazie towarowej kasy, ilość zmian

Okres od –
- do
Zakres raportów dob objętych raportem okresowym

Nr kasy, nr kasjera, godzina wydruku
Częściowy numer unikatowy kasy (same cyfry)

9. DODATKOWE FUNKCJE KŁAWISZY

Klawisze na klawiaturze kasy **SYSTEM / FIESTA** oprócz naniesionych na nich piktogramów oznaczających ich główne funkcje mają jeszcze szereg innych funkcji które wykorzystywane są przy ręcznym programowaniu kasy (z klawiatury), przy wykonywaniu raportów. Na klawiszach naniesione są również (z przodu) litery i znaki graficzne których możemy używać podczas programowania nazw artykułów, działów, nagłówka paragonu, tekstu komercyjnego (reklamowego), nazw kasjerów.

Kursor ←	kursor →	A ;	Ą ”	B &	C (
Ć)	D ‘	E ?	Ę -	F \	G /
H +	I #	J :	K !	L %	Ł =
M <	N >	Ń ,	O *	Ó	P
SHIFT	Q	R	S	Ś	T
U				Y Ż	Z Ź
V				BACK	DUŻE / małe
W					
X		Spacja	•	ENTER	

Znaki oraz litery umieszczone jako drugie (np. Ż, Ź, ?) dostępne są po wcześniejszym

naciśnięciu klawisza SHIFT ()

Klawisze *kursor* (oraz) służą do poruszania się kursorem po edytowanym tekście.

Kombinacja klawiszy: kolejno SHIFT + BACK (+) – kasowanie całej edytowanej linii

9.1. Tabela przekształceń liter / znaków:

Litery, cyfry oraz znaki można także wpisywać za pomocą klawiatury numerycznej (klawiszy od 0 do 9). Każdej literze, cyfrze oraz znakowi przyporządkowana jest dwucyfrowa liczba. Tabela przekształceń przedstawia te liczby.

Cyfry	Litery		Znaki	
0 – 00	A – 10	R – 27	! – 36	= – 53
1 – 01	B – 11	S – 28	" – 37	> – 54
2 – 02	C – 12	T – 29	\$ – 38	? – 55
3 – 03	D – 13	U – 30	% – 39	_ – 56
4 – 04	E – 14	V – 31	& – 40	# – 57
5 – 05	F – 15	W – 32	; – 41	ð – 58
6 – 06	G – 16	X – 33	(– 42	[– 59
7 – 07	H – 17	Y – 34	) – 43	] – 61
8 – 08	I – 18	Z – 35	* – 44	^ – 62
9 – 09	J – 19		+ – 45	{ – 64
	K – 20	Ą – 72	, – 46	– 65
	L – 21	Ć – 73	- – 47	} – 66
	M – 22	Ę – 74	. – 48	→ – 67
	N – 23	Ż – 71	/ – 49	spacja – 99
	O – 24	Ń – 75	: – 50	
	P – 25	Ó – 76	; – 51	
	Q – 26	Ž – 82	< – 52	
		Ž – 81		

Jeżeli za pomocą tabeli przekształceń chcemy wpisać nazwę artykułu np. **kawa mielona 500g** wpisywać będziemy kolejno liczby: 20, 10, 32, 10, 99, 22, 18, 14, 21, 24, 23, 10, 99, 05, 00, 00, 16.

10. WYKAZ KOMUNIKATÓW

Podczas pracy, wykonywania raportów oraz programowania kasa wyświetla szereg komunikatów komentujących wykonywane działania, programowane funkcje oraz stany błędne. W rozdziale tym przedstawione zostaną takie komunikaty wraz z opisem, powodem wystąpienia i sposobem postępowania.

10.1. Błędy zgłaszane przez kasę

Błędy zgłaszane przez kasę można podzielić na kategorie:

- **błędy zwykłe** - powodują pojawienie się komunikatu na wyświetlaczu obsługi i wygenerowanie pięciu sygnałów dźwiękowych. Usunięcia komunikatu dokonuje się klawiszem **ZEROW**.
- **błędy fatalne** - po wyświetleniu komunikatu i wygenerowaniu pięciu sygnałów dźwiękowych kasa zawiesza działanie generując serię dodatkowych, krótkich sygnałów dźwiękowych. Wznowienie pracy kasy jest możliwe jedynie przez przerwanie zasilania i jego ponowne podłączenie.

W zestawieniu błędów błędy fatalne będą oznaczane słowami „błąd fatalny”.

Wykaz zgłaszanych błędów (w kolejności alfabetycznej):

Tekst komunikatu na wyświetlaczu obsługi	Znaczenie błędu	Sugerowane czynności serwisowe
<i>Baza PLU modułu aplikacyjnego pełna</i>	Błąd może wystąpić w trakcie dodawania do bazy nowego PLU, jeśli jest ona zapelniona.	Należy przed następnym programowaniem dokonać usunięcia martwych kodów lub ręcznie usunąć nieużywane PLU.
<i>Błąd bufora on-line</i>	Podczas inicjalizacji wykryto błąd bufora on-line	Bufor on-line zostanie wyzerowany
<i>Błąd argumentu</i>	Podana z klawiatury data lub czas (przy programowaniu daty i czasu) bądź niektóre inne argumenty przy programowaniu mają niepoprawny format bądź wartości.	Należy ponowić programowanie podając poprawną wartość programowanego parametru
<i>Błąd bazy PLU</i>	Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie bazy PLU	Baza PLU, baza działów towarowych, tablice opakowań i tandemów oraz odpowiednie liczniki obrotu zostaną wyzerowane
<i>Błąd bazy towarów modułu fiskalnego</i>	Podczas inicjalizacji wykryto błąd bazy kontrolnej modułu fiskalnego	Baza kontrolna zostanie wyzerowana
<i>Błąd bufora EFT</i>	Wykryto błąd bufora EFT	Bufor zostanie wyzerowany
<i>Błąd bufora paragonu</i>	Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie bufora paragonu.	Bufor zostanie wyzerowany, a jeśli istnieje otwarty paragon, zostanie on anulowany.
<i>Błąd danych w pamięci fisk.</i>	Błąd sumy kontrolnej w pamięci fiskalnej. Kasa przechodzi w tryb tylko do odczytu.	Uszkodzenie pamięci fiskalnej.

<i>Błąd daty następnego starzenia</i>	Podczas inicjalizacji wykryto przekłamanie daty kolejnego zwiększenia liczników czasu braku obrotu PLU.	Data zostanie ustawiona na datę aktualną powiększoną o zdefiniowany okres, po którym następuje starzenie
<i>Błąd działów</i>	Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie bazy działów	Baza działów i liczniki sprzedaży działów zostaną wyzerowane
<i>Błąd głównych liczników sprzedaży</i>	Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie głównych liczników sprzedaży (niefiskalnych)	Liczniki zostaną wyzerowane
<i>Błąd klawiatury</i>	Przepełniony bufor klawiatury. Znaki nie mieszczące się w buforze zostaną pominięte. Błąd może być spowodowany wadliwym połączeniem klawiatury z płytą główną kasy.	Należy sprawdzić połączenie klawiatury
<i>Błąd komunik. wewn.</i>	Błąd komunikacji między modułami	Należy wyłączyć kasę. Jeżeli błąd się powtarza należy to zgłosić do serwisu.
<i>Błąd komunikacji szeregowej</i>	Awaria portu szeregowego kasy	Należy sprawdzić połączenie urządzenia zewnętrznego (skanera, wagi lub komputera PC) podłączonego do uniwersalnego portu szeregowego
<i>Błąd konfiguracji sprzętowej</i>	Kasa podczas załączania nie wykryła płyty rozszerzenia złącza RS232C	Należy wyłączyć i włączyć kasę. Jeśli problem nie ustąpi, należy skontaktować się z serwisem.
<i>Błąd kwoty</i>	Próba sprzedaży towaru lub korekty sprzedaży z zerową wartością pozycji (cena x ilość, po zaokrągleniu)	Należy podać właściwą cenę lub ilość dla pozycji
<i>Błąd kwoty poprzedniego paragonu</i>	Podczas inicjalizacji wykryto przekłamanie zapamiętanej kwoty ostatniego paragonu	Kwota zostanie wyzerowana, po wciśnięciu RAZEM w trybie sprzedaży przed rozpoczęciem pierwszego paragonu pojawi się kwota 0,00
<i>Błąd liczników sprzedaży kasjerów</i>	Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie liczników sprzedaży kasjerów	Liczniki zostaną wyzerowane.
<i>Błąd liczników sprzedaży PLU</i>	Nastąpiło przekłamanie liczników obrotu PLU.	Liczniki zostaną wyzerowane
<i>Błąd liczników sprzedaży w działach</i>	Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie liczników sprzedaży działów	Liczniki sprzedaży działów zostaną wyzerowane
<i>Błąd mechanizmu drukującego</i>	Zacięcie papieru w mechanizmie drukującym lub awaria mechanizmu.	Należy usunąć zacięty papier, sprawdzić połączenie mechanizmu z płytą główną kasy a w razie stwierdzenia jego poprawności wezwać serwis
<i>Błąd nazwy</i>	Podawana z klawiatury nazwa PLU lub działu nie zawiera przynajmniej dwóch znaków ze zbioru dużych i małych liter i cyfr	Należy poprawić wadliwą nazwę
<i>Błąd operacji na pamięci fiskalnej</i>	Wykonanie zapisu do pamięci fiskalnej nie powiodło się	Należy wezwać serwis.

NOVITUS	SYSTEM / FIESTA		NOVITUS	SYSTEM / FIESTA	
<i>Błąd pam. RAM i tow. modułu aplikacyjnego</i>	Podczas inicjalizacji wykryto błąd pamięci RAM modułu aplikacyjnego	Pamięć RAM i pamięć bazy towarowej zostanie wyzerowana	<i>Błędne hasło do raportów</i>	Podczas programowania hasła operatora podano mniej lub więcej niż 4 cyfry bądź podano błędne hasło przy próbie wejścia do trybów raportów	Należy ponownie wprowadzić hasło. W przypadku gdy hasło zostało zapomniane należy skontaktować się z serwisem.
<i>Błąd pamięci konfiguracji</i>	Podczas inicjalizacji wykryto przekłamanie pamięci RAM urządzenia	Kasa powróci do konfiguracji standardowej.	<i>Błędny kod EAN</i>	W podanym kodzie EAN wykryto znak nie będący cyfrą lub cyfra kontrolna kodu EAN nie zgadza się z wyliczoną cyfrą. Błąd jest zgłaszany tylko wtedy, gdy ustawiona jest opcja kontroli kodów EAN.	Należy podać prawidłowy kod lub wyzerować opcję kontroli kodów EAN
<i>Błąd pamięci RAM modułu fiskalnego</i>	Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie pamięci RAM modułu fiskalnego	Pamięć zostanie wyzerowana. Powtarzanie się błędu po każdym włączeniu kasy może oznaczać usterkę sprzętową bądź awarię akumulatora podtrzymującego zawartość RAM w okresie wyłączenia kasy. Należy wówczas wezwać serwis	<i>Błędny kod kasjera</i>	Podano nieprawidłowy kod kasjera.	Należy ponownie wprowadzić kod. W przypadku, gdy hasło zostało zapomniane należy skontaktować się z serwisem.
<i>Błąd pamięci ROM modułu fiskalnego</i>	Niezgodność sum kontrolnych pamięci programu kasy.	Awaria układu pamięci. Należy wezwać serwis!	<i>Błędny nagłówek</i>	Zbyt długi nagłówek. Całkowita długość nagłówka nie może być większa niż 217 znaków (łącznie ze znakami rozpoczęcia/zakończenia wyróżnienia)	Należy skrócić nagłówek i ponowić próbę jego zaprogramowania
<i>Błąd skanera</i>	Błędne dane odbierane ze skanera	Należy sprawdzić połączenie skanera oraz sposób jego transmisji (skaner winien transmitować kolejne cyfry kodu jako znaki ASCII, na końcu kodu znak CR (0DH), w trybie 8N1, z prędkością 9600 bodów)	<i>Błędny numer HALO</i>	Podano indeks do tablicy kwot maksymalnych, który jest poza zakresem.	Należy podać prawidłowy indeks
<i>Błąd struktury bazy PLU</i>	Podczas przeprowadzania operacji na bazie PLU wykryto jej przekłamanie	Należy wyzerować bazę PLU	<i>Błędny numer kasjera</i>	Podano indeks w tablicy kasjerów, który jest poza zakresem	Należy podać prawidłowy indeks
<i>Błąd tablicy opakowań</i>	Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie obszaru tablicy opakowań.	Tablica zostanie odtworzona	<i>Błędny numer NIP lub brak numeru</i>	Podczas inicjalizacji wykryto brak zaprogramowanego numeru NIP.	Należy zaprogramować numer NIP
<i>Błąd tablicy tandemów</i>	Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto przekłamanie obszaru tablicy tandemów	Tablica zostanie wyzerowana. Należy zaprogramować powtórnie połączenia między towarami i opakowaniami	<i>Błędny rabat lub narzut</i>	Próba udzielenia rabatu bądź narzutu powyżej wartości maksymalnej.	
<i>Błąd wagi</i>	Brak połączenia lub błędne dane odbierane z wagi	Należy sprawdzić połączenie wagi oraz ustawienie typu wagi w opcjach systemowych	<i>Brak pamięci fisk. lub numeru unikat.</i>	Brak kontaktu z pamięcią fiskalną lub awaria sprzętowa pamięci fiskalnej.	Należy sprawdzić połączenie pamięci fiskalnej z główną płytą kasy.
<i>Błąd wartości liczby</i>	Wprowadzona liczba (kwota, ilość, kod itp.) jest poza dopuszczalnym zakresem ew. ma błędny format (liczba miejsc po przecinku itp.)	Należy ponowić operację podając prawidłowy parametr	<i>Brak pamięci fiskalnej</i>	Awaria modułu pamięci fiskalnej lub jej brak	Błąd fatalny - należy wezwać serwis
<i>Błąd wartości PTU</i>	Błąd parametru przy programowaniu stawek PTU	Należy ponowić operację z podaniem prawidłowych parametrów	<i>Brak pozycji</i>	W trybie przeglądania paragonu próbowano przejść do pozycji wcześniejszej niż pierwsza lub następnej po ostatniej.	
<i>Błąd wewnętrzny status: X</i>	Błąd fatalny wywołany poważnym przekłamaniem pracy kasy.	Należy wyłączyć urządzenie, a jeśli błąd powtarza się, należy skontaktować się z serwisem.	<i>Brak raportów w podanym zakr.</i>	Dla raportu okresowego podano zakres dat, pomiędzy którymi nie wykonano żadnego raportu dobowego	Należy ponownie podać daty początkową i końcową obejmujące szerszy okres
<i>Błąd zdefiniowania podziału klawiatury</i>	Próba przyporządkowania jednocześnie wszystkich klawiszy szybkiej sprzedaży dla kodów PLU i działów	Należy ustawić jedną z opcji „Tylko klawisze kodów” i „Tylko klawisze działów” na 0	<i>Brak sprzedaży. Raport anulowany</i>	Próba wykonania raportu nieudana ze względu na zerowość liczników sprzedaży/obrotu fiskalnych, działów / PLU / opakowań objętych raportem	
<i>Błąd zegara systemowego</i>	Zegar systemowy nie pracuje poprawnie	Uszkodzenie sprzętowe głównej płyty kasy. Wezwać serwis.	<i>Brak stawek PTU</i>	Podczas inicjalizacji urządzenia wykryto brak zaprogramowanych stawek PTU. Sprzedaż jest zablokowana.	Należy zaprogramować stawki PTU
<i>Błędna relacja param. raportu</i>	Data lub numer początkowy dla raportu okresowego większe od daty lub numeru końcowego	Należy ponowić operację z podaniem prawidłowych parametrów	<i>Brak tekstu reklamowego</i>	Próba wykonania raportu zaprogramowanego tekstu reklamowego	Operacja nie może być przeprowadzona

	podczas gdy tekst ten nie został zaprogramowany	
<i>Brak towaru na paragonie</i>	Przepełnienie sumy należności za paragon.	Należy anulować paragon.
<i>Brak wyświetlacza klienta</i>	Wyświetlacz LED dla klienta uległ uszkodzeniu bądź wystąpił brak kontaktu na jego połączeniu z płytą główną kasy	Błąd fatalny - należy wezwać serwis
<i>Bufor on-line pełny</i>	Zamykany paragon nie mieści się w buforze on-line	Należy przeprowadzić transmisję powodującą usunięcie jednego lub kilku paragonów z bufora.
<i>Bufor paragonu pusty</i>	Próbowano zakończyć paragon, podczas gdy bufor paragonu jest pusty	Należy anulować paragon bądź dodać do niego przynajmniej jedną pozycję
<i>Data wcześn. od ostatniej</i>	Próbowano zaprogramować datę wcześniejszą od daty ostatniego zapisu do pamięci fiskalnej	Należy ponowić operację podając właściwą datę
<i>Długości parametrów muszą być równe</i>	Podczas podawania zakresu kodów PLU do raportu bądź okresu obejmowanego raportem okresowym podano parametry o różnej długości	Należy ponowić operację podając prawidłowe granice zakresu
<i>Identyczne stawki są zaprogramowane</i>	Próba zaprogramowania stawek PTU równych aktualnie obowiązującym	Należy zmienić parametry operacji bądź zaniechać wykonania operacji
<i>Kasa już w trybie fiskalnym</i>	Błąd generowany podczas operacji programowania numeru NIP, nagłówka i fiskalizacji, jeśli kasa znajduje się w trybie fiskalnym.	Zaprogramowanie żądanych parametrów jest niemożliwe.
<i>Koniec papieru</i>	Czujnik papieru wykazuje jego brak lub głowica drukująca nie jest opuszczona (wersja termiczna). Występowanie błędu pomimo obecności papieru (obu rolek w wersji termicznej) może oznaczać przerwanie połączenia między częścią elektroniczną kasy a mechanizmem drukującym.	Należy założyć nową rolkę papieru, opuścić głowicę lub sprawdzić połączenie mechanizmu.
<i>Kwota większa niż suma w kasie</i>	Próbowano wypłacić, zwrócić za opakowania zwrotne bądź wydać jako resztę z płatności bezgotówkowej sumę większą niż stan gotówki w kasie	Operacja wypłaty gotówki nie jest możliwa. Należy wpłacić odpowiednią sumę do kasy i operację powtórzyć.
<i>Napięcie poza zakresem</i>	Napięcie zasilające kasy poza dopuszczalnym zakresem. Prawdopodobną przyczyną jest awaria zasilacza kasy	
<i>Nie można anulować tej ilości tow.</i>	Próbowano anulować (storno) większą ilość towaru niż sprzedano w danej pozycji	Należy podać poprawną ilość towaru do STORNO
<i>Nie podano ceny</i>	Cena PLU lub działu nie jest zaprogramowana i musi być każdorazowo	Należy ponowić próbę sprzedaży z podaniem ceny

	podawana z klawiatury podczas sprzedaży	
<i>Nie wciśnięto RAZEM</i>	Próba zakończenia paragonu bez uprzedniego wciśnięcia klawisza RAZEM, gdy opcja „Wymag klaw RAZEM” ma wartość 1	Należy wcisnąć RAZEM i ponowić próbę zamknięcia paragonu
<i>Nie znaleziono PLU</i>	Podany kod nie odpowiada żadnemu PLU w bazie	Należy podać kod istniejącego PLU
<i>Niezainicjowany zegar czasu rzeczywistego</i>	Zegar czasu rzeczywistego wskazuje błędną datę bądź godzinę	Należy zaprogramować zegar. Powtarzanie się błędu po każdym włączeniu kasy może oznaczać usterkę sprzętową bądź awarię akumulatora podtrzymującego pracę zegara w okresie wyłączenia kasy
<i>Niezerowe liczniki opakowań</i>	Zmiana parametrów opakowania niemożliwa ze względu na niezerowość liczników jego sprzedaży.	Należy wykonać zerujący raport obrotu opakowaniami.
<i>Niezerowe liczniki sprzedaży dobowej</i>	Operacja, którą próbowano wykonać dozwolona jest jedynie przy wyzerowanych fiskalnych licznikach sprzedaży, a ich wartość jest różna od zera.	Należy wykonać zerujący raport dobowy i ponowić operację
<i>Niezerowe liczniki sprzedaży w działach</i>	Próbowano zmienić stawkę PTU lub nazwę działu, którego liczniki sprzedaży nie są zerowe	Należy ponowić operację wykonując uprzednio zerujący raport obrotu działów
<i>Niezerowe liczniki sprzedaży w PLU</i>	Próbowano zmienić stawkę PTU lub nazwę PLU, którego liczniki sprzedaży nie są zerowe	Należy ponowić operację wykonując uprzednio zerujący raport obrotu PLU
<i>Nieznany błąd</i>	Wystąpił błąd wewnętrzny urządzenia uniemożliwiający wykonanie požądanej operacji	Należy skrupulatnie spisać okoliczności wystąpienia błędu (podejmowana operacja, wprowadzone dane, sposób wydania polecenia - komputer/klawiatura, konfiguracja sprzętowa i programowa urządzenia) i przesłać opis producentowi urządzenia
<i>Opakowanie jest podłączone</i>	Próbowano usunąć PLU opakowania, które jest podłączone do jednego lub więcej innych PLU.	Należy ponowić operację usuwania uprzednio likwidując połączenia zawierające opakowanie
<i>Opakowanie nie może mieć tandemu</i>	Podjęto próbę podłączenia opakowania do PLU które samo jest opakowaniem	
<i>Opakowanie nie znaleziono</i>	Próba wykonania zestawienia opakowań bądź raportu obrotów opakowań gdy żadne opakowanie w podanym zakresie kodów nie jest zaprogramowane	Należy ponowić próbę z podaniem prawidłowego zakresu kodów PLU dla opakowań
<i>Operacja niedostępna</i>	Próba wykonania operacji, na którą nie zezwala obecny stan kasy	
<i>Pamięć fiskalna pełna</i>	Niemożliwe zapisanie kolejnego rekordu w pamięci fiskalnej	Kasa przechodzi w tryb tylko do odczytu.

NOVITUS		SYSTEM / FIESTA	
<i>Paragon nie jest rozpoczęty</i>	Próbowano wykonać operację dozwoloną tylko w trybie paragonu, choć paragon nie został rozpoczęty		
<i>PLU musi mieć kod</i>	Błąd wewnętrzny urządzenia	Należy skrupulatnie spisać okoliczności wystąpienia błędu (podejmowana operacja, wprowadzone dane, konfiguracja sprzętowa i programowa urządzenia) i przelać opis producentowi urządzenia	
<i>Podano cenę kodu z ceną zaprogr</i>	Sprzedając towar z ceną zaprogramowaną bądź sprzedając przy użyciu kodu EAN z zaprogramowaną ceną podano dodatkowo cenę z klawiatury	Należy ponowić operację sprzedaży bez podawania ceny	
<i>Podano ilość dla kodu wagowego</i>	Sprzedając towar przy użyciu kodu EAN z zaprogramowaną masą podano dodatkowo ilość z klawiatury	Należy ponowić operację sprzedaży bez podawania ilości	
<i>Podany dział nieoprogramowany</i>	Próba sprzedaży nieoprogramowanego działu lub PLU należącego do nieoprogramowanego działu		
<i>Próba sprzedaży zerowej ilości</i>	Jako ilość towaru do sprzedania podano 0	Należy ponowić operację sprzedaży z podaniem właściwej ilości	
<i>Przekroczona cena maksymalna</i>	Podana cena jest większa niż cena maksymalna zapisana w tabeli HALO pod indeksem właściwym dla danego PLU bądź działu	Należy ponowić próbę sprzedaży PLU z podaniem niższej ceny	
<i>Przekroczony limit zerowań pamięci</i>	W pamięci fiskalnej brak miejsca na zapisanie rekordu zerowania RAM. Kasa przechodzi w tryb tylko do odczytu.		
<i>Przekroczony limit zmian stawek PTU</i>	Dokonano maksymalnej przewidzianej liczby zmian stawek PTU (30)	Dokonanie kolejnej zmiany stawek nie jest możliwe	
<i>Przepełn. Głównych liczników sprzedaży</i>	Jeden z liczników obrotu kasy nie może zostać powiększony o wartość w aktualnie przeprowadzanej transakcji	Należy anulować transakcję i wykonać zerujący raport stanu kasy	
<i>Przepełn. liczn. zwrotu opak.</i>	Jeden z liczników ilości lub wartości zwróconych opakowań nie może zostać powiększony o wartość w aktualnie przeprowadzanej transakcji	Należy anulować transakcję i wykonać zerujący raport obrotu opakowań	
<i>Przepełn. licznik sprzedaży PLU</i>	Jeden z liczników ilości lub wartości sprzedaży PLU nie może zostać powiększony o wartość w aktualnie przeprowadzanej transakcji	Należy anulować transakcję i wykonać zerujący raport obrotu PLU	
<i>Przepełn. liczników fiskalnych</i>	Dodanie pozycji na paragonie spowodowałoby przepełnienie wartości fiskalnego licznika sprzedaży dla stawki PTU, z którą sprzedawany jest towar. Pozycja nie zostanie umieszczona na paragonie.	Aby kontynuować sprzedaż należy zamknąć bądź anulować paragon i wykonać zerujący raport dobowy	
<i>Przepełn. liczników sprzedaży kasjera</i>	Jeden z liczników obrotu aktualnego nie może zostać powiększony o	Należy anulować transakcję i wykonać zerujący raport obrotu kasjera	

NOVITUS		SYSTEM / FIESTA	
	wartość w aktualnie przeprowadzanej transakcji		
<i>Przepełn. sumy paragonu</i>	Sumaryczna wartość sprzedaży bądź zwrotów w transakcji nie mieści się w dopuszczalnym zakresie. Mogło wystąpić przepełnienie tylko licznika sumy sprzedaży lub tylko licznika sumy zwrotów.	Należy usunąć niektóre pozycje sprzedaży względnie zwrotów opakowań i zamknąć paragon. Usunięte pozycje można umieścić w kolejnym paragonie/potwierdzeniu zwrotów	
<i>Przepełnienie tablicy tandemów</i>	Obsługiwane jest do 256 połączeń towarów w tandemy. Próbowano zdefiniować 257 połączenie.	W celu dodania połączenia należy usunąć jedno z istniejących połączeń i ponowić próbę.	
<i>Przepełnione liczniki narzutów lub rabatów</i>	Udzielenie rabatu lub narzutu powoduje przekroczenie licznika ilości lub wartości rabatów lub narzutów		
<i>Przepełnione liczniki stornowań</i>	Wystornowanie towaru powoduje przekroczenie licznika ilości lub wartości stornowań		
<i>Przepełniony licznik sprzedaży w działach</i>	Jeden z liczników ilości lub wartości sprzedaży działu nie może zostać powiększony o wartość w aktualnie przeprowadzanej transakcji	Należy anulować transakcję i wykonać zerujący raport obrotu działów	
<i>Raport anulowany</i>	Użytkownik odpowiedział negatywnie na pytanie o poprawność daty lub wykonanie kolejnego raportu o tej samej dacie podczas wykonywania raportu dobowego		
<i>Raport można wykonać tylko z komputera</i>	Podjęto próbę wykonania raportu obrotów PLU z klawiatury, podczas gdy ustawienie opcji konfiguracyjnej umożliwia jego wygenerowanie tylko z komputera		
<i>Raport przerwany przez użytkownika</i>	Użytkownik wcisnął klawisz ZEROW w trakcie wydruku raportu		
<i>Rozładowana bateria</i>	Zbyt niskie napięcie akumulatora podtrzymującego pracę zegara i zawartość pamięci RAM w okresie wyłączenia kasy.	Możliwa awaria akumulatora	
<i>Sprzedaż zablokowana</i>	Nastąpiła próba otwarcia paragonu podczas gdy sprzedaż jest zablokowana (brak stawek PTU, błąd pamięci fiskalnej, pamięć fiskalna pełna)	Operacja nie może być przeprowadzona	
<i>Suma rabatu zbyt duża</i>	Po udzieleniu rabatu w określonej wysokości na pojedynczą pozycję sprzedaży jej wartość stałaby się mniejsza lub równa 0. Po udzieleniu rabatu na cały paragon suma do zapłaty w jednej ze stawek PTU byłaby mniejsza lub równa 0	Należy ponowić operację podając mniejszą wielkość rabatu	
<i>Szuflada otwarta</i>	Błąd pojawia się, jeśli przy rozpoczęciu paragonu szuflada jest otwarta	Należy zamknąć szufladę.	

	ta i jest ustawiona opcja kontrolowania zamknięcia szuflady.	
<i>Tablica opakowań pełna</i>	Kasa pozwala zaprogramować do 64 opakowań zwrotnych. Próbowano zaprogramować 65. opakowanie.	Należy usunąć jedno z istniejących opakowań i ponowić operację
<i>Towar jest opakowaniem</i>	Próbowano udzielić rabatu dla pozycji paragonu zawierającej opakowanie.	
<i>Towar lub dział zablokowany</i>	Sprzedaż towaru lub działu niemożliwa ze względu na ustawienie ceny zablokowanej	Należy zamknąć lub anulować paragon i zmienić parametry ceny PLU lub działu, po czym ponowić próbę sprzedaży
<i>Towar nie jest opakowaniem</i>	Podjęto próbę przypisania towaru, który nie posiada ustawionej flagi opakowania jako opakowania dla innego towaru	Należy poniechać przypisania lub ustawić odpowiednio flagę opakowania i ponowić operację
<i>Trwa transmisja z komputera</i>	Próba rozpoczęcia paragonu podczas programowania bazy PLU	Należy przerwać transmisję bądź zaczekać na jej zakończenie i ponowić próbę rozpoczęcia paragonu
<i>Weryfikacja karty nieudana.</i>	Terminal EFT zgłosił niemożność zapłaty kartą	
<i>Wezwij serwis!</i>	Usterki wykryte podczas inicjalizacji urządzenia nie pozwalają na podjęcie pracy	
<i>Zapłata zerowa</i>	Próba zapłaty lub zapłaty częściowej za paragon sumą zerową.	Należy podać niezerową kwotę zapłaty
<i>Zbyt duża precyzja</i>	Podano ilość towaru z precyzją zbyt dużą w stosunku do tej zaprogramowanej w PLU	Należy ponowić próbę sprzedaży z podaniem ilości w odpowiednich jednostkach
<i>Zbyt duży kod PLU</i>	Przy programowaniu nowego towaru podano zbyt duży kod PLU. Zakres dopuszczalny kodów PLU jest zależny od konfiguracji sprzętowej kasy.	
<i>Zbyt wiele pozycji</i>	Próba umieszczenia w paragonie zbyt wielu pozycji	Należy zamknąć paragon
<i>Zbyt wiele rabatów globalnych</i>	Udzielenie rabatu globalnego przepełnia licznik rabatów globalnych	
<i>Zła długość tekstu</i>	Kod produktu podany podczas programowania numeru unikatowego nie ma długości 2 znaków	Należy ponownie podać prawidłowy kod
<i>Zły podatek PTU</i>	Jako symbol stawki PTU towaru lub działu podano wartość spoza zakresu A - F i zwolnionej	Należy podać symbol stawki w poprawnym zakresie
<i>Zmiana ceny zablokowania</i>	Zaprogramowane parametry ceny PLU lub działu nie pozwalają na sprzedaż ze zmienioną ceną	Należy zamknąć lub anulować paragon i zmienić parametry ceny PLU lub działu, po czym ponowić próbę sprzedaży
<i>Zwora nie jest zwarta</i>	Próba przeprowadzenia operacji wymagającej zwarcia zwory serwisu	Należy zewrzeć zworę i ponowić operację

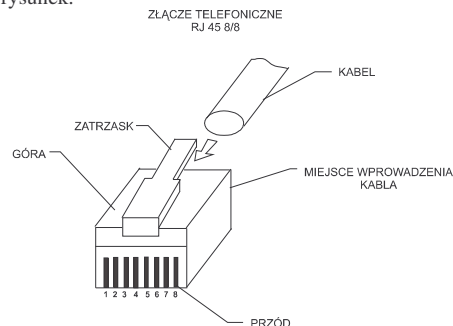
	sowej (programowanie numeru unikatowego, fiskalizacja) bez zwarcia zwory	
<i>Zwrot tylko wyliczoną gotówką</i>	Paragon, który z uwzględnieniem wartości zwróconych opakowań ma wartość mniejszą od 0 bądź potwierdzenie zwrotu opakowań poza paragonem próbowano zakończyć inaczej niż poprzez wciśnięcie klawisza GOT bez uprzedniego podania kwoty.	Należy wcisnąć klawisz GOT

11. SCHEMATY PRZEWODÓW ŁĄCZĄCYCH

Kolejność wyprowadzeń wtyku RJ45 8/8 służącego do podłączania urządzeń zewnętrznych

Zabrania się podłączania przewodu do pinu nr 7 !

Wszystkie przewody służące do podłączenia urządzeń zewnętrznych, po stronie kasy zakończone są wtyczką telefoniczną RJ45 8/8, której rozmieszczenie poszczególnych złącz przedstawia poniższy rysunek.

11.1. Przewód połączeniowy kasa – komputer

nr pinu w kasie	nazwa sygnału	nr pinu w komputerze DB25	nr pinu w komputerze DB9	opis sygnałów na złączu kasy
4	TxD (SOUT)	3	2	wyjście danych szeregowych
2	RxD (SIN)	2	3	wejście danych szeregowych
3	RTS	5	8	sygnał modemowy - handshake sprzętowy - wyjście
5	CTS	4	7	sygnał modemowy - handshake sprzętowy - wejście
6	DTR	6	6	sygnał modemowy - handshake sprzętowy - wyjście
1	DSR	20	4	sygnał modemowy - handshake sprzętowy - wejście
8	GND	7	5	masa sygnałowa

Kasa SYSTEM / FIESTA umożliwia komunikację z komputerem. Jeśli do komputera podłączony zostanie multiplexer komunikacyjny lub zamontowana zostanie karta wieloportowa można kilka kas SYSTEM / FIESTA połączyć w komputerowy system sprzedaży, w którym stosuje się wiele stanowisk kasowych zarządzanych przez jeden komputer.

Należy pamiętać, że zgodnie z normą V.24 maksymalna długość połączenia nie może przekraczać (przy szybkości transmisji 9600 bodów) 15 metrów. Dlatego więc przy zastosowaniu zwykłych przewodów nie zaleca się przekraczać tej wartości. W przypadku większych odległości powyżej kilkunastu metrów musi być stosowany spe-

cialny przewód sieciowy (tzw. skrętka) ze specjalnym rodzajem połączenia, a mianowicie każda linia sygnałowa powinna być oplataną przewodem z masą sygnałową. W instalacjach sieciowych o długościach przekraczających kilkadziesiąt metrów należy stosować przekonwertowanie standardu RS232 na RS422, do tego celu służą specjalne konwertery transmisyjne dostępne u producenta kasy.

11.2. Przewód połączeniowy kasa – waga

W poniższej tabeli przedstawiono schematy połączeniowe kasy SYSTEM / FIESTA z wagami

nr pinu w kasie RJ45 8/8	nazwa sygnału	nr pinu w wadze		Opis sygnałów na złączu kasy
		Angel AP15 EX/MX DB9 „męski”	Chaber, Kroton DB9 „żeński”	
4	TxD	3	2	Wyjście danych szeregowych
2	RxD	2	3	Wejście danych szeregowych
8	GND	7	5	Masa sygnałowa

11.3. Przewód zasilający

Przewód zasilający:

Przewód zasilający zasilacza zewnętrznego zakończony jest wtykiem walcowym o średnicy: zewnętrznej – Ø 5,5 mm, wewnętrznej – Ø 2,5 mm

12. Decyzje Ministerstwa Finansów

MINISTER FINANSÓW
PP7-8012/ 339/1760 /04/JS

WARSZAWA 2004.09.06

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 K.p.a. w związku § 7 ust. 1, 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 lipca 2002 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące, oraz warunków stosowania tych kas przez podatników (Dz. U. Nr 108 poz. 948 ze zm.), na wniosek z dnia 21 maja 2004 r. firmy OPTIMUS IC S.A. z Nowego Sącza - producenta kasy rejestrującej oznaczonej symbolem SYSTEM, Minister Finansów postanawia uznać w/w kasę, jako kasę spełniającą kryteria i warunki techniczne, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące.

Decyzja jest ważna przez okres trzech lat od dnia jej doręczenia.

Kasa zawiera zmieniony program pracy w wersji źródłowej oznaczony przez producenta symbolem - K2_S oraz program zapisany w pamięci stałej kasy oznaczony symbolem S3.59/3.56, z funkcją odczytu tych symboli w raporcie kasy z zapisów stałych.

Program pracy kasy zawarty w w/w kasie umożliwia współpracę z dowolnym programem komputerowym, z tym że kasy nie mają zastosowania do prowadzenia ewidencji sprzedaży towarów i usług, gdzie ze względu na szczególne wymogi trybu jej rejestrowania lub dokumentowania na specjalnych wydrukach stosuje się kasy o zastosowaniu specjalnym. Uwzględniona w programie pracy kasy funkcja przeliczania kwoty należności z paragonu na waluty obce ma charakter niefiskalny.

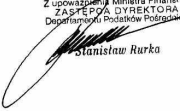
Na podstawie art. 107 § 4 K.p.a. odstępuje się od uzasadnienia decyzji, ponieważ uwzględnia ona w całości żądanie strony.

Mając na uwadze powyższe, Minister Finansów orzeka jak w sentencji.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 127 K.p.a. od decyzji nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do Ministra Finansów z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy. W szczególności wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy powinien być wniesiony w terminie 14 dni od otrzymania decyzji.

Z upoważnienia Ministra Finansów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Podatków Politycznych

Stanisław Kurka

Otrzymują:

1. OPTIMUS IC S.A., ul. Nawojowska 118,
33-300 NOWY SĄCZ.
2. Izby Skarbowe
wszystkie

MINISTER FINANSÓW
PP7-8012/ 341/1760 /04/JS

WARSZAWA 2004.09.30

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 K.p.a. w związku § 7 ust. 1, 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 lipca 2002 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące, oraz warunków stosowania tych kas przez podatników (Dz. U. Nr 108 poz. 948 ze zm.), na wniosek z dnia 21 maja 2004 r. firmy OPTIMUS IC S.A. z Nowego Sącza - producenta kasy rejestrującej oznaczonej symbolem FIESTA, Minister Finansów postanawia uznać w/w kasę, jako kasę spełniającą kryteria i warunki techniczne, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące.

Decyzja jest ważna przez okres trzech lat od dnia jej doręczenia.

Kasa zawiera zmieniony program pracy w wersji źródłowej oznaczony przez producenta symbolem - K2_F oraz program zapisany w pamięci stałej kasy oznaczony symbolem F3.59/3.56 z funkcją odczytu tych symboli w raporcie kasy z zapisów stałych.

Program pracy kasy zawarty w w/w kasie umożliwia współpracę z dowolnym programem komputerowym, z tym że kasy nie mają zastosowania do prowadzenia ewidencji sprzedaży towarów i usług, gdzie ze względu na szczególne wymogi trybu jej rejestrowania lub dokumentowania na specjalnych wydrukach stosuje się kasy o zastosowaniu specjalnym. Uwzględniona w programie pracy kasy funkcja przeliczania kwoty należności w złotych wykazanej w części fiskalnej paragonu na waluty obce ma charakter niefiskalny a zastosowane oznaczenia rodzaju waluty mają charakter stały.

Na podstawie art. 107 § 4 K.p.a. odstępuje się od uzasadnienia decyzji, ponieważ uwzględnia ona w całości żądanie strony.

Mając na uwadze powyższe, Minister Finansów orzeka jak w sentencji.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 127 K.p.a. od decyzji nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do Ministra Finansów z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy. W szczególności wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy powinien być wniesiony w terminie 14 dni od otrzymania decyzji.

Z upoważnienia Ministra Finansów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Podatków Politycznych

Stanisław Kurka

Otrzymują:

1. OPTIMUS IC S.A., ul. Nawojowska 118,
33-300 NOWY SĄCZ.
2. Izby Skarbowe
wszystkie

13. Certyfikaty CE

Firma NOVITUS S.A.
ul. Nawojowska 118, 33-300 Nowy Sącz

deklaruje, że wyrób:
kasa fiskalna

SYSTEM

we wszystkich dopuszczonych wersjach kompletacyjnych
jest zgodny z wymaganiami następujących Dyrektyw Parlamentu
Europejskiego i Rady:

Niskonapięciowe Wyroby Elektryczne 73/23/EEC
wraz ze zmianami 93/68/EEC.

Kompatybilność Elektromagnetyczna 89/336/EEC
wraz ze zmianami 91/263/EEC, 92/31/EEC, 93/68/EEC.

Przy ocenie zgodności z wymienionymi wyżej dyrektywami
zastosowane zostały następujące normy zharmonizowane:

w zakresie bezpieczeństwa użytkowania:

PN-EN 60950

w zakresie kompatybilności elektromagnetycznej:

PN-EN 55022
PN-EN 55024
PN-EN 61000-3-2
PN-EN 61000-3-3
PN-EN 61000-4-2
PN-EN 61000-4-3
PN-EN 61000-4-4
PN-EN 61000-4-5
PN-EN 61000-4-6
PN-EN 61000-4-11

33-300 Nowy Sącz, ul. Nawojowska 118
tel. 018 444 0 720, fax 018 444 0 790
NIP 734-10-01-369

Prezes Zarządu NOVITUS S.A.
Bogusław Łatka
Nowy Sącz 22-02-2005

Pieczeń

Firma NOVITUS S.A.
ul. Nawojowska 118, 33-300 Nowy Sącz

deklaruje, że wyrób:
kasa fiskalna

FIESTA

we wszystkich dopuszczonych wersjach kompletacyjnych
jest zgodny z wymaganiami następujących Dyrektyw Parlamentu
Europejskiego i Rady:

Niskonapięciowe Wyroby Elektryczne 73/23/EEC
wraz ze zmianami 93/68/EEC.

Kompatybilność Elektromagnetyczna 89/336/EEC
wraz ze zmianami 91/263/EEC, 92/31/EEC, 93/68/EEC.

Przy ocenie zgodności z wymienionymi wyżej dyrektywami
zastosowane zostały następujące normy zharmonizowane:

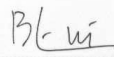
w zakresie bezpieczeństwa użytkowania:

PN-EN 60950

w zakresie kompatybilności elektromagnetycznej:

PN-EN 55022
PN-EN 55024
PN-EN 61000-3-2
PN-EN 61000-3-3
PN-EN 61000-4-2
PN-EN 61000-4-3
PN-EN 61000-4-4
PN-EN 61000-4-5
PN-EN 61000-4-6
PN-EN 61000-4-11

33-300 Nowy Sącz, ul. Nawojowska 118
tel. 018 444 0 720, fax 018 444 0 790
NIP 734-10-01-369

Prezes Zarządu NOVITUS S.A.
Bogusław Łatka
Nowy Sącz 22-02-2005

Pieczeń